

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

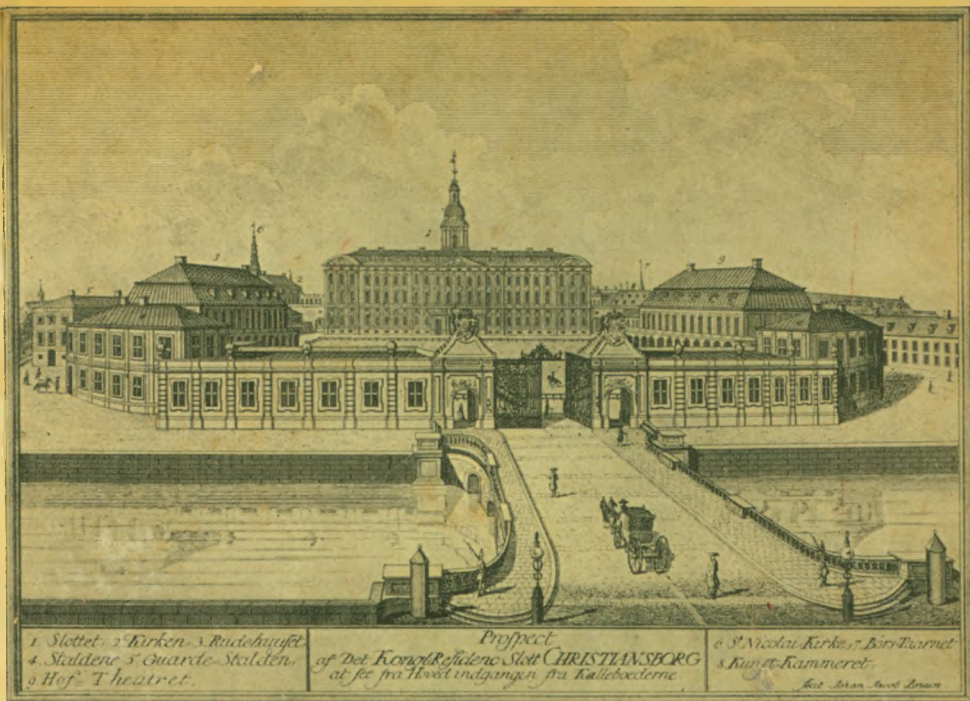
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DANMARKS HISTORIE I BILLEDER

ANDRUD ILSDIG NORDLUND

UDGIVET 1841

DANMARKS HISTORIE I BILLEDER

Danmarks Historie i Billeder

MED UDBLIK TIL DE ANDRE
NORDISKE LANDE

TIL BRUG FOR DEN HØJERE UNDERVISNING
VED

Otto Andrup

DIREKTØR FOR FREDERIKSBORGMUSEET

Peter Ilsøe

REKTØR VED ST. JØRGENS GYMNASIUM

Poul Nørlund

DIREKTØR FOR NATIONALMUSEET

SJETTE UDGAVE

GYLDENDAL

1959

Printed in Denmark
Gyldendals Forlagstrykkeri, København

Forord til sjette udgave

Efter dr. Nørlunds og mag. Andrups død indtrådte i deres sted dr. Johannes Brøndsted og museumsdirektør Jørgen Paulsen som medudgivere af billedhæftet. – Billedbestanden er med nogle få undtagelser den samme som i femte udgave; dog er i denne udgave en række gamle klicheer fornyede, så billederne fremtræder i mere tilfredsstillende gengivelse, skarpere eller i større format. Det gælder nr. 4, 5, 36, 46, 48, 51, 57, 58, 62, 65 b, 70, 75, 77, 89, 91, 92, 93, 108, 109 b, 118, 128, 129, 131, 135, 144, 146, 150, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 161, 162, 166, 169, 170, 173, 174, 175 a, 176, 177, 191, 192, 193, 204, 205, 206, 214, 215, 216, 219, 223, 232, 233 a, 234, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 256, 260, 267, 268, 273, 274, 291, 293, 298, 319, 320. Følgende billeder er udgået: nr. 6, 15, 30, 64, 133, 158, 217, 218, 237, 238, 310, 342. De nytilkomne er: nr. 6, 15, 30, 37 b, 64, 175 b, 180 a, 198 b, 237, 238, 310, 342 a, 342 b, 346. Hvor gamle klicheer er fornyede eller nye billeder kommet til, er det markeret med en stjerne i oversigtslisten.

En kommentar til de nye billeder vil blive givet i teksthæfte I, som ventes at komme i nyt oplag 1960.

Udgiverne.

1 a

1 b

1 c

1 d

1 g

1 f

1 e

2 a

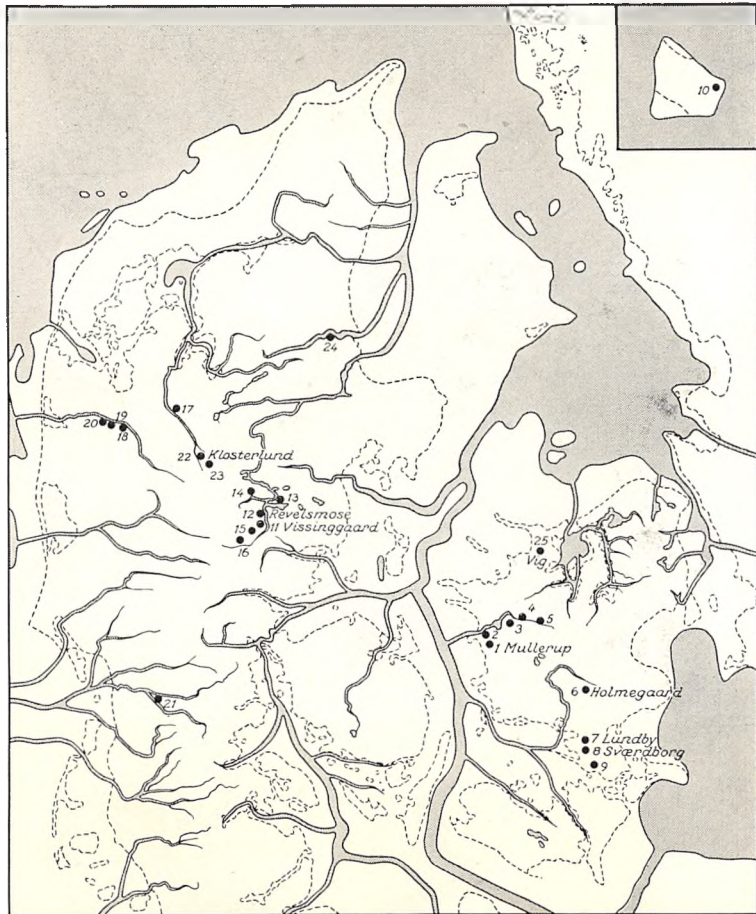
2 b

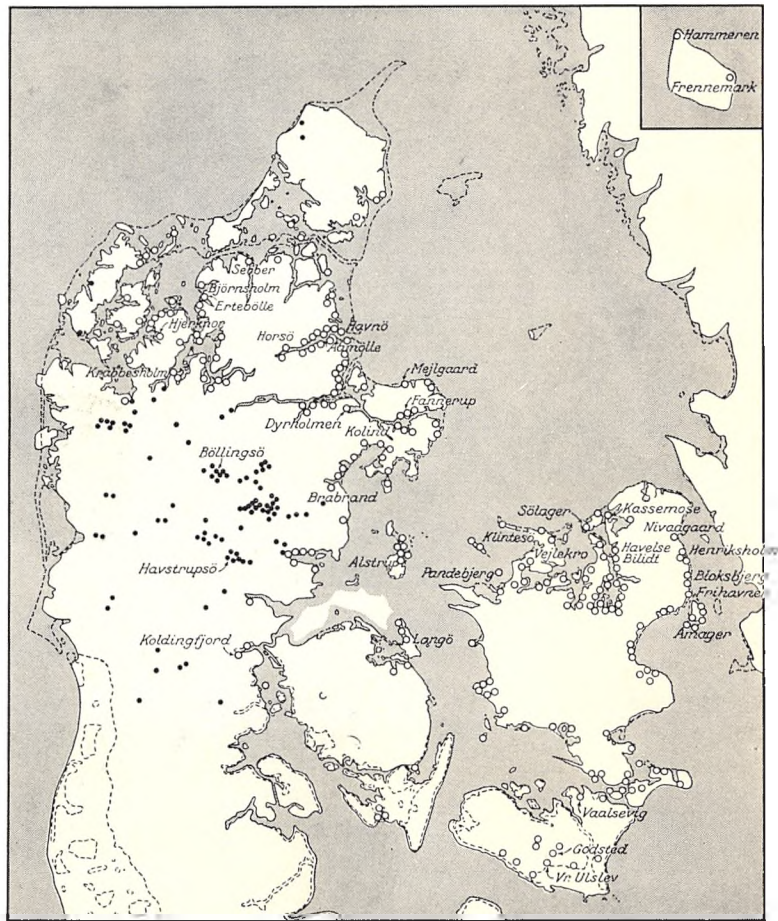
2 d

2 c

3

4

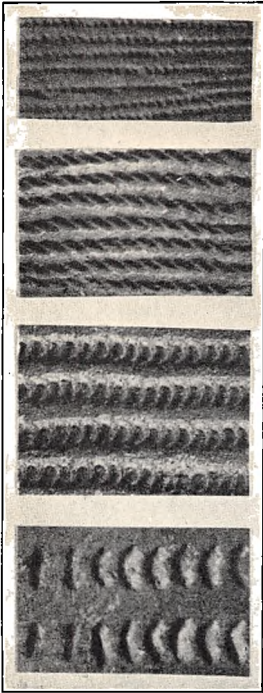
5

6

7

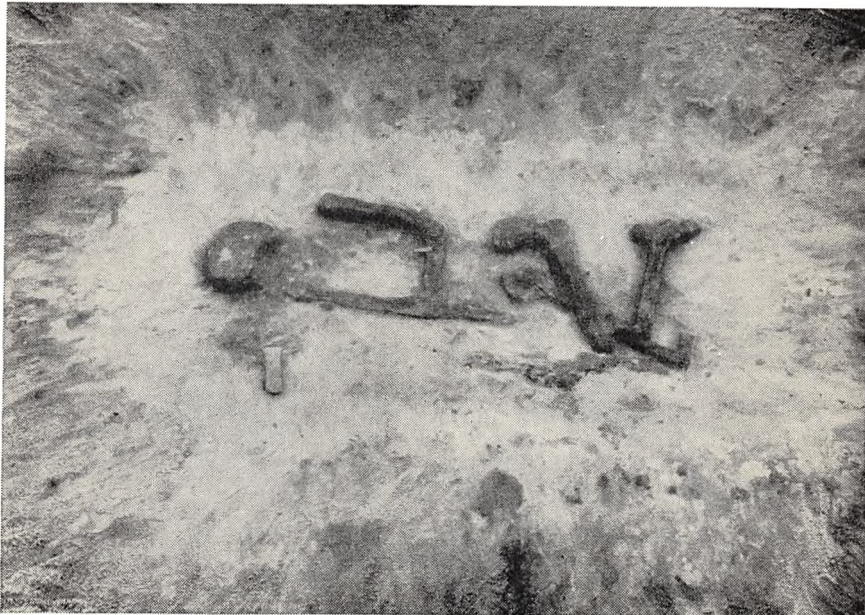
8

9

10

11

12

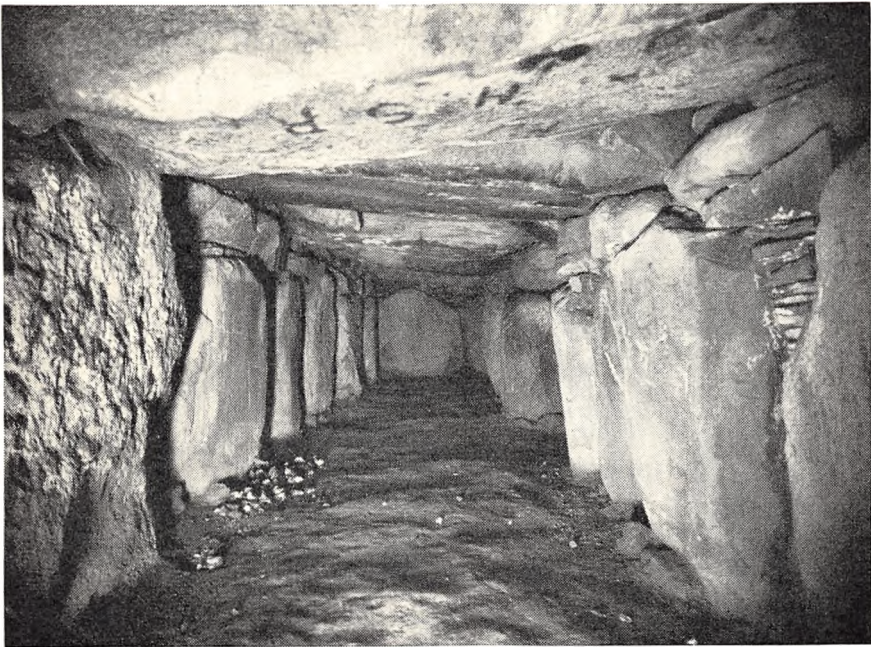
13

14 a

14 b

15

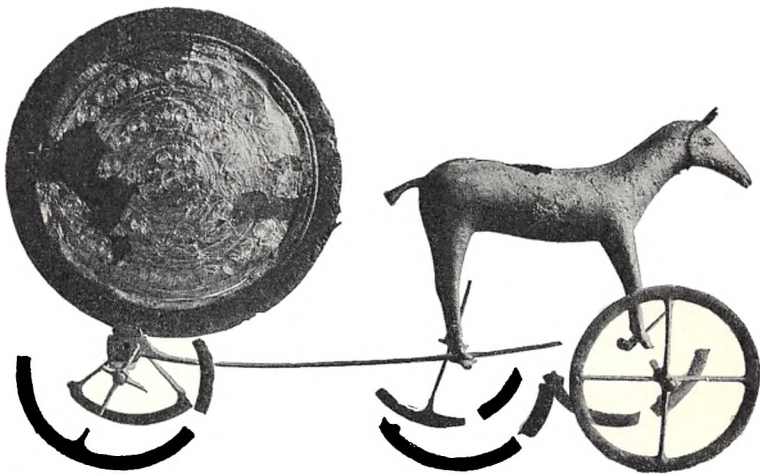
16

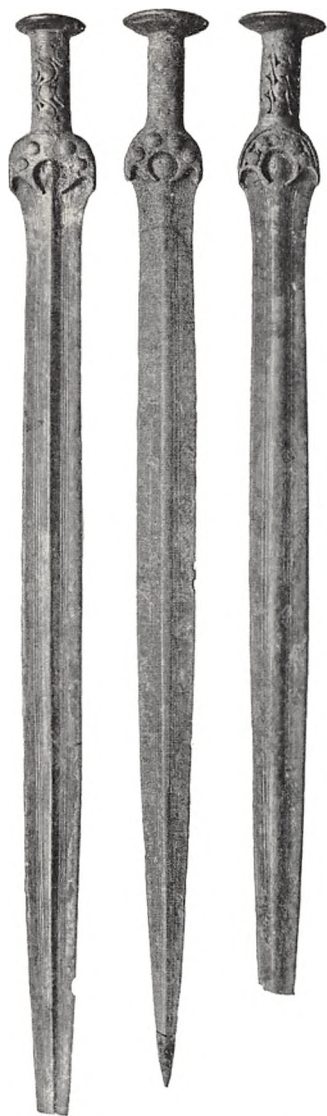
17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

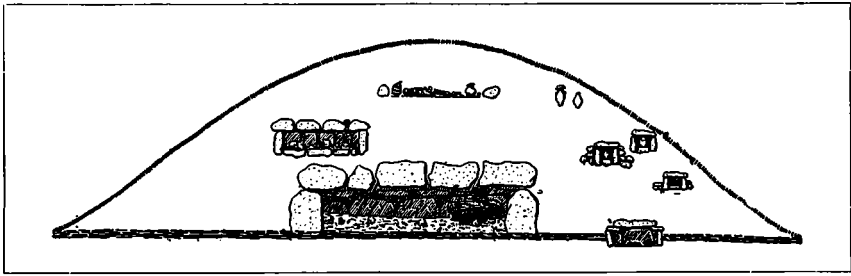
28

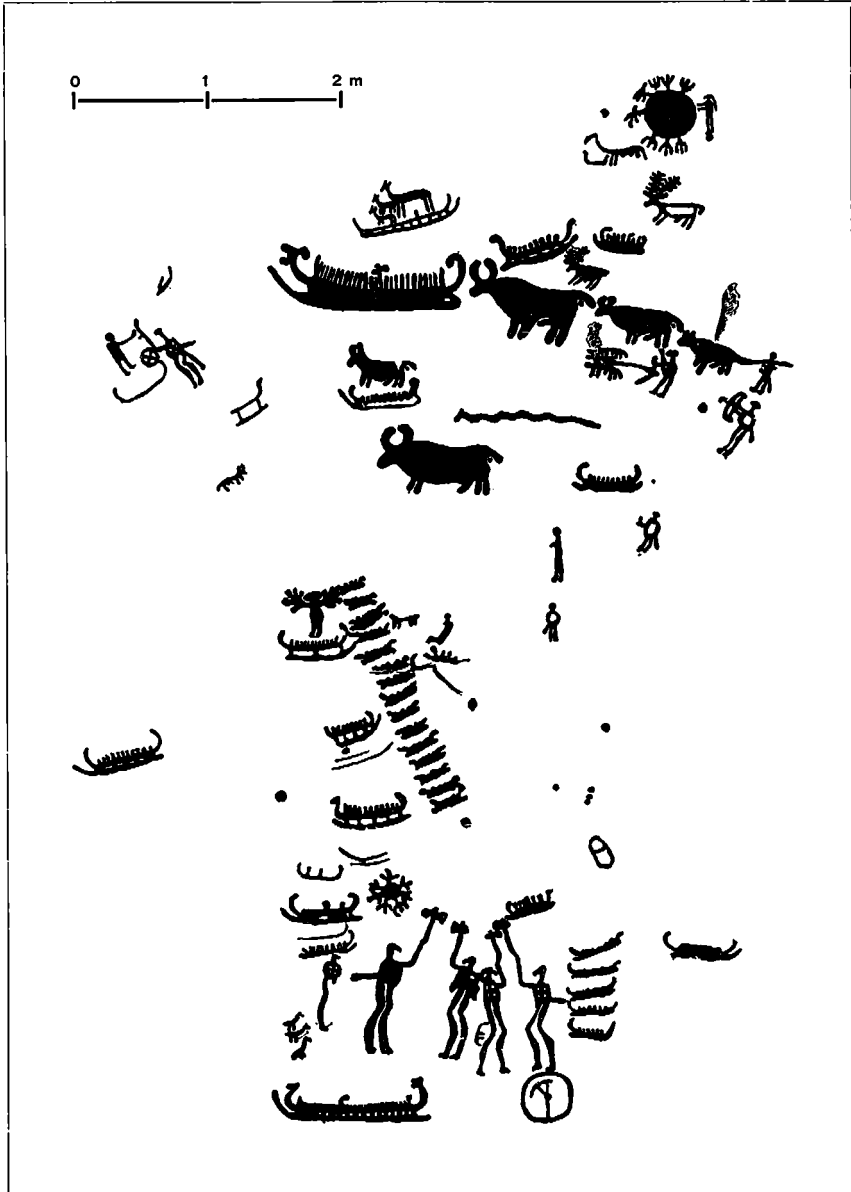
29

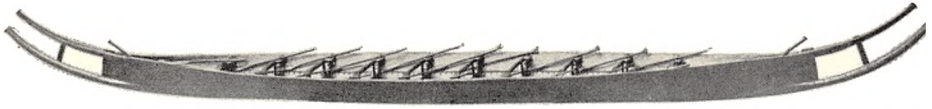
30

31

32

33

34

35

36

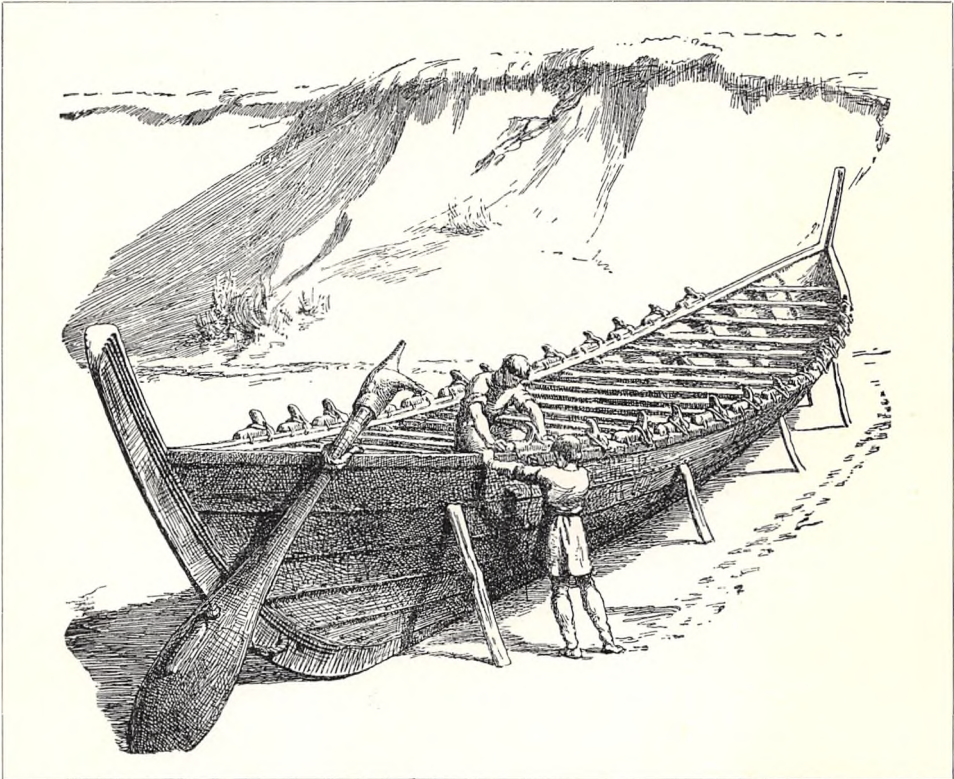

37 a

38

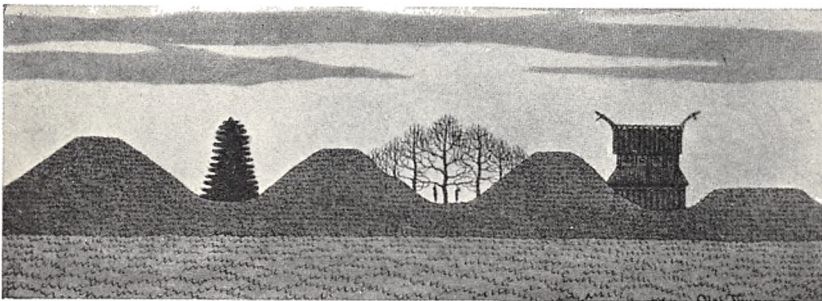
39

40

42

41

47

44

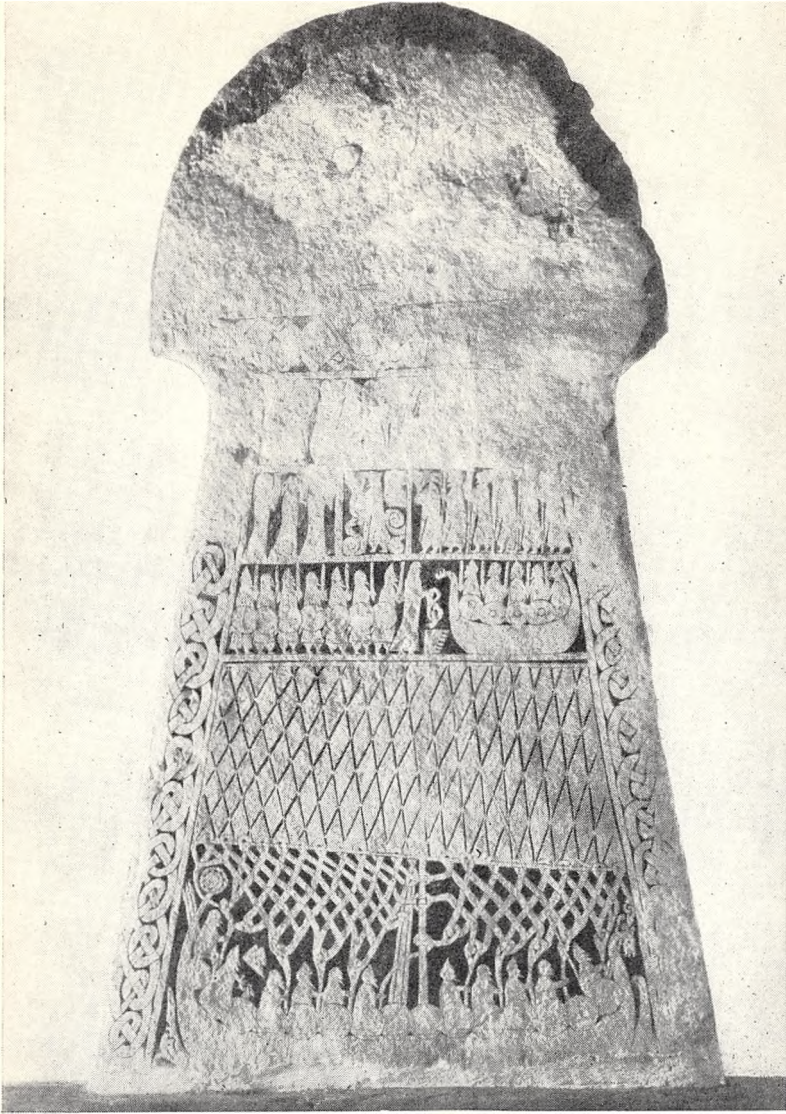
46

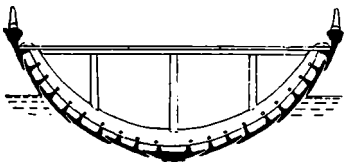
45

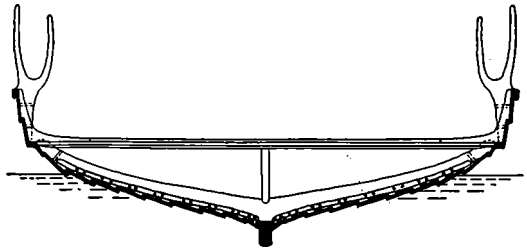
43

48

49

50

52 a

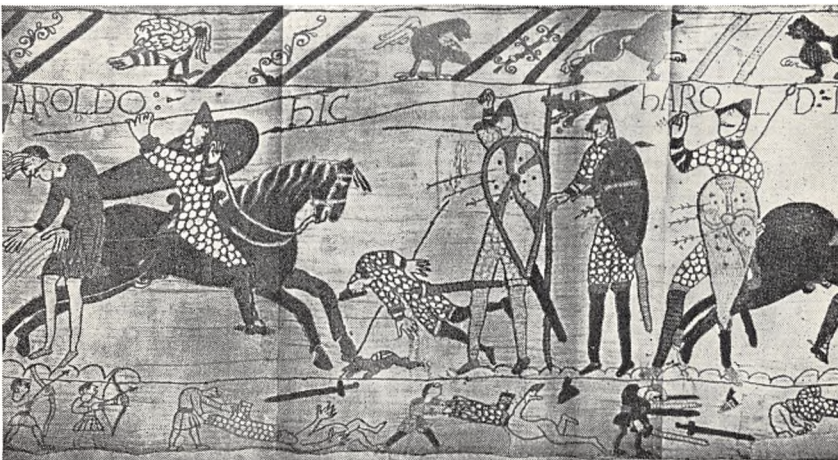

52 b

52 c

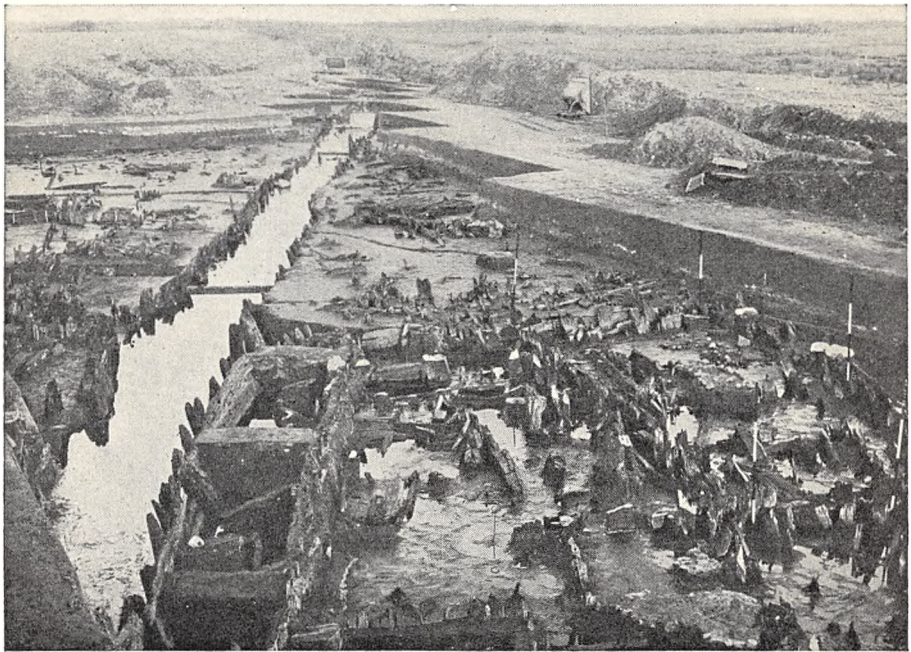
52 d

53

54

55

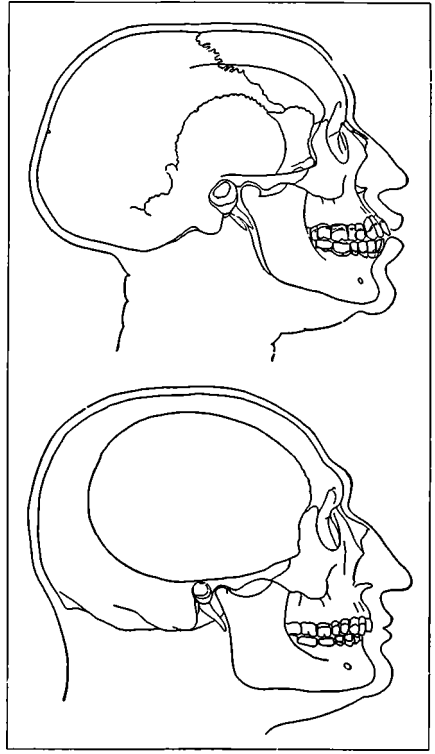
57

58

59

60-61

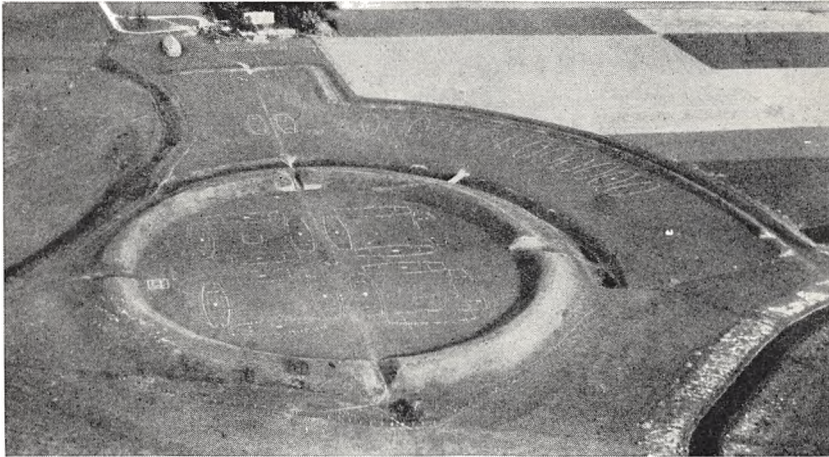
62

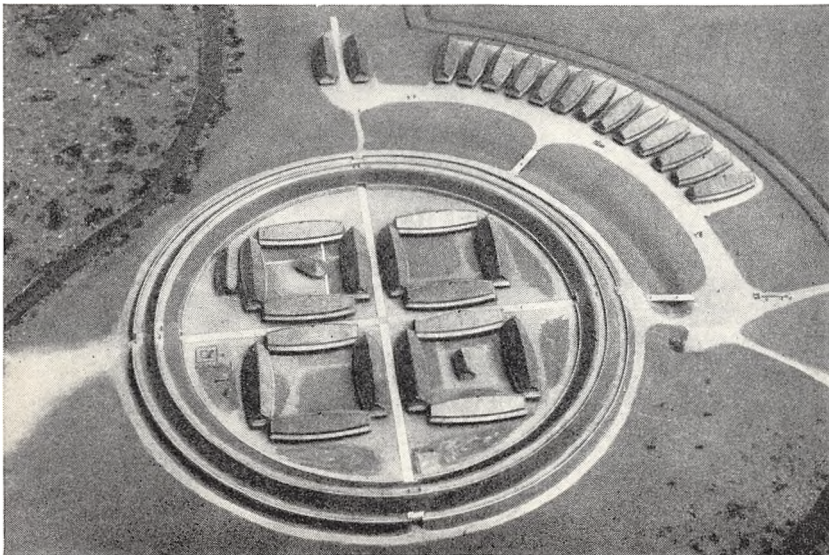
63

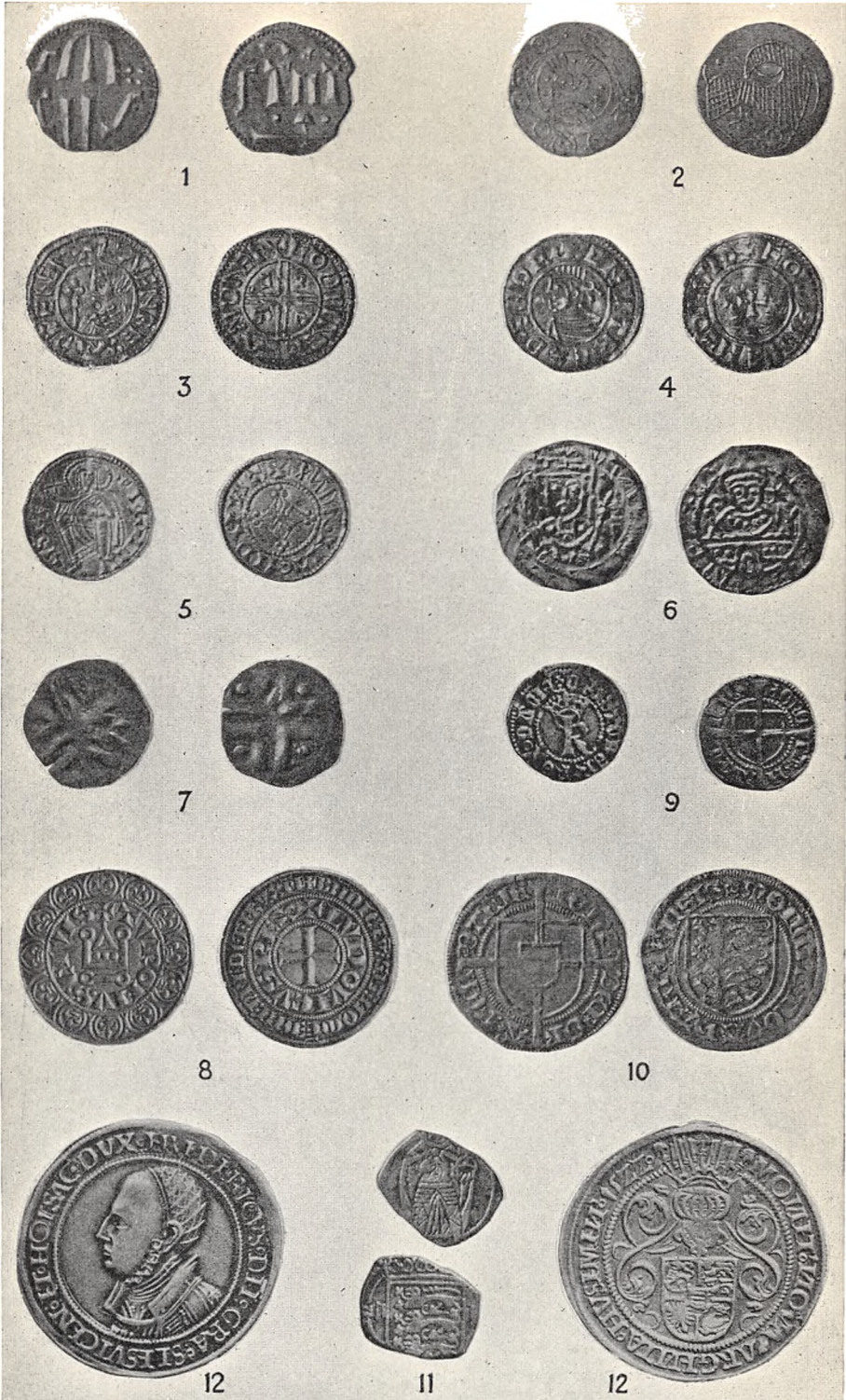
64

65 a

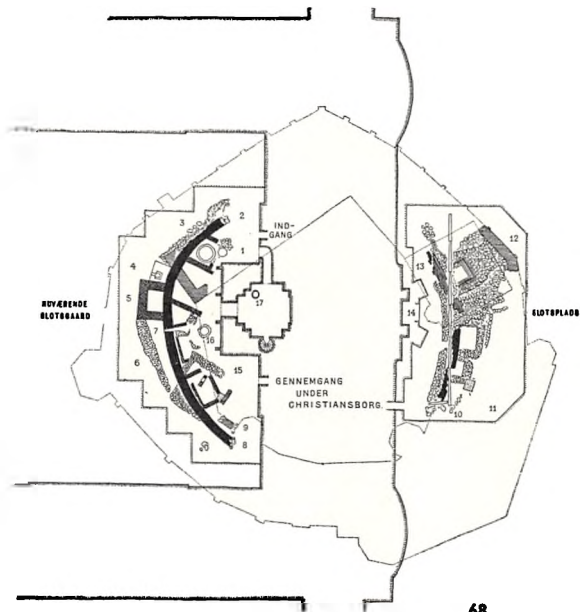

65 b

67

68

69

70

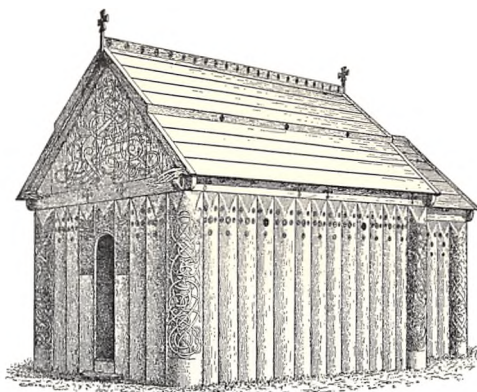
† HIC IACET DANORUM REX WAL
DEMARVS PRIMUS SICANVTI FILI
LIP SCLAVORVM POTENS EXPVGNATOR
PATRI EO PPSSE EGREGIVS LIBERATOR
PACIS REPARATOR ET CONSERVATOR
HIC RVGIANOS FELICITER EXPVGNAVIT
ET AD FIDE M ET EOSDE PRIMUS DESTRVIT
TIS YDOLIS QVTI MVRV QVTI AD TOC
REGNI PPSIDIV QVTI WILGO DANEWERCH
DR EX LATERIBVS COCTIS PMP QSTRVIT
ET CASTELLV I SPRAGA EDIFICAVIT
OBIT AVT ANNO DNICE INCARN
ONIS CXXXII REGNI SEXTI ANNI
III IDVS MARTII

Nomina Regum catholice fidei
in dania quorum industria propagata est
fides catholica. qui religionis amo
re per diversa loca ecclesias struxerunt.
et regali munificencia donauerunt.
Quorum apud nos memoria celebris est.
et manet perpetua.

SVEHO Magnus	Rex. 9. xl. iii.	
HAROLDVS filius eius	Rex. 9. lxx. iii.	
CAHYT filius eius	Qui vitam fundavit ecclesie. 9. lxxxi.	
OLAUFVS frater eius	Rex. 9. lxxx. vii.	
FALCVS frater eius	Rex. 9. xc. v. s. c. iii. uacat regni	
HICOLAVS frater eius	Rex. 9. c. iii.	sub custodia hualdo
ERICVS	Rex. 9. cxx. s. c. s.	filio eius dno alero
ERICVS	Rex. 9. cxxxi.	lundeni archiepo
ERICVS	Rex. 9. cccc. cxi.	tertio anno regni eius
LAUUS	Rex. 9. cccc. xxx.	insurgit contra eum
ERICVS	Rex. 9. cccc. lxx.	duodecimo anno eius
AMUNDVS	Rex.	quarto
ERIKVS	Rex.	9. c. l. ix. anno regni
ERIKVS	Rex.	Waldemari filio eius electus
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. i. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. ii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. iii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. iv. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. v. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. vi. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. vii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. viii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. ix. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. x. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xi. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xiii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xiiii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xv. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xvi. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xvii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xviii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xix. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xx. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xxi. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xxii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xxiii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xxiiii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xxv. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xxvi. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xxvii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xxviii. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xxix. anno regni eius
ERIKVS	Rex.	9. c. lxx. xxx. anno regni eius

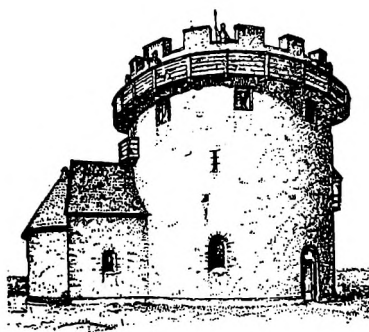

75

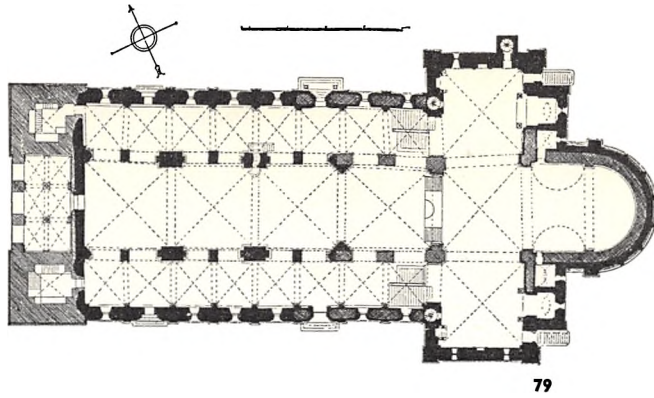
76

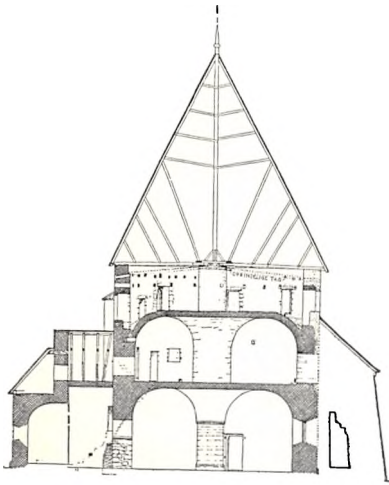
77

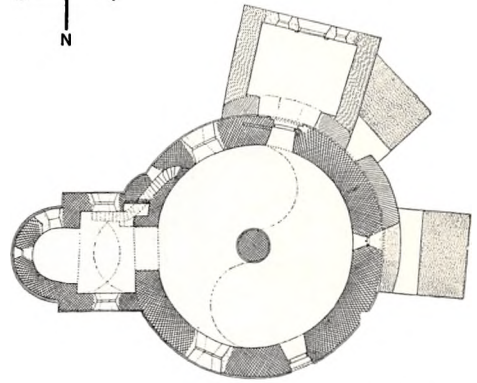
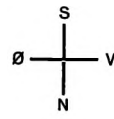
78

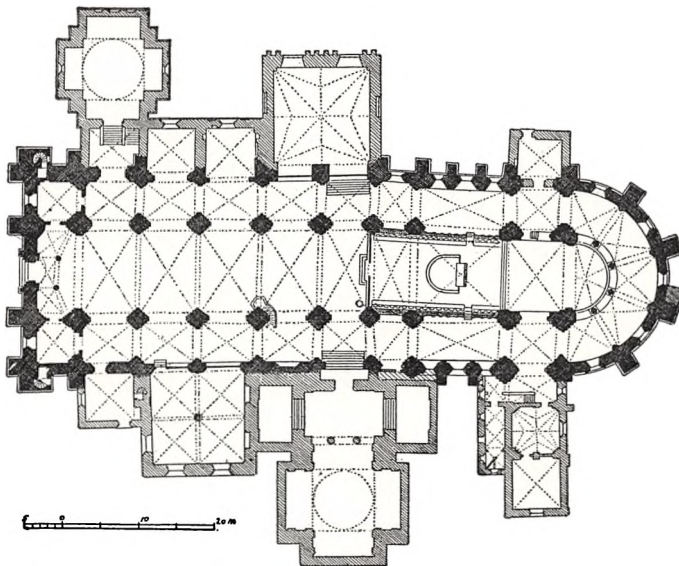
79

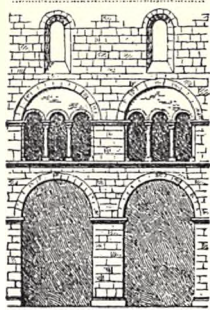
81

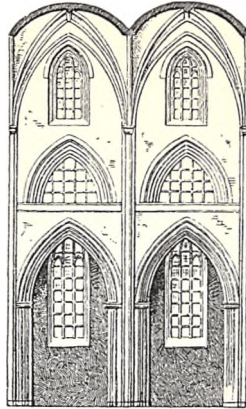
80

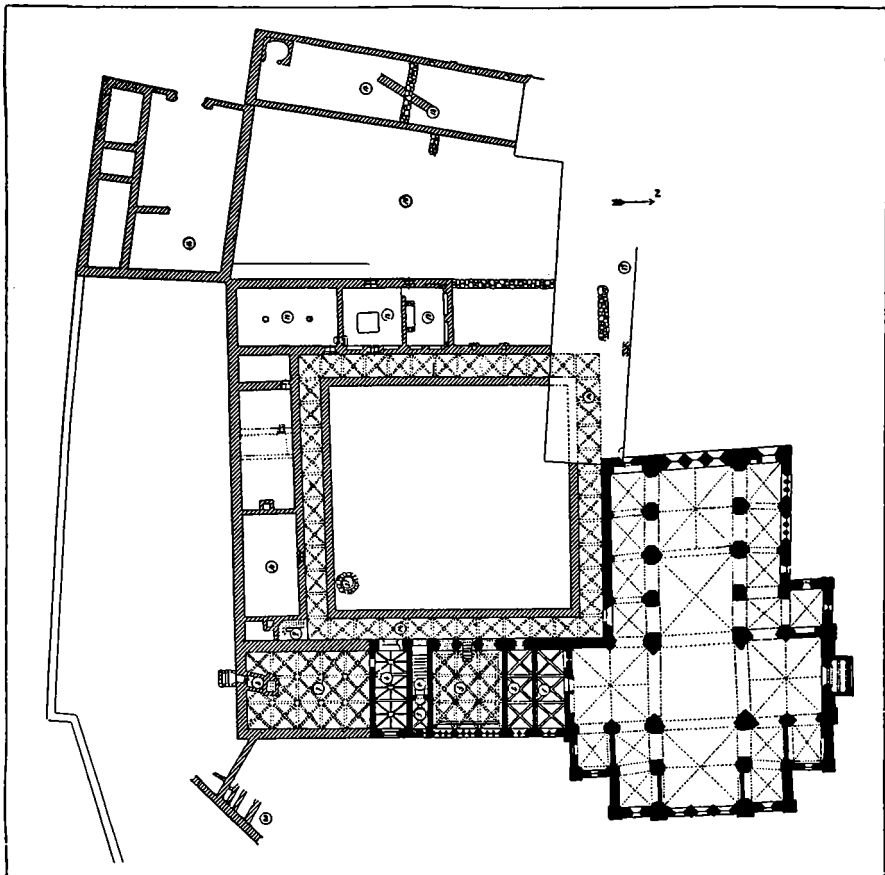
82

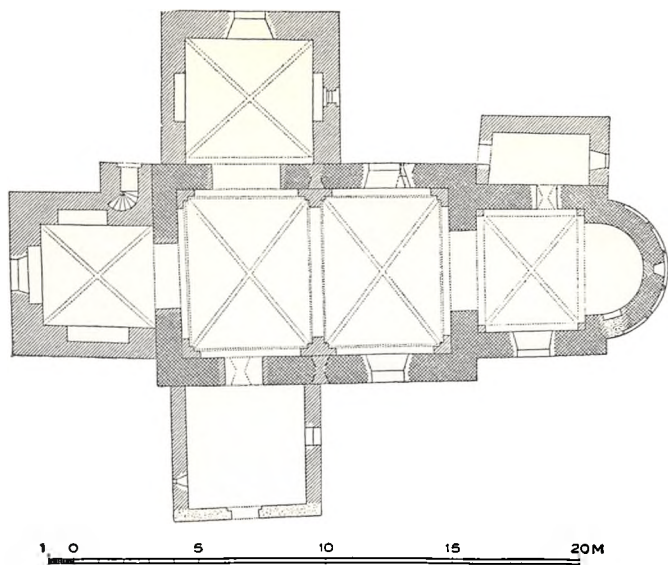

83

84.]

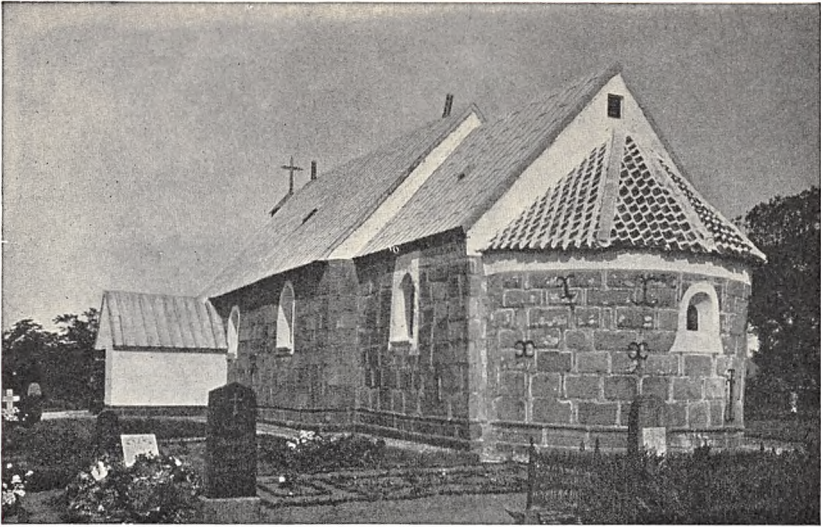

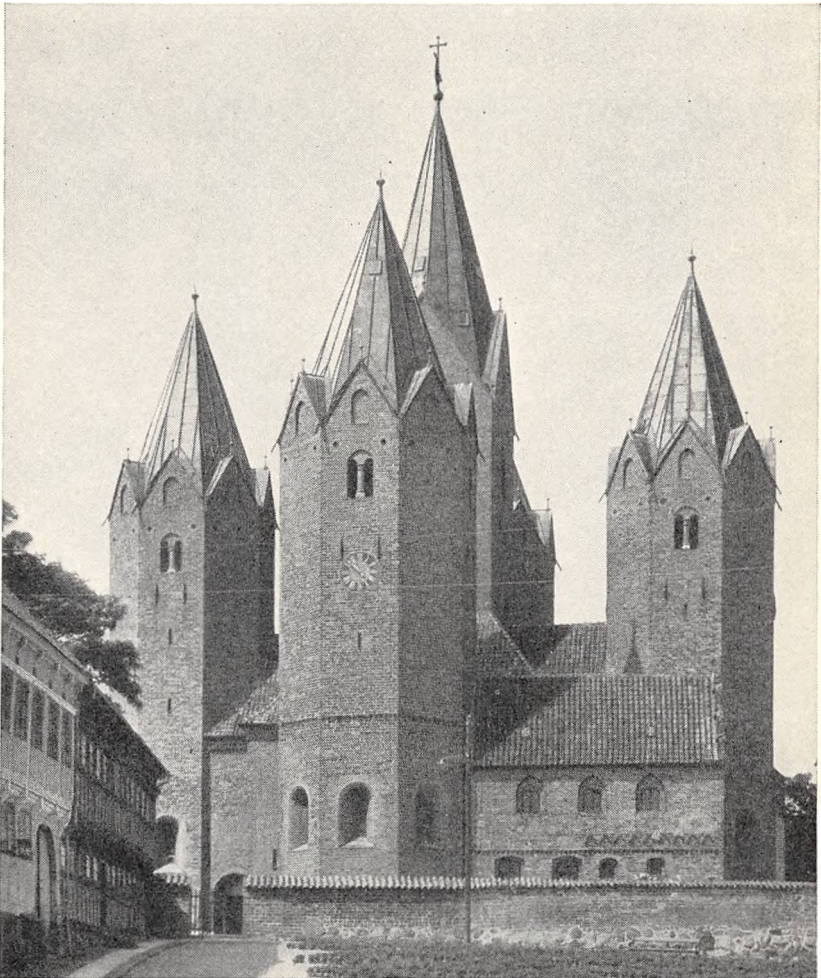
86

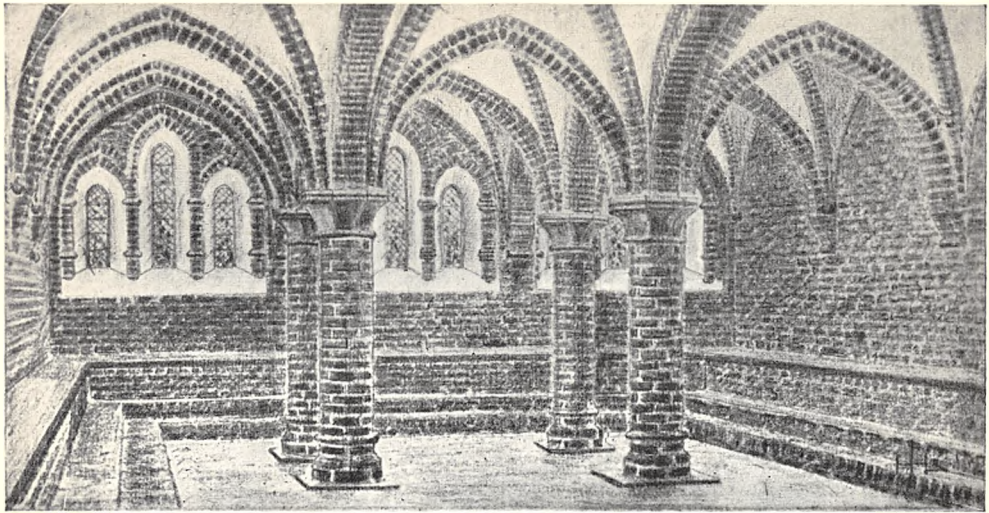
87

88

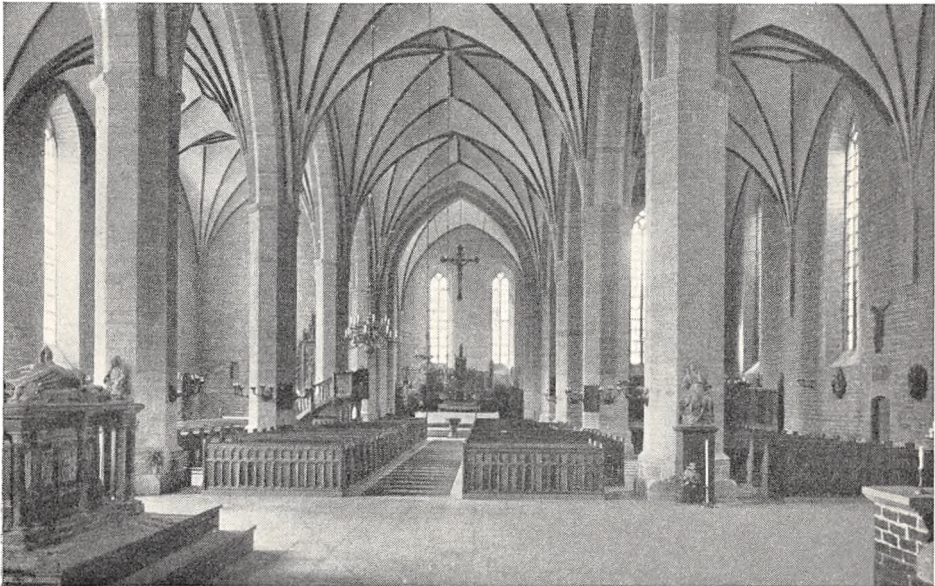
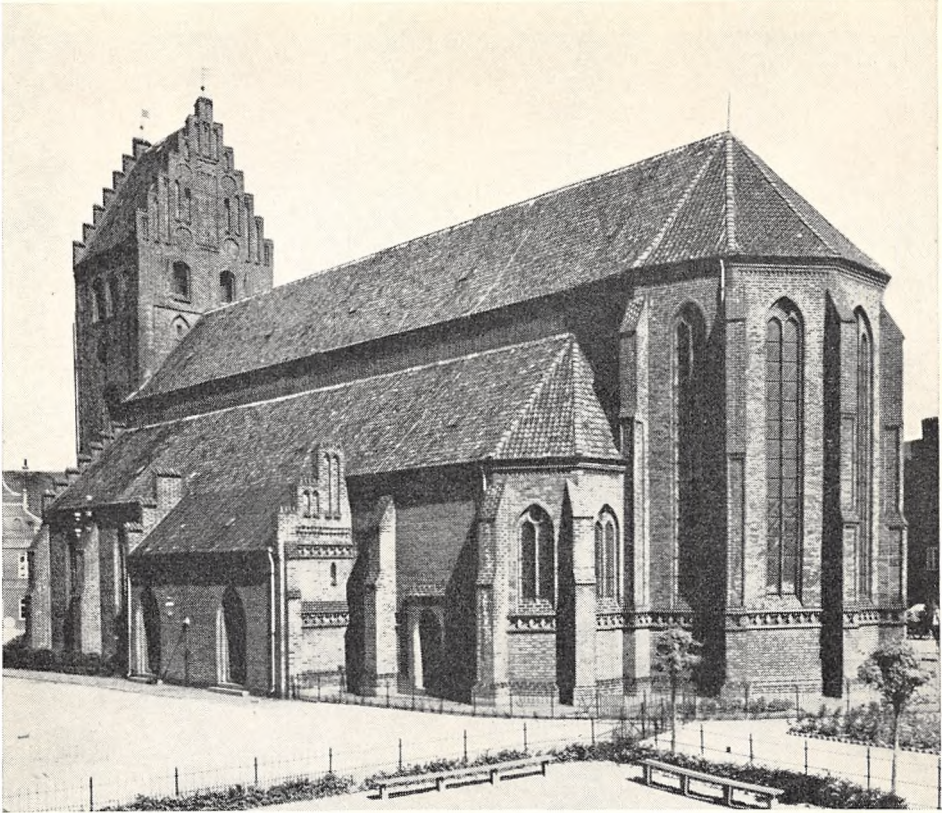
89

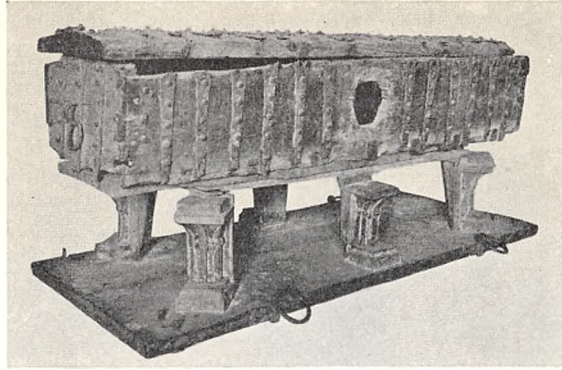

90

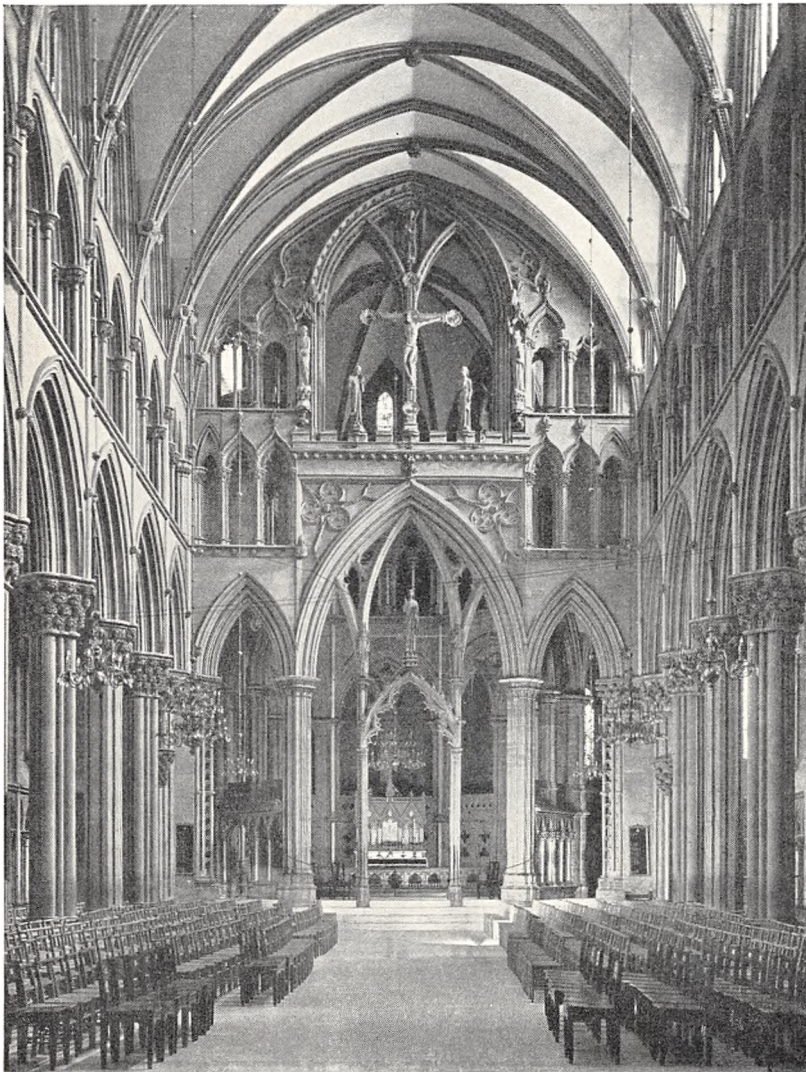

91

95

94

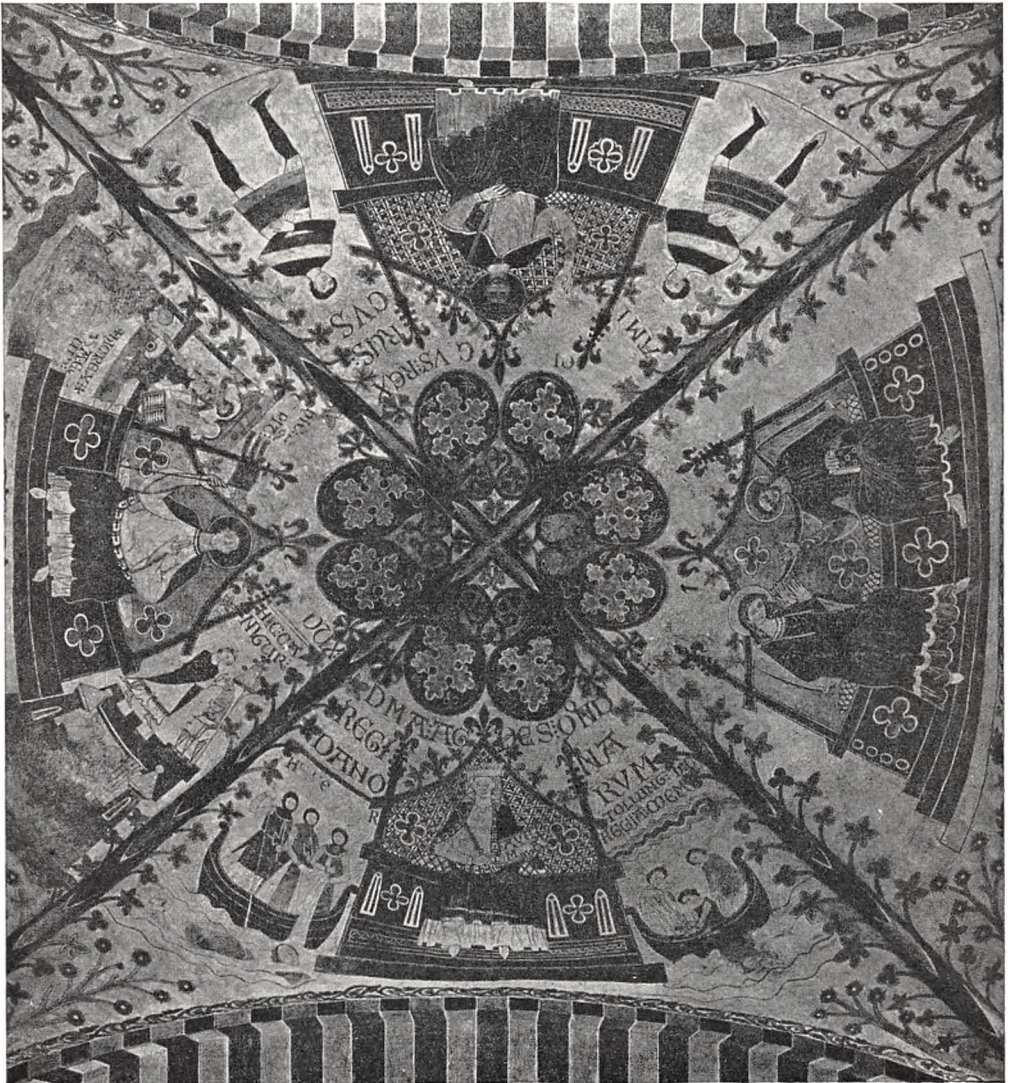

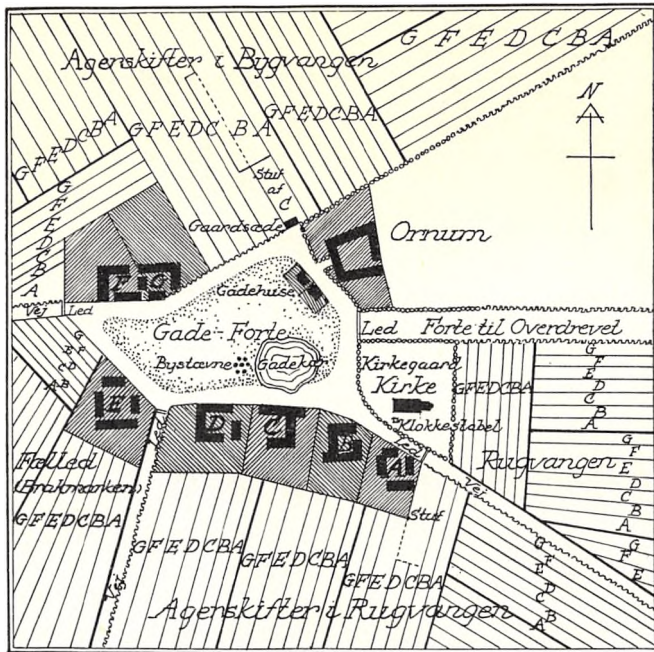

98

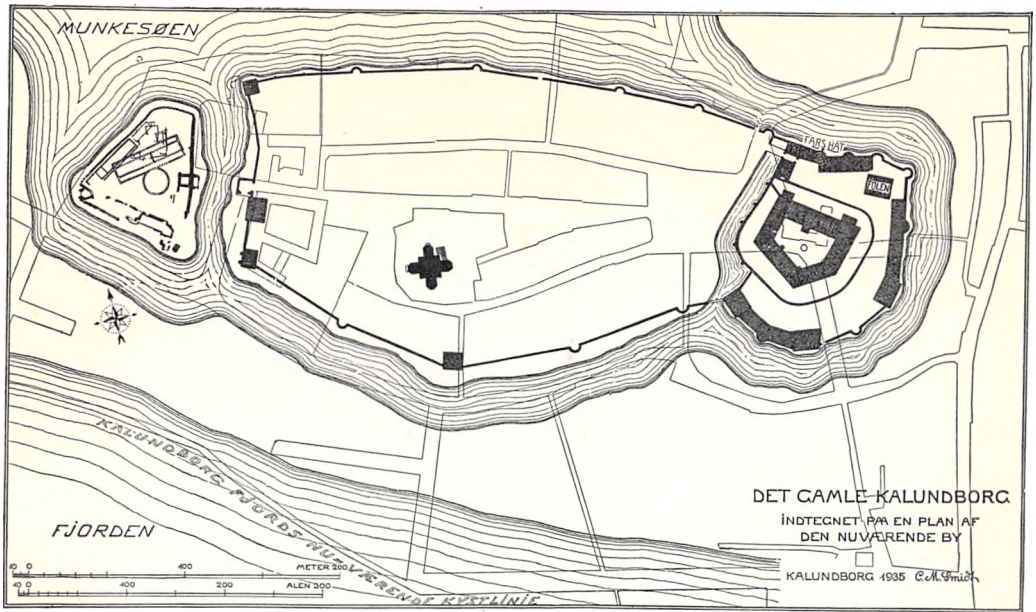

99

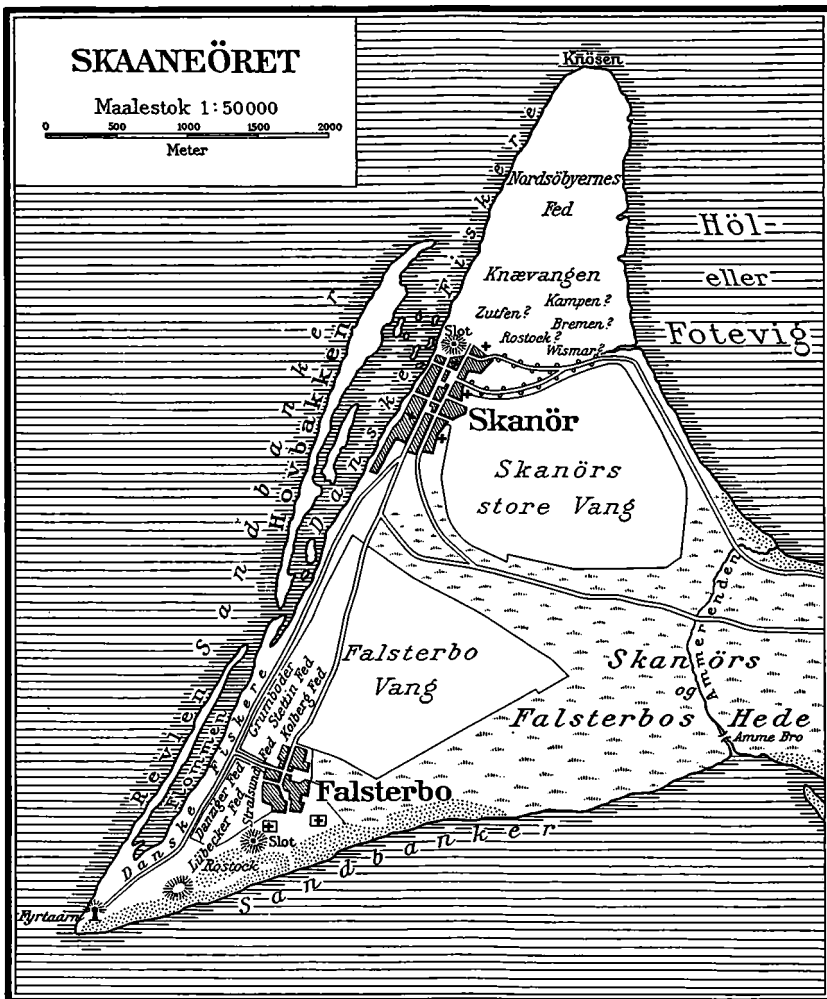

Brumba cū attin s.	Thornbygh cū halsaba ⁊	¶ Heo pūnēt in scama ad kunnūglet.
Bostlors cū attin s.	baemaf q datū ē p and	Wedano. Holbu cū attin s.
Skupba cū hornswith.	wahslagh Karabac cū.	¶ syghaloxe cū eteril uill fūl de
Lumlas dīm. hakarstathe cū att s.	attin s. Haraldstath cū att s.	alminning. Wa cū attin s. Snællef cū att s.
Rehastansore. Sughlburgh cū att s.	hadopyng cū attin s. Worthinglygh	Raflund cū att s. Tūmathorp. Gnū harath in
A neworthop cū att s.	cū wota stent with quafp	burghandholm. Arualund.
Rehinas cū attin s.	.ē ext brothæ. pæt sæbaklox.	Alum cū att s. Oratho.
Logha. Rehato dīm	⁊ omia oypda facta de stent	Spullæ. Othoe.
Hals. Slauleæ	with. Lund.	Scanor. Lund.

104

105

107

108

109 b

109 a

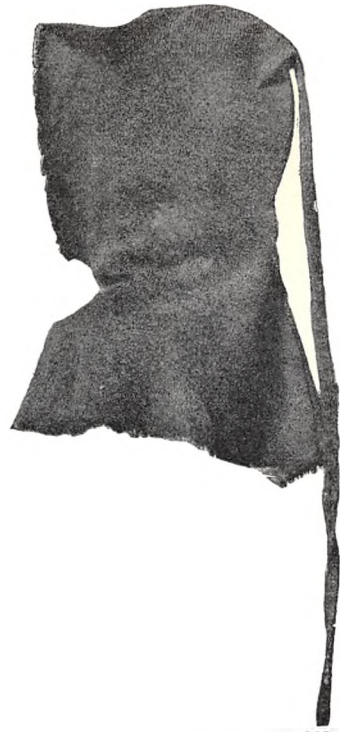
110

111

112

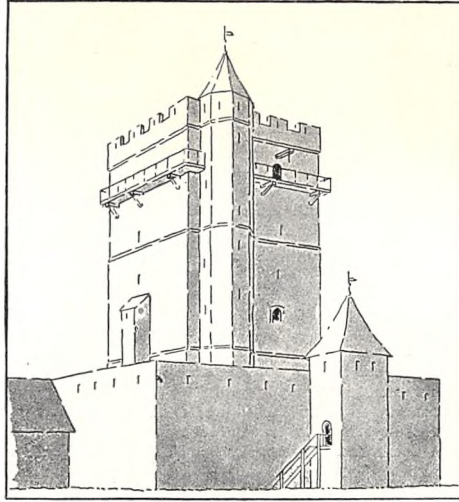

113

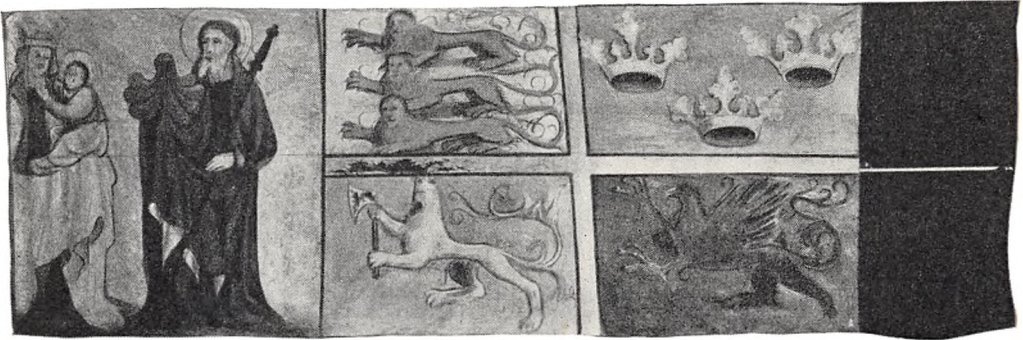

114

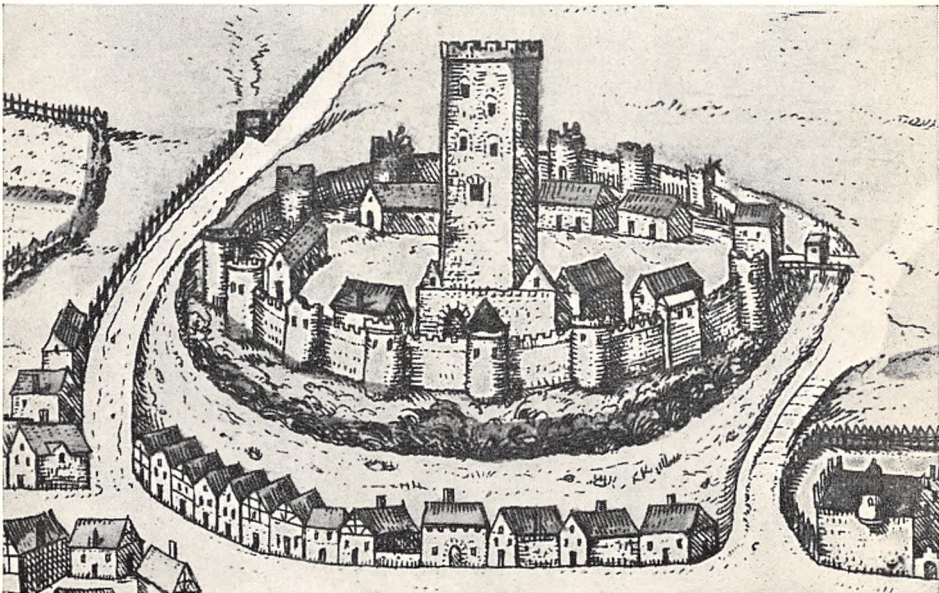

116

118

117

119

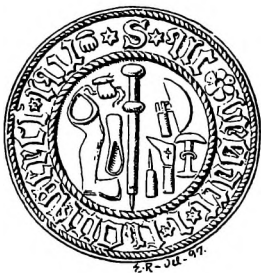
120

121

122

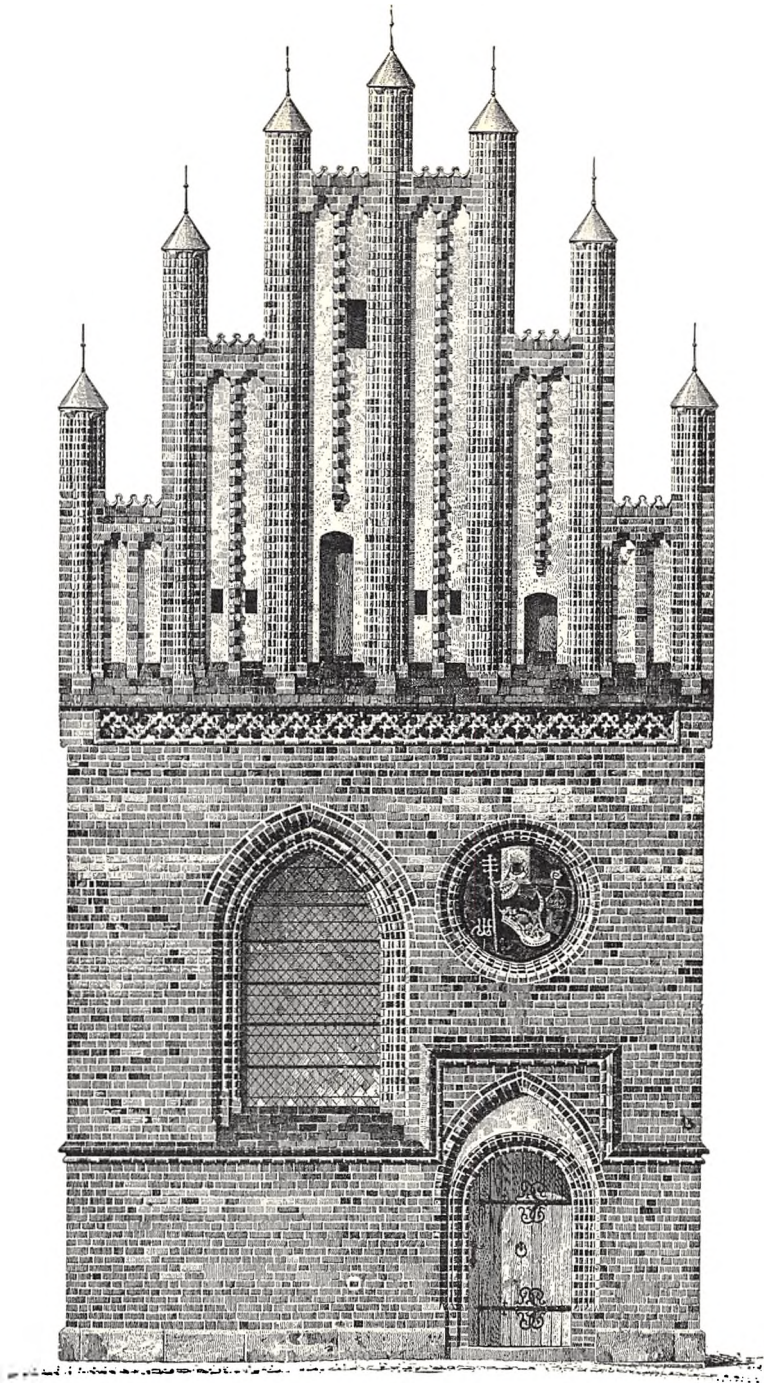
123

125

124

128

129

130

132

134

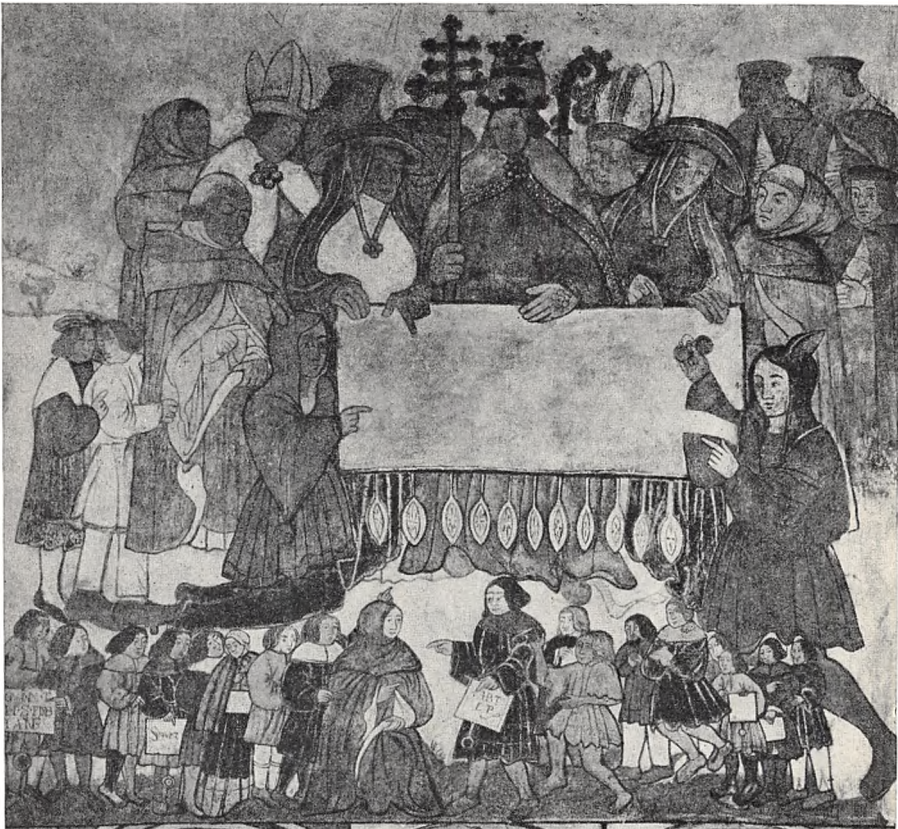

136

137

139

138

140

141

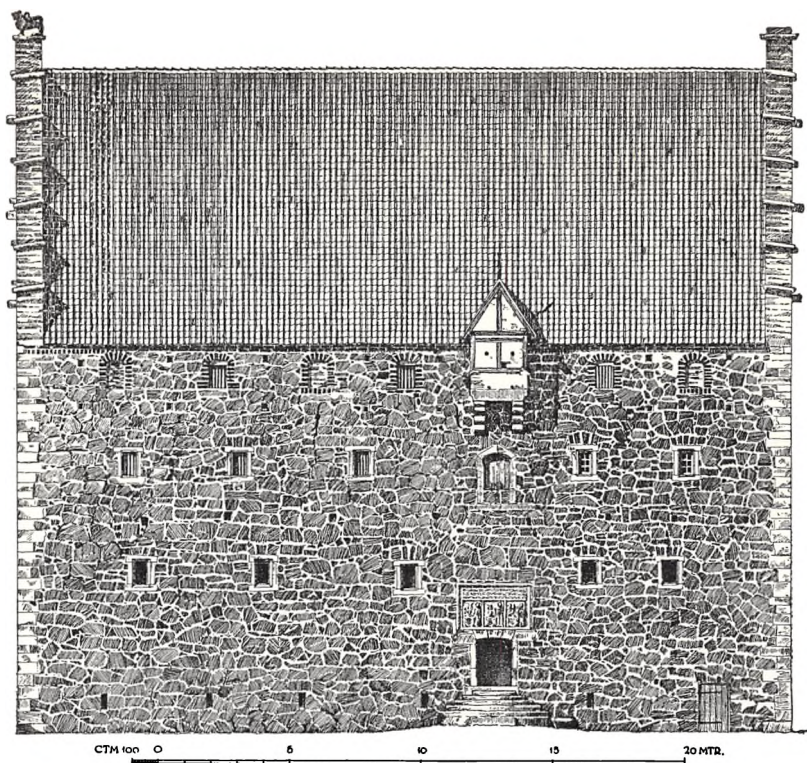
143

142

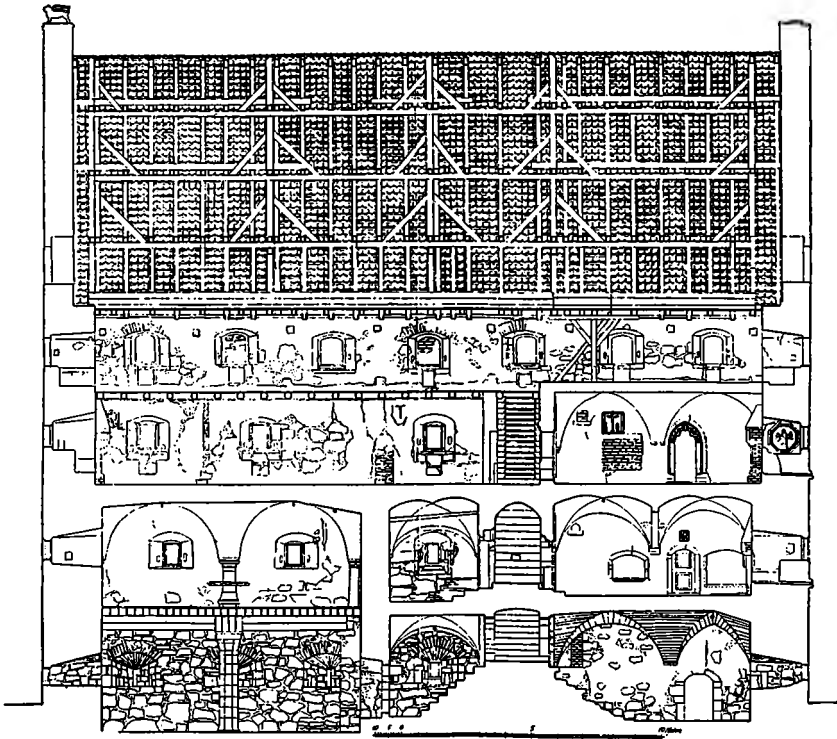
144

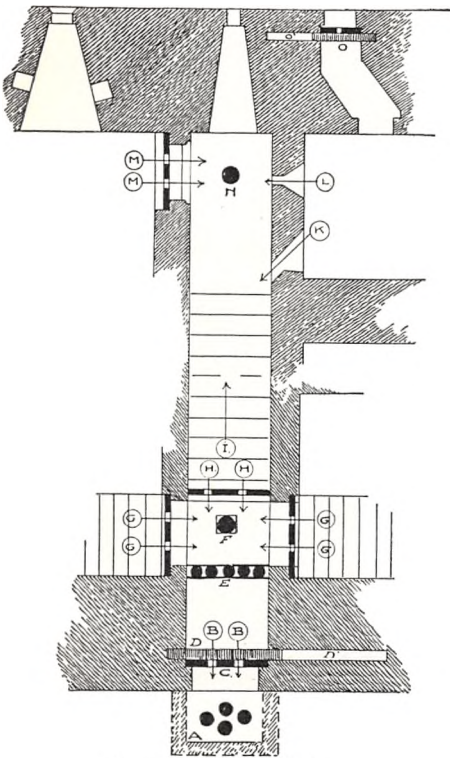
145

146

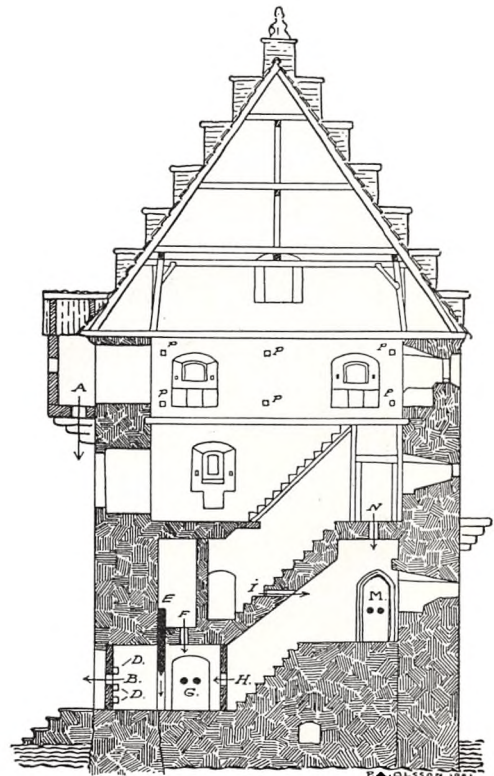

147

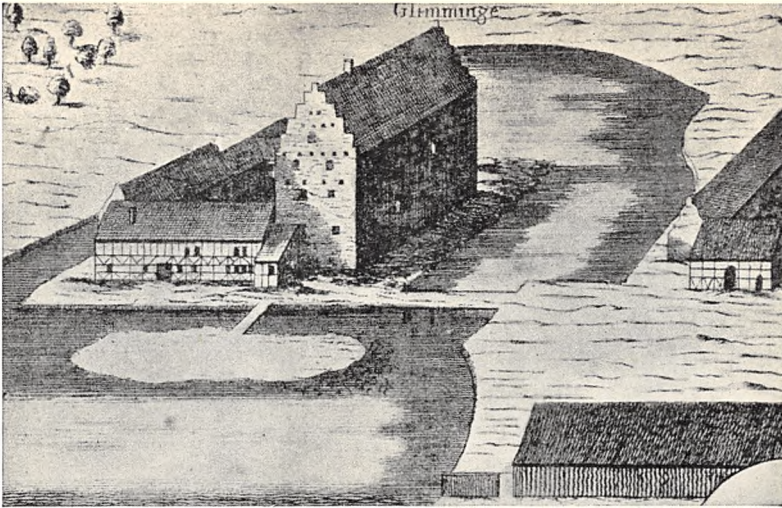

○ → Vandret Sigtelinie
 ● Lodret Sigtelinie

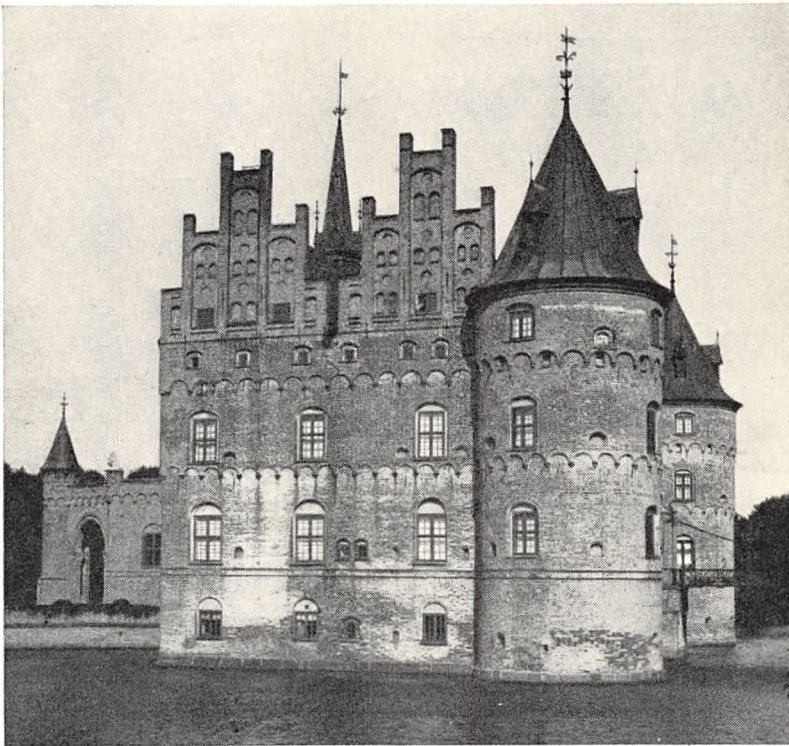
148 a

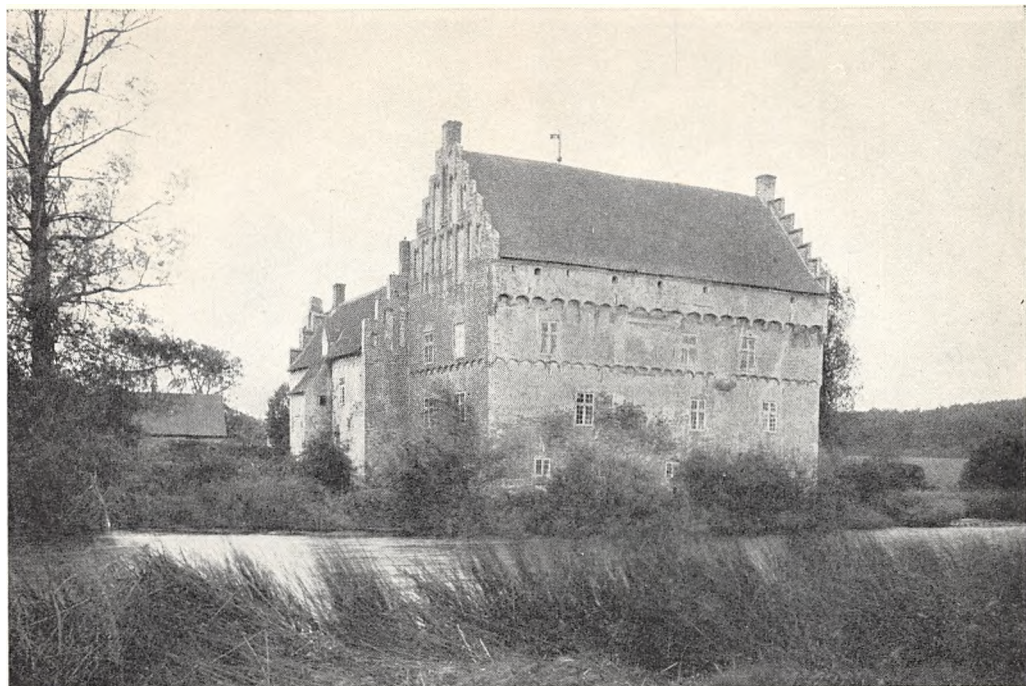
148 b

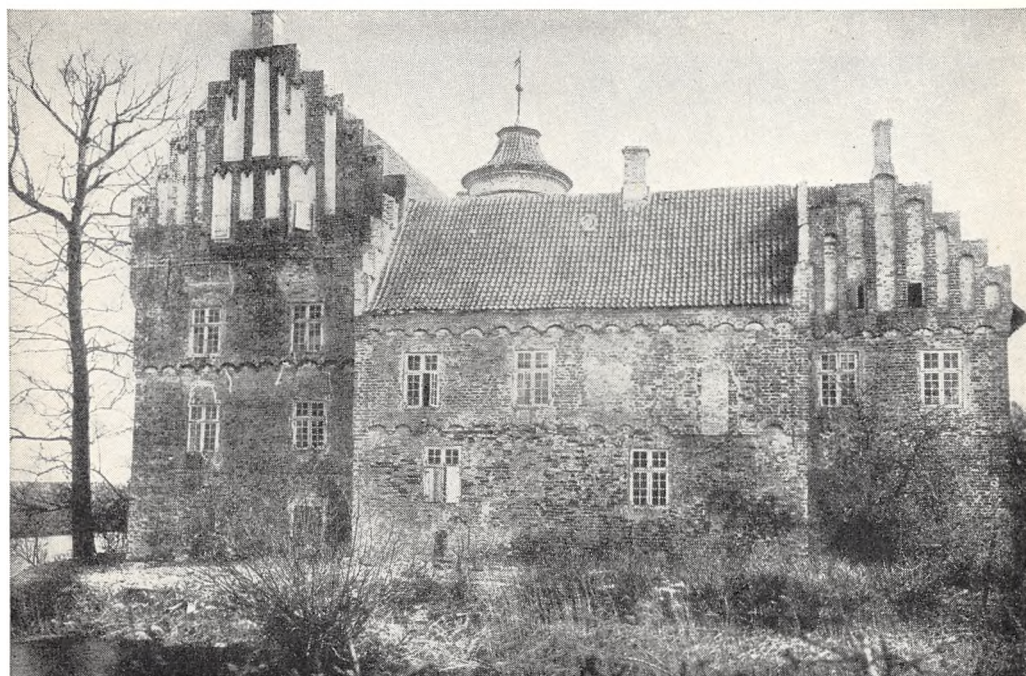
149

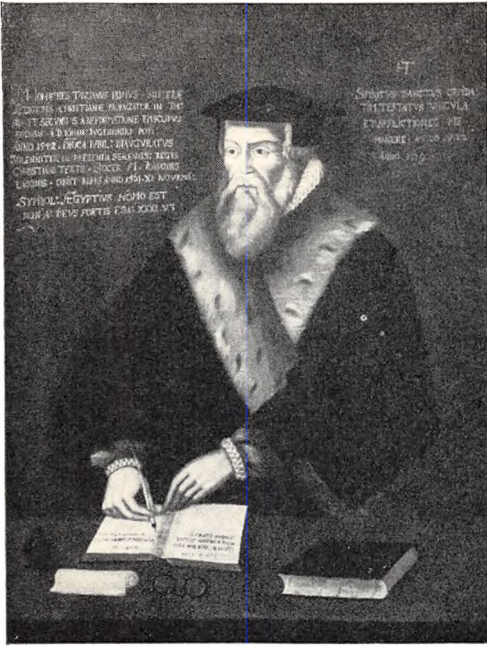
150

151

152

153

154

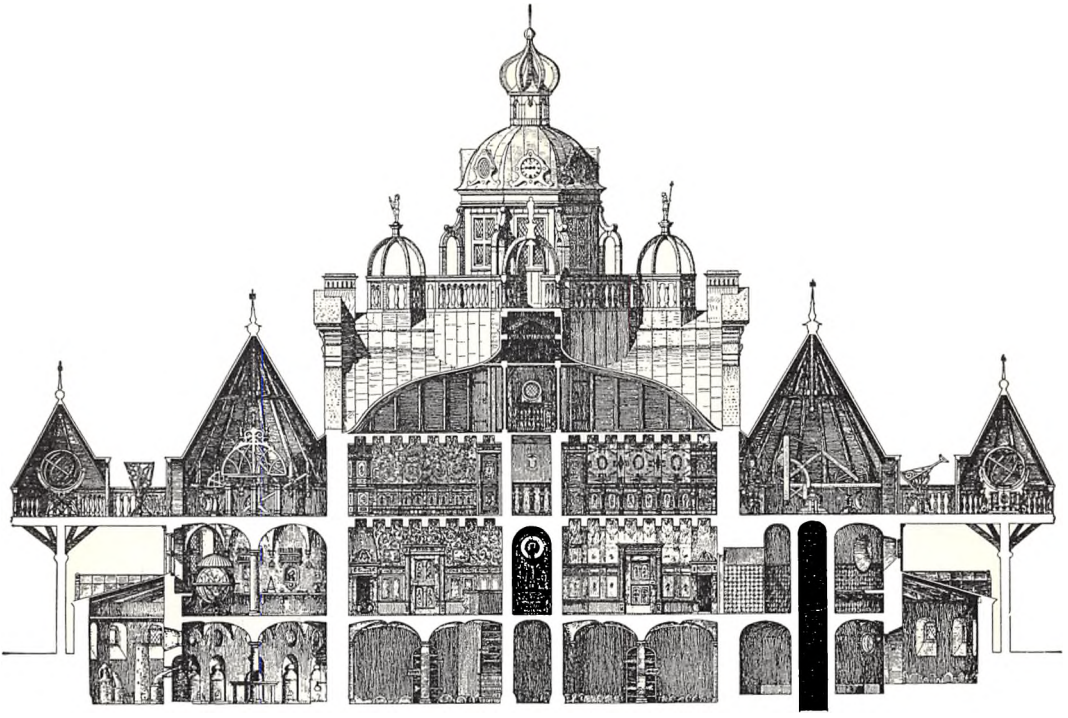

156

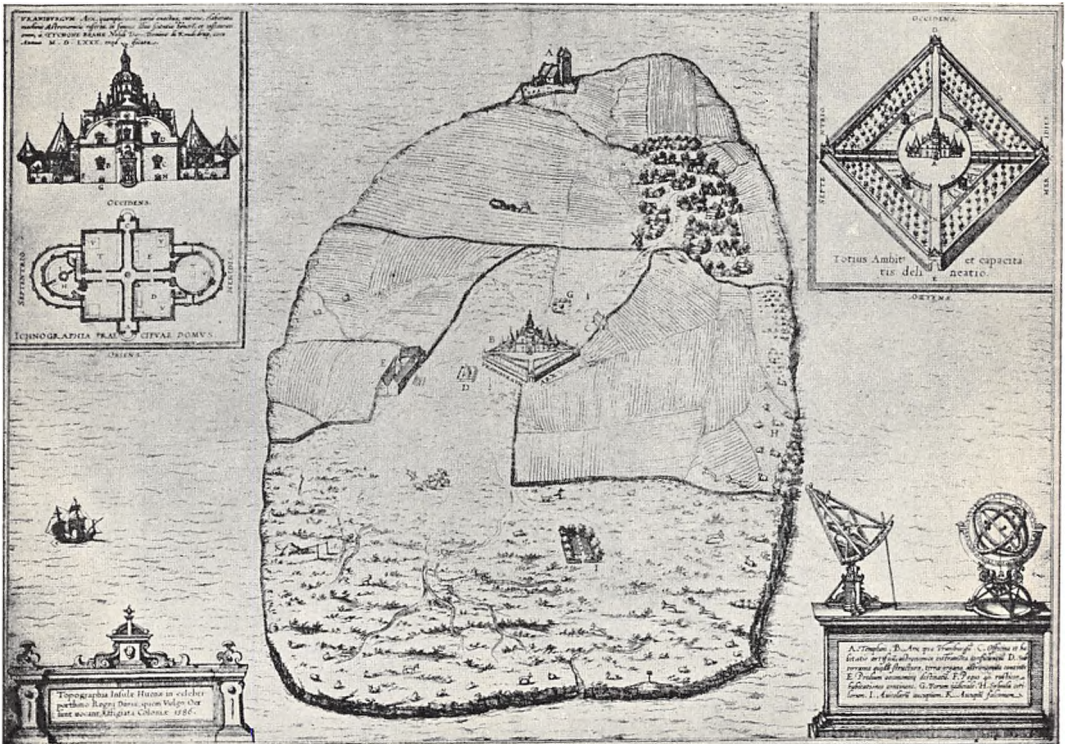

157

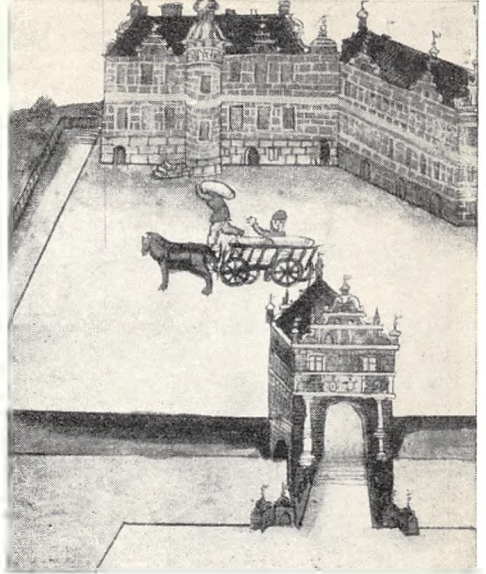
159

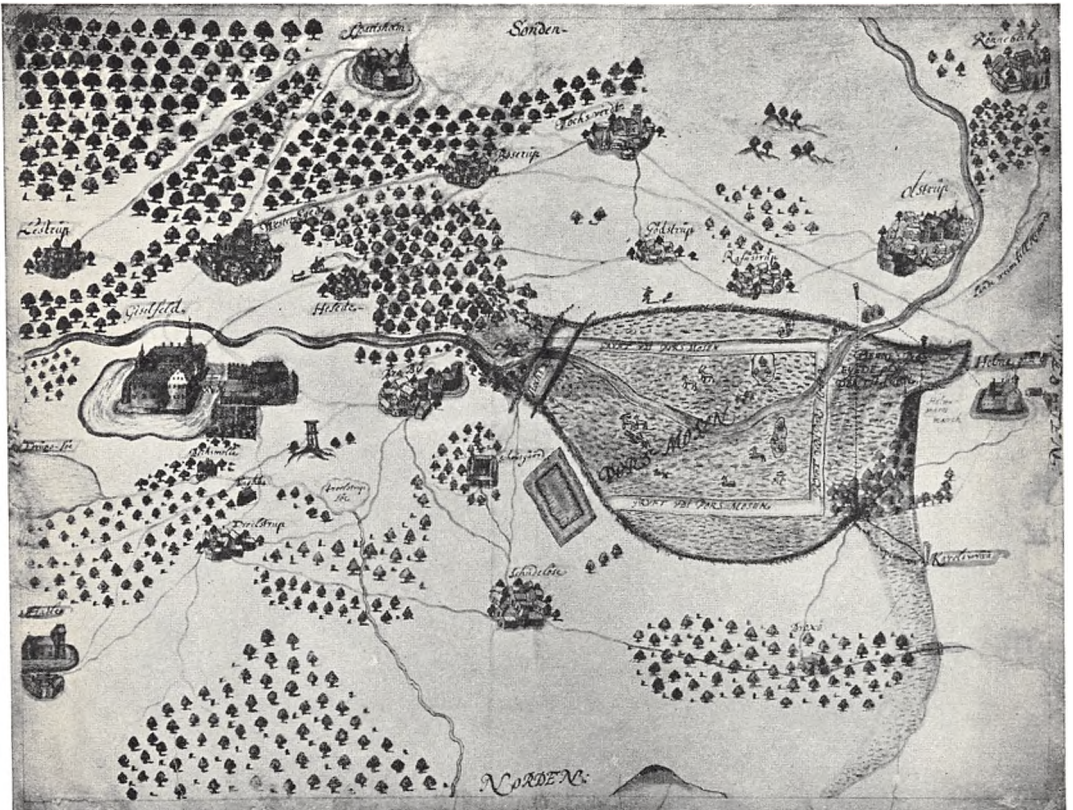
160

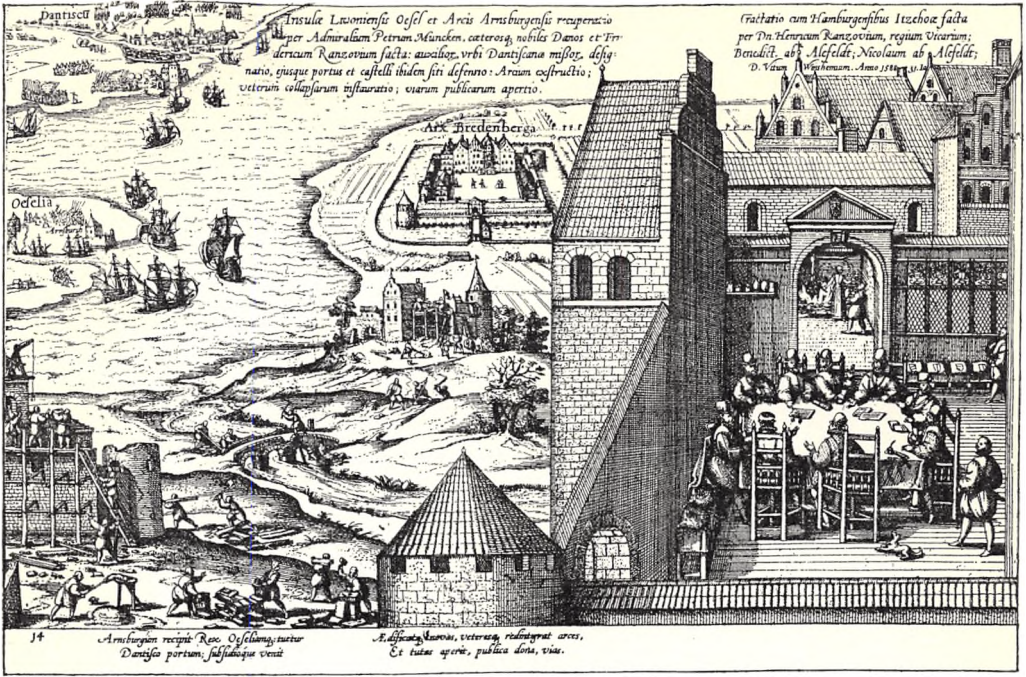
161

162

163

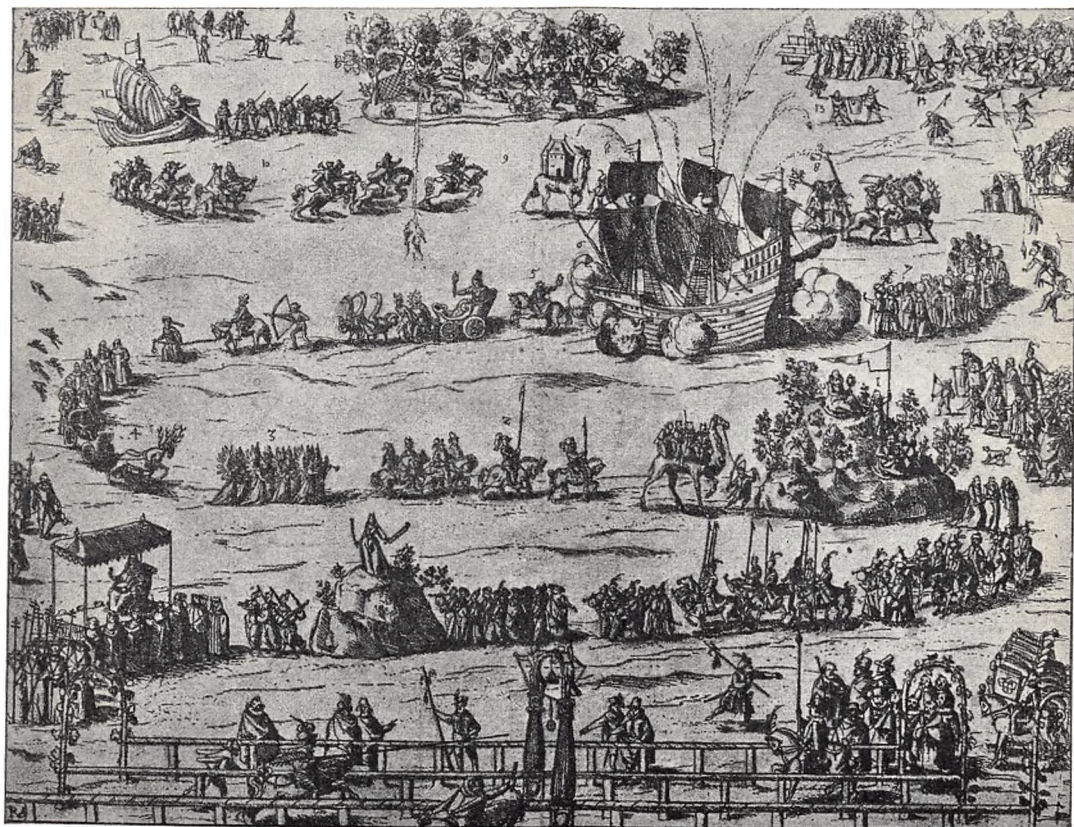
164

165

166

167

Frisj i Pandags vdi firtien/ saa ieg
 vel / att den icke fbrde predikentli
 ng / och ieg tembratt ieg vilde fye vor
 tndes mster det / om du gibr det en
 anden tgd / fald ieg vix fage Sammen
 de faer vell.

A. Vre preceptor/maa i vrede att
 den fromme och velbyrdige mand
 Chriftoffer Walkendroy / mejn
 aller freyde Penning Serfading /
 om se me cyer / skude mig i dag vor
 gen Sapanier / och beruiff mig

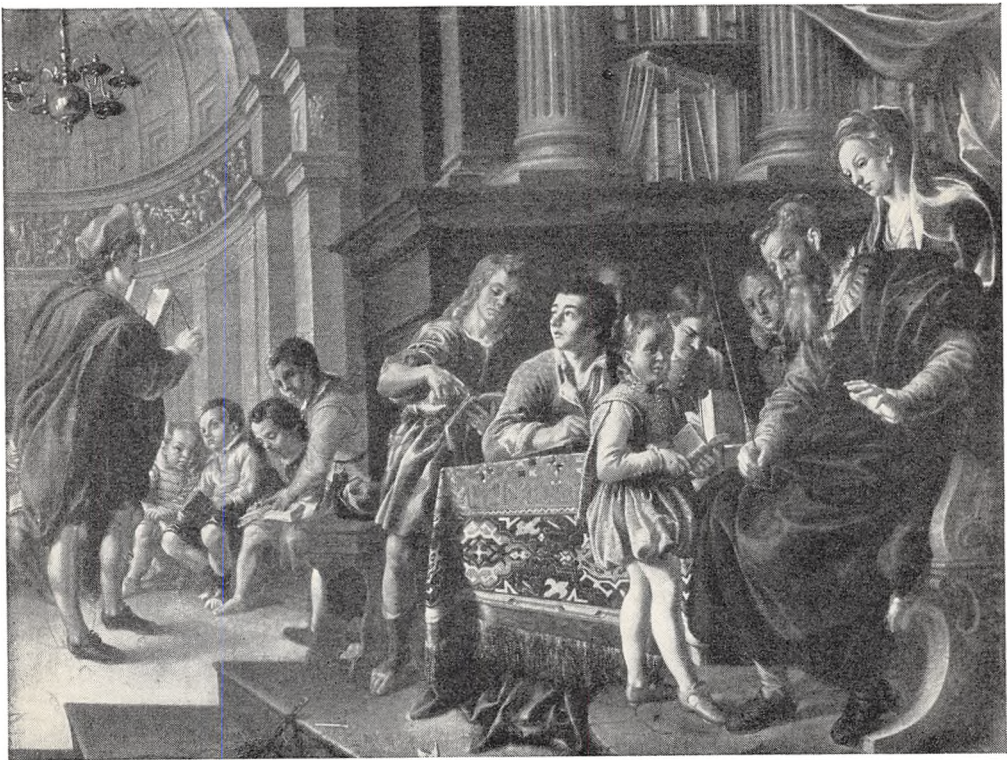
pedagogus
 pedagogo.

mei cha
 rissim
 domni
 batris

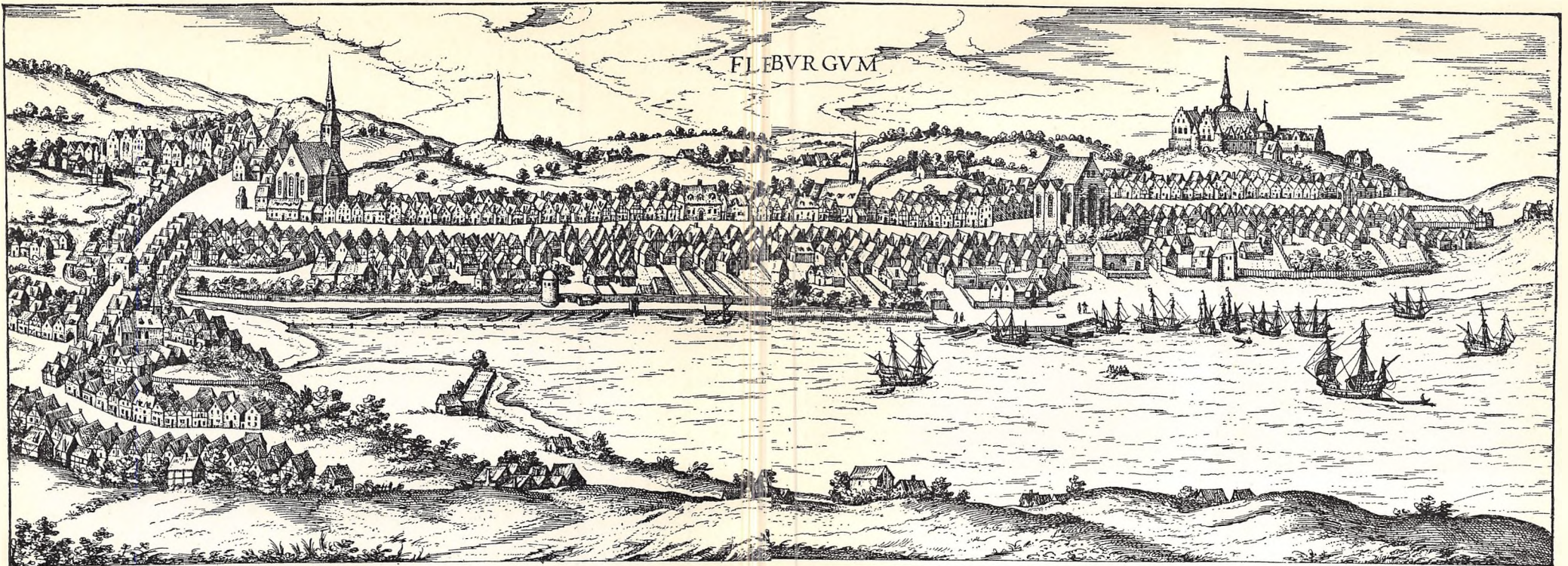
praestat

Frisi die solis in templum ego
 vidi bene quod tu non audisti
 contionem diligenter, et ego cogitavi
 uolui dicere nostris ^{pedagogus}
 si facis hoc unum alteri ^{tempo}
 re, debeo certo dicere ei, bene uale

Me preceptor. Scias quod
 probus vir et nobilis christophe-
 rus Walkendroy meus charissi-
 mus dominus patris ^{mei} questor
 misce mihi hodie aliquot castore
 as et praestat mihi

Small text in a box, likely a printer's mark or a specific reference.

Hafnia Balbicaa Thetidis, quae fuxit ab Indis, In portum vni Cessit, Ligata strai.

At nunc, Dicemini Denoriam tempore Regum Crescit, et in Ruibz Coeniaz esse gerit.

Alit hac CHRISTO et CHRISTI de nomine QVARTO, Maxima quae istas, sunt referenda bona.

CHRISTO, nam hic veri Verbi praetoria largit, REGI, Dedita Mama Ciggit Oyo

Small text in a box, likely a printer's mark or a specific reference.

173

174

176

177

175 a

Car, unge, küssend, heftig, of Lumben, Stagn, bestilkt, hil, den,
kraft der, künden, ich, zu kommen, zu, idast, gnaad, ansey, der,
Vater, kündigungskönig den 17 Maj Anno 1. 6. 4 2.
Christian #

175 b

180 a

178

179

180 b

181

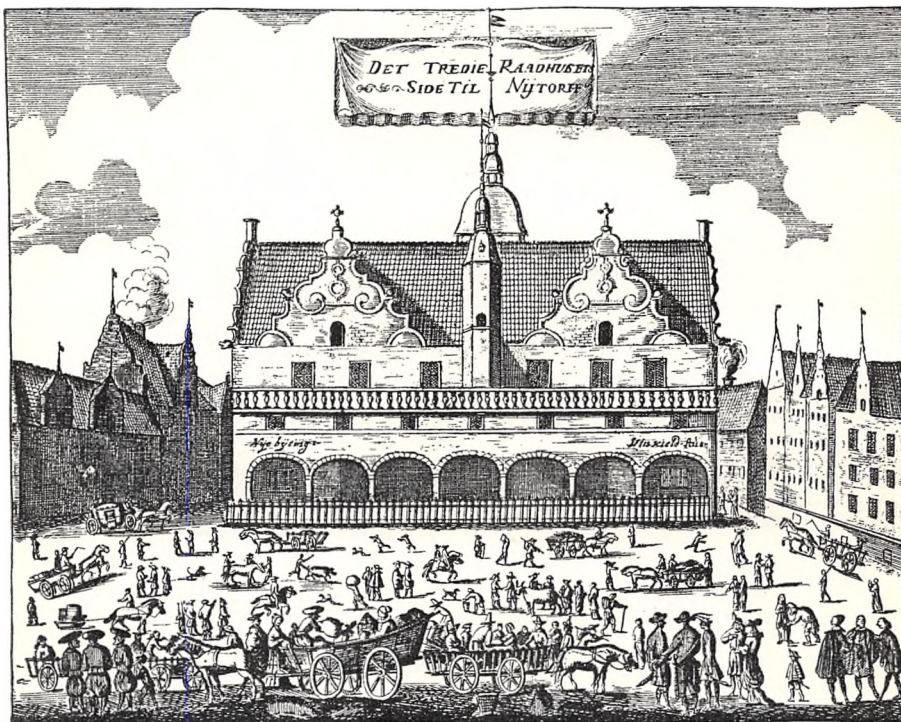
182

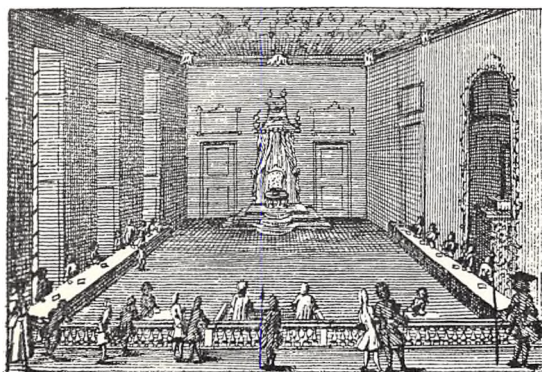
183

184

185

186

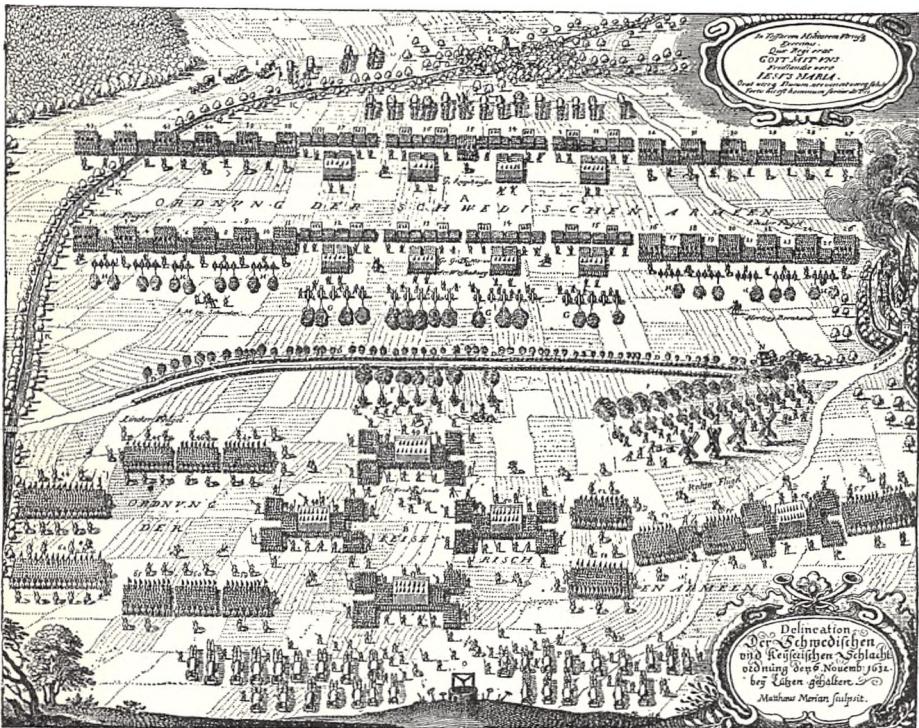
187

*Man kugel helbt gewies ein Mann
Wan ich ihn recht wech treffen so*

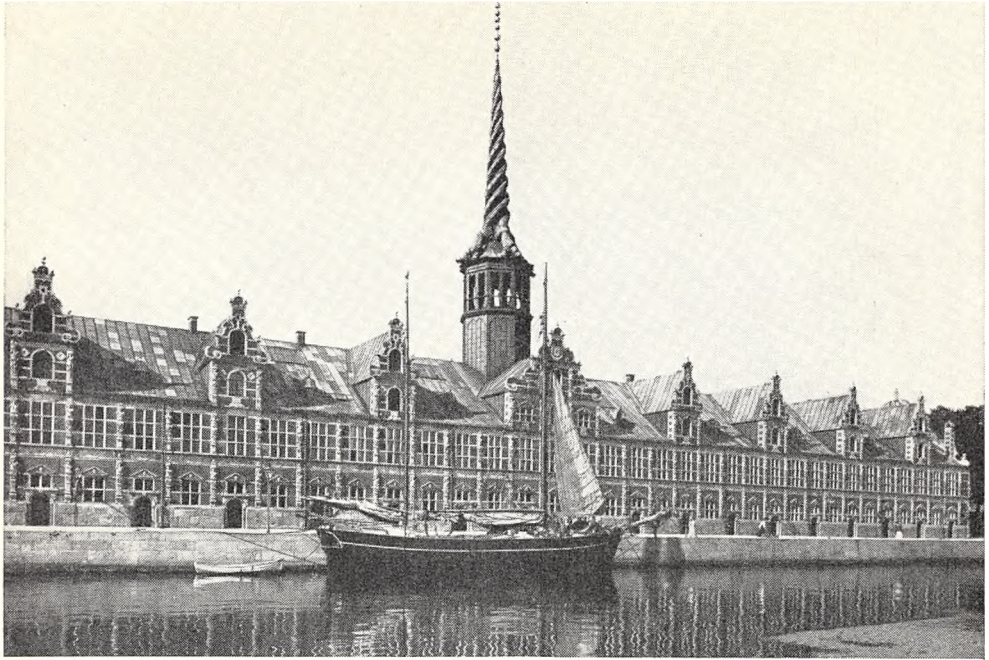

*Wan meiner Picken halt ich auff
Ein Mann zu Ross im vollen lauff.*

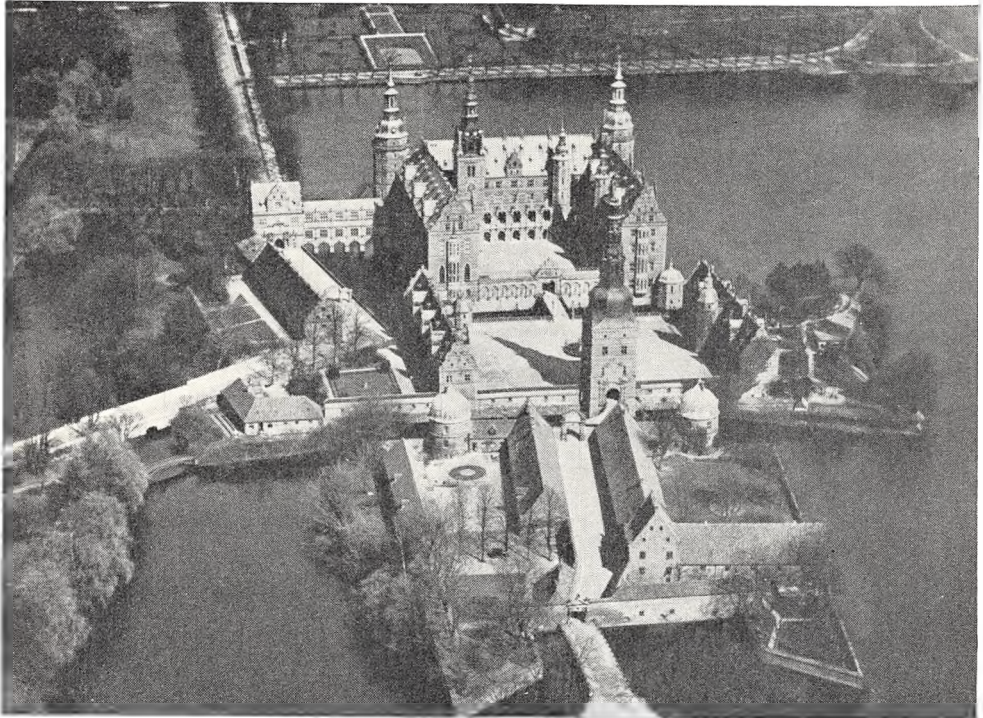

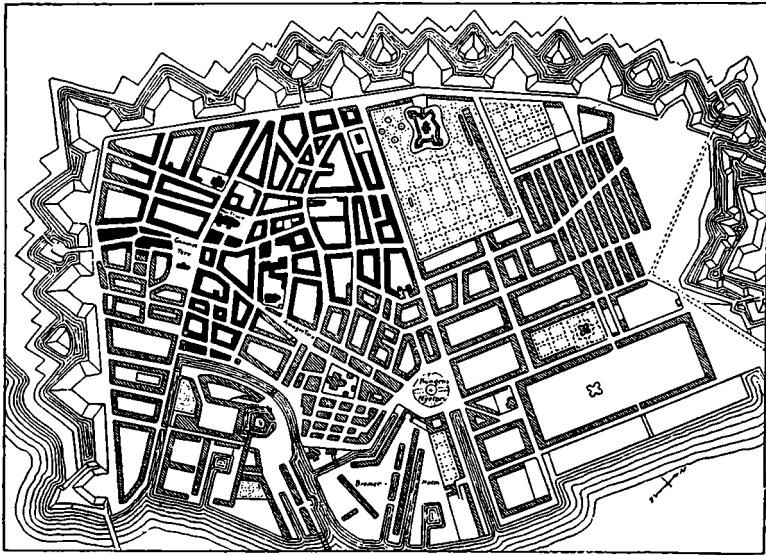
Guillaume de La Roche-Scaudery

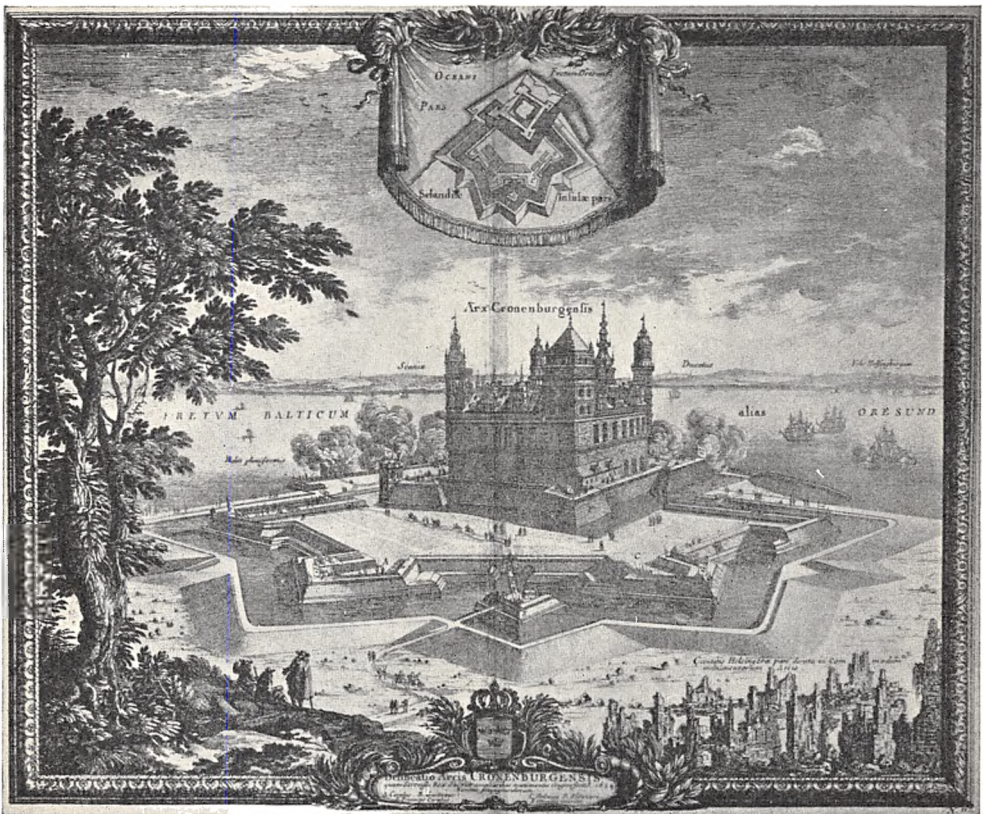
192

193

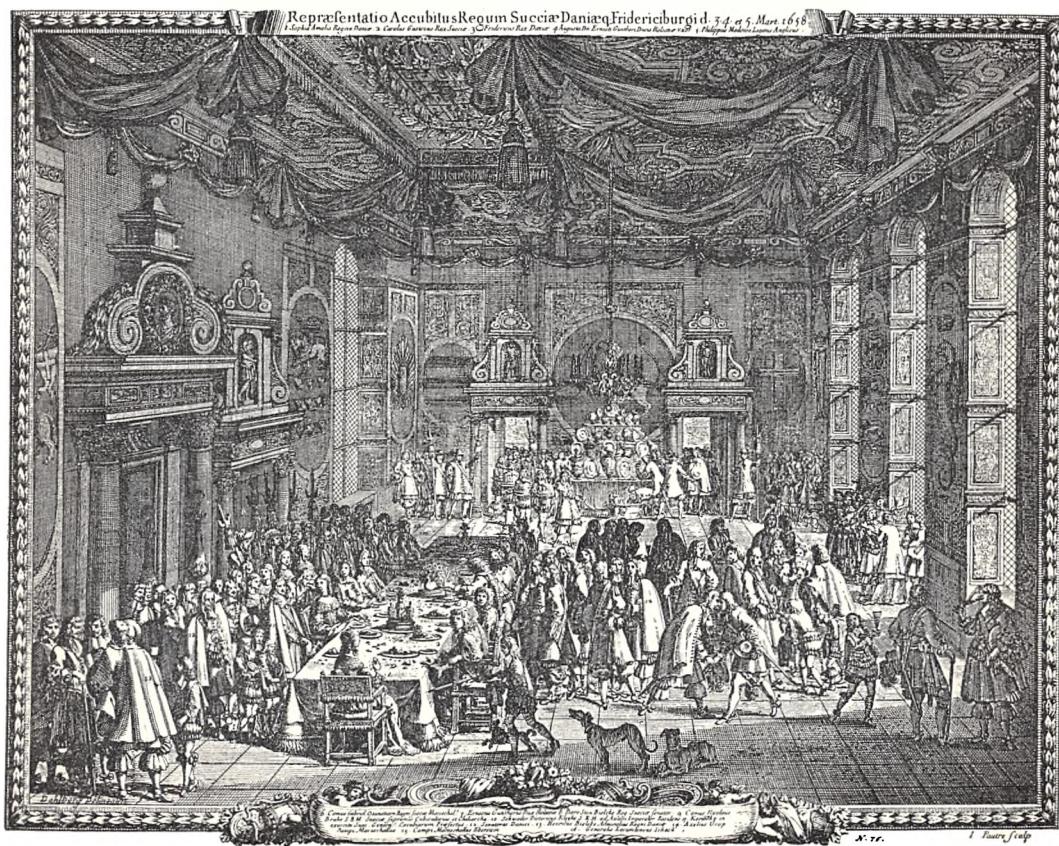
194

195

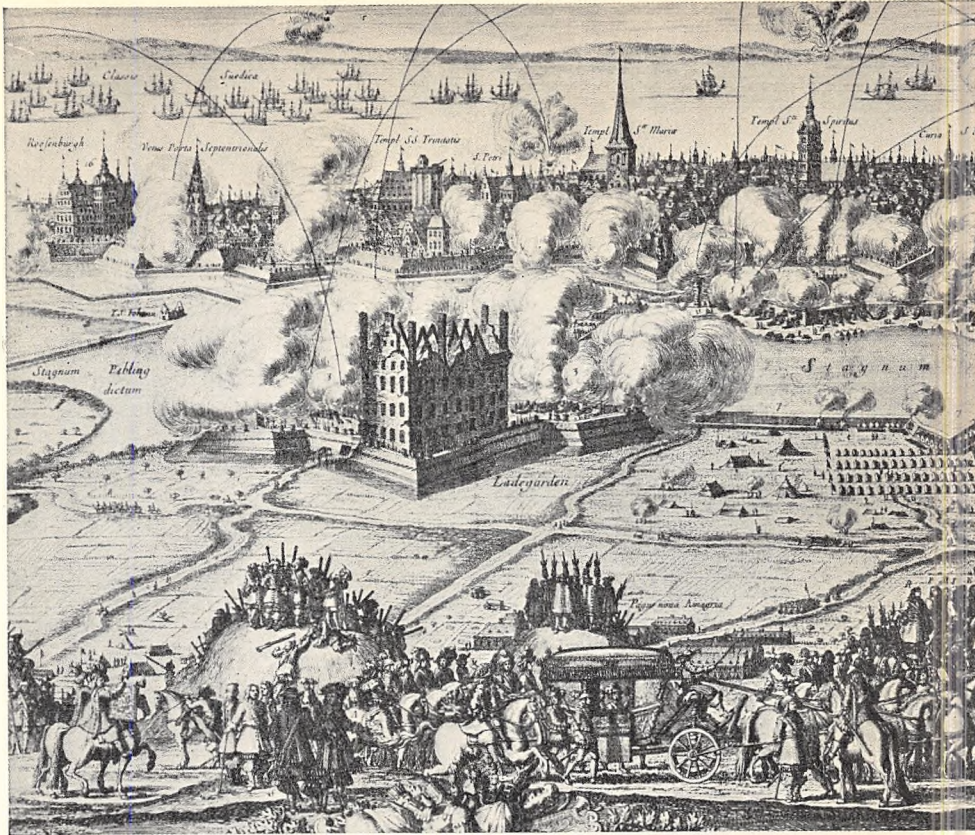

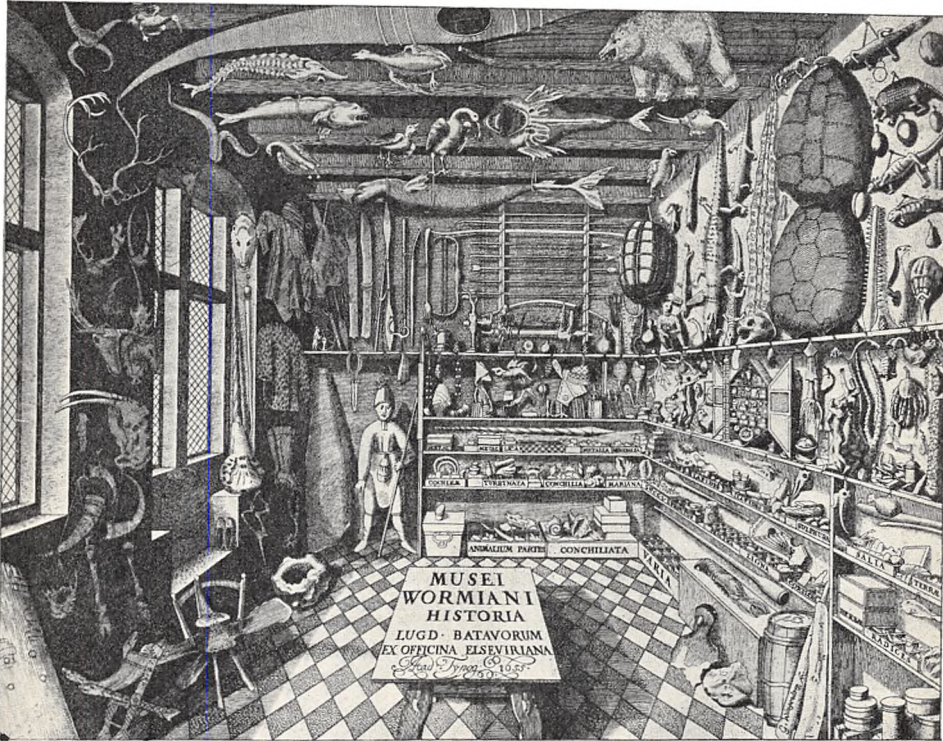
196

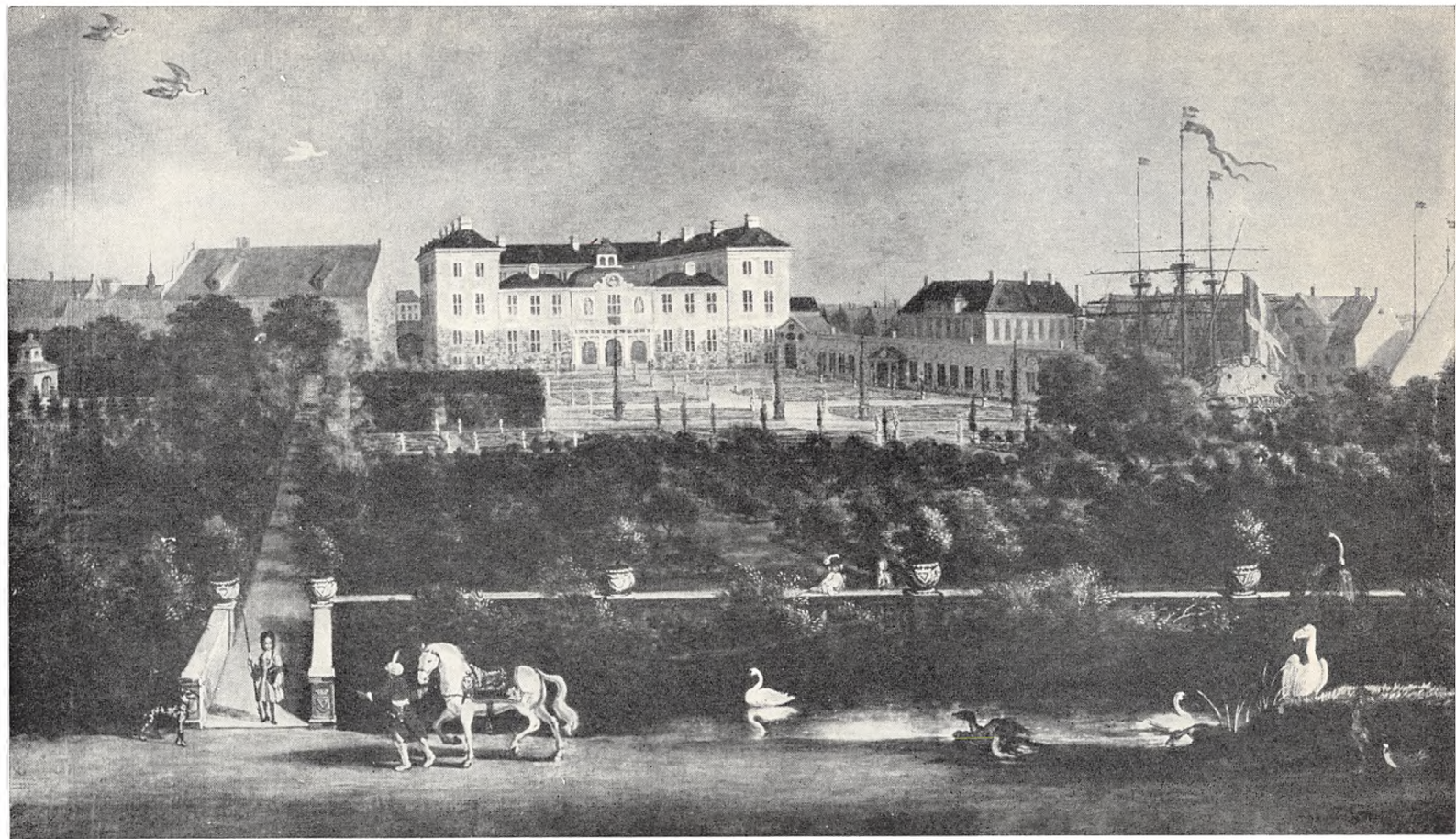

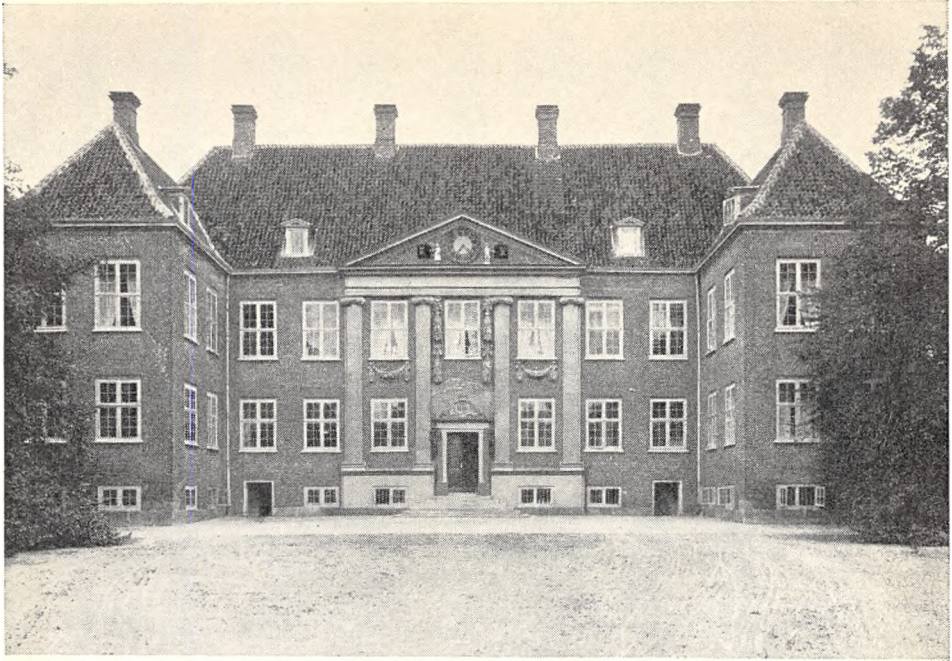

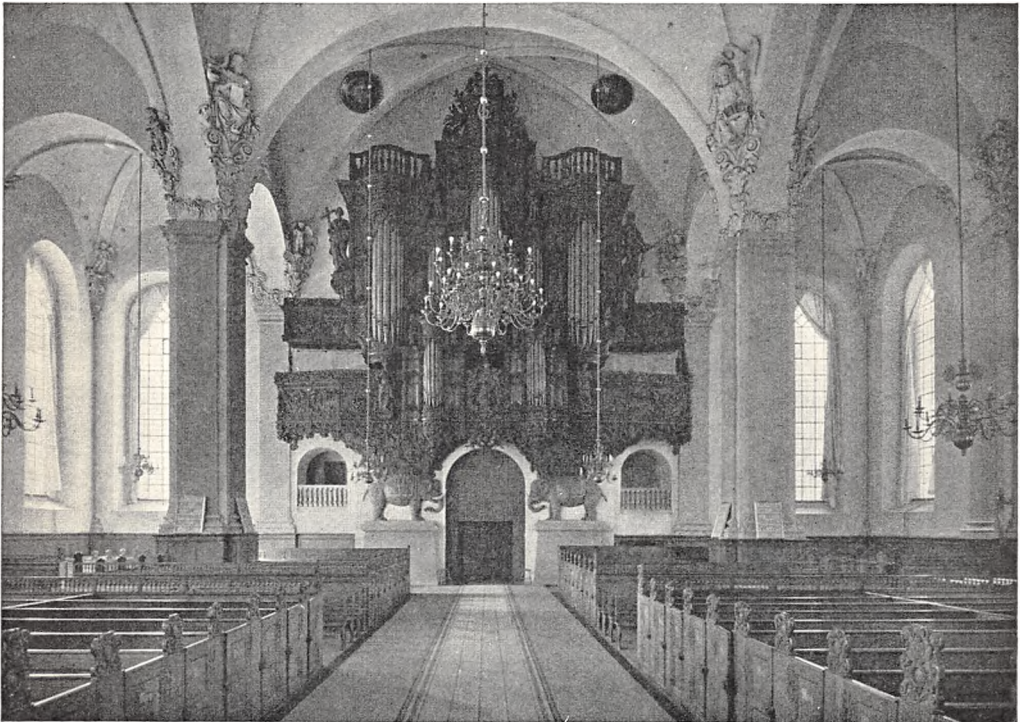
204

205

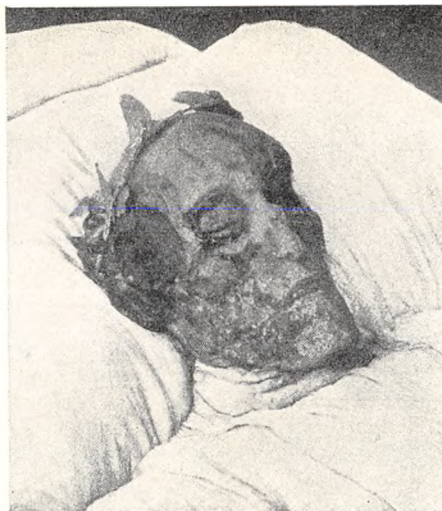
206

207

208

209

210

211

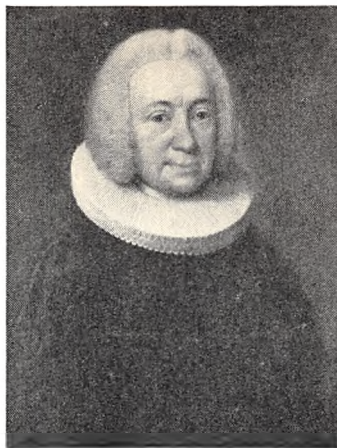
212

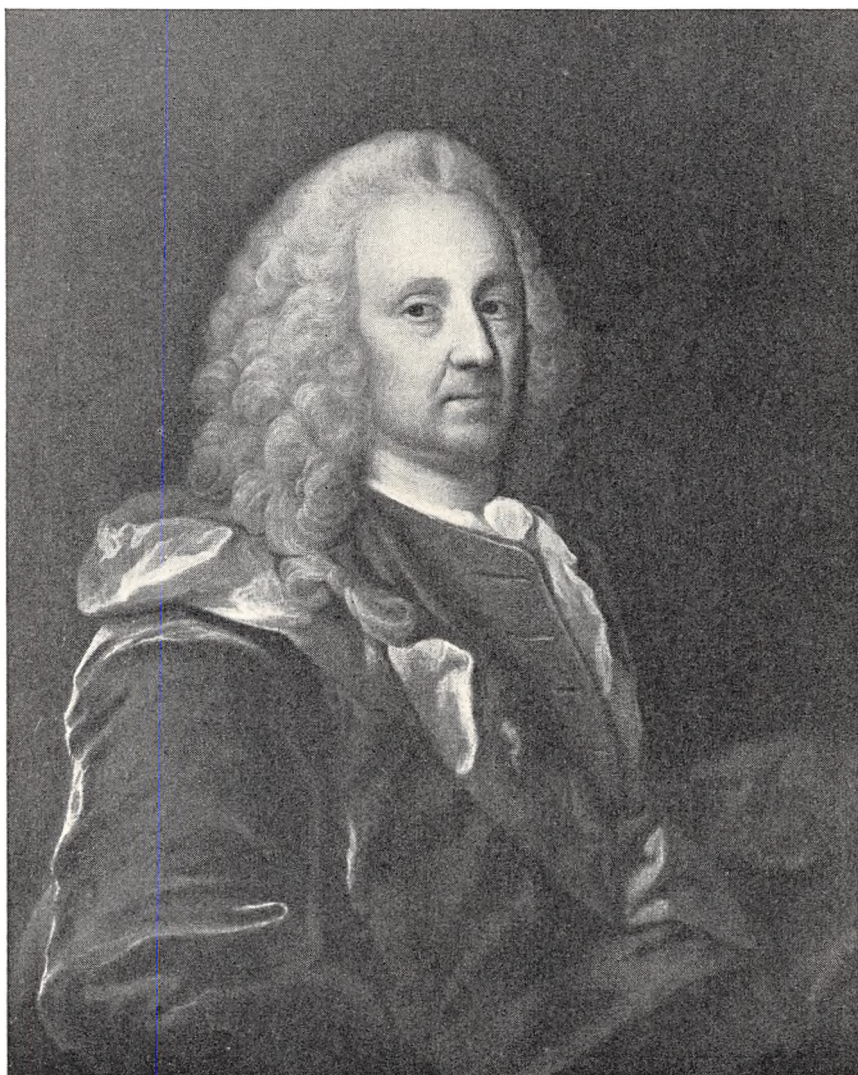
213

215

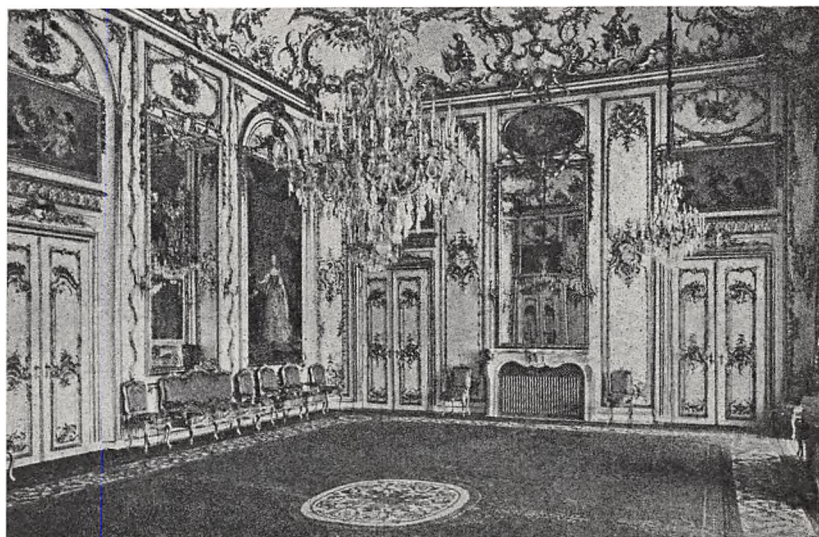
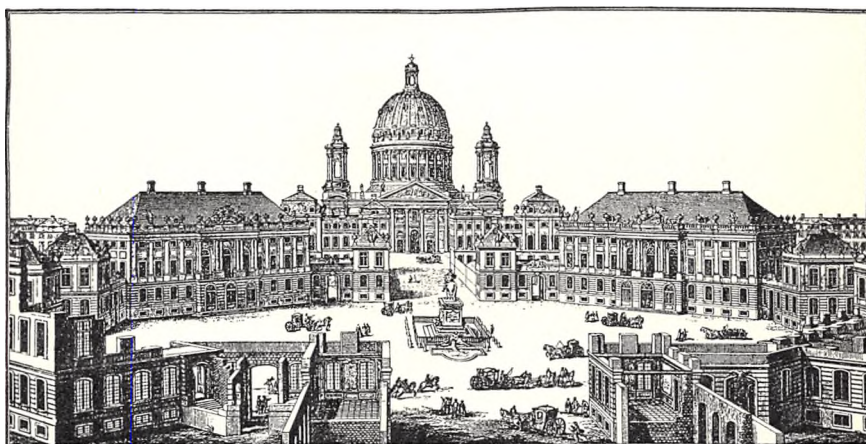
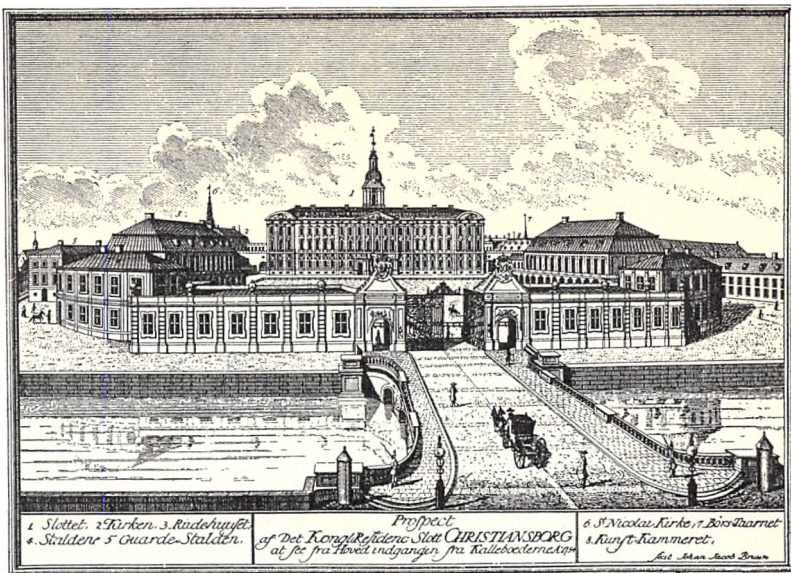

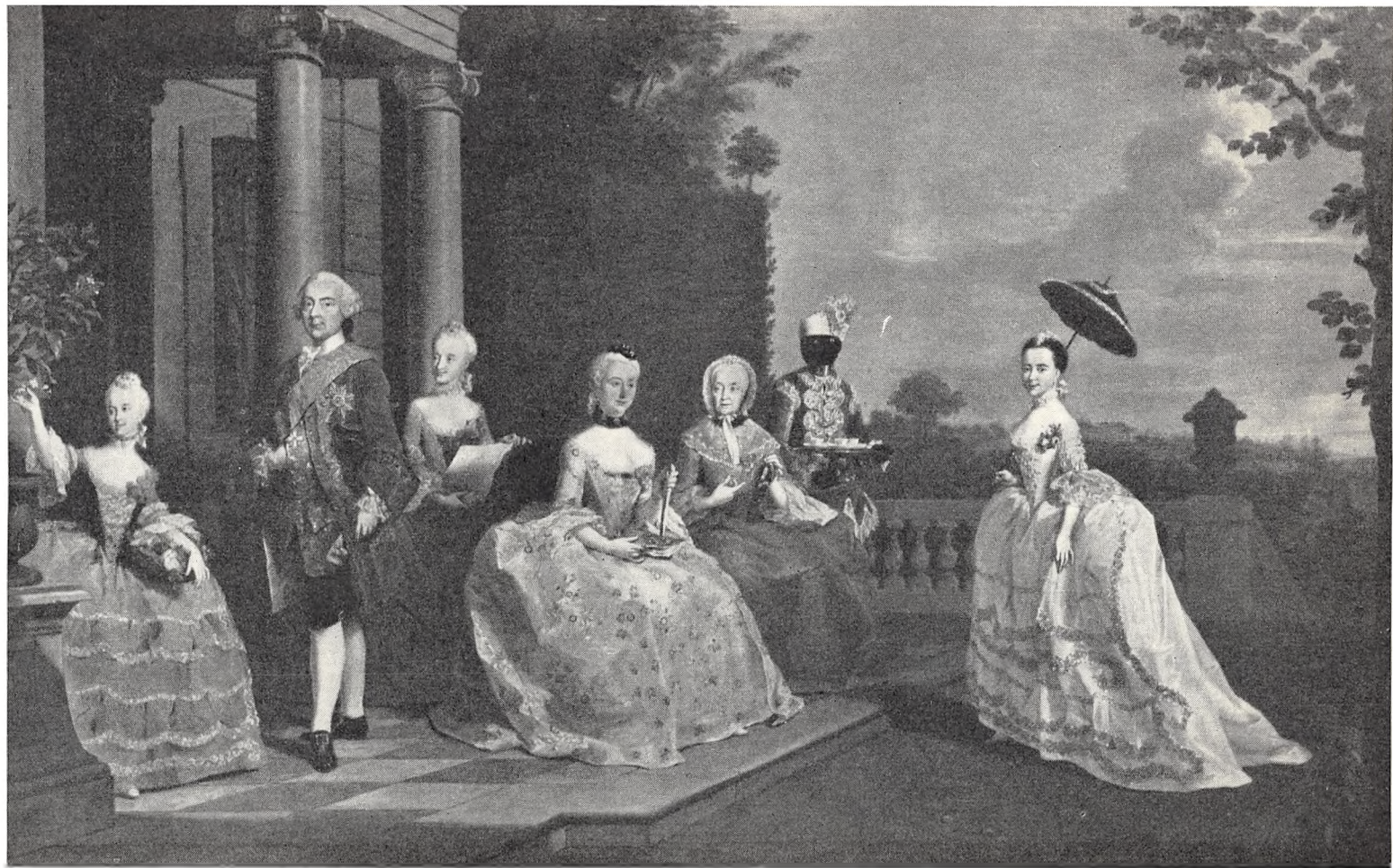
214

216

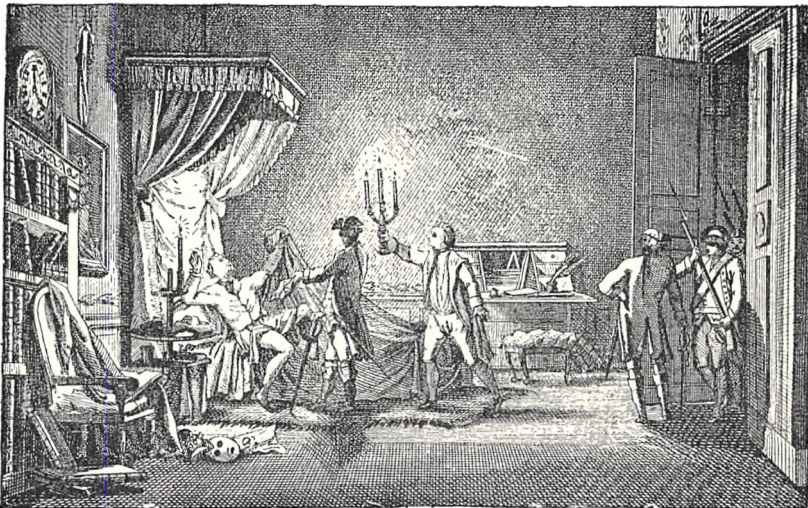

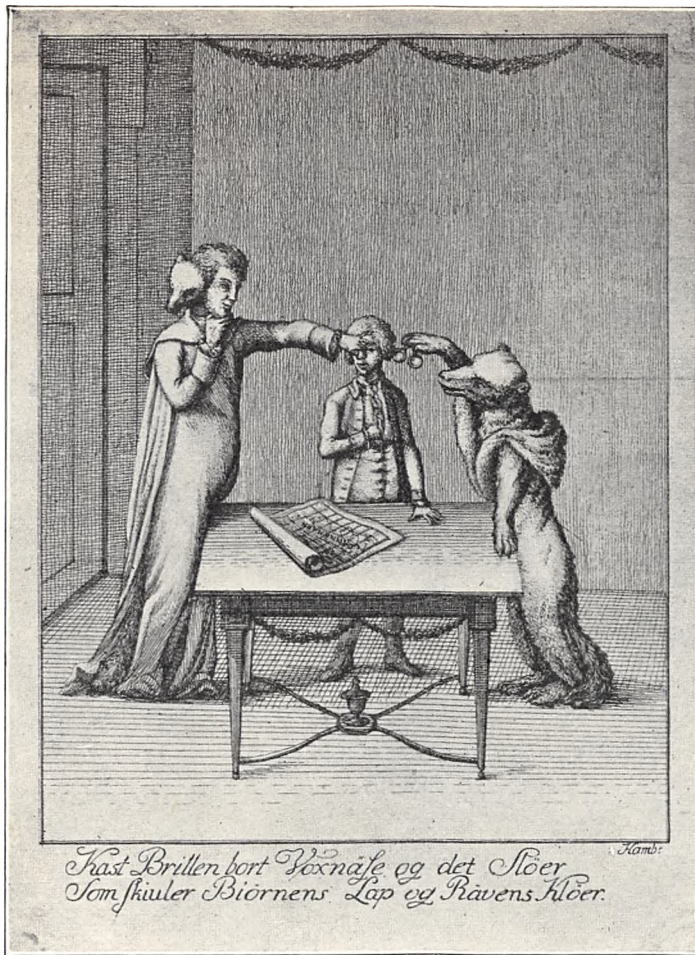
226

Forsættling kvortedes Graf Struensee blev arresteret den 27. Jan. 1772 paa Christianborg Slot klokken 4 om Morgenen.

Vorstellung wie Graf Struensee ist arretirt worden den 27. Jan. 1772 auf dem Schlosse Christiansburg in seinem Zimmer von 2. Uhr des Morgens.

227

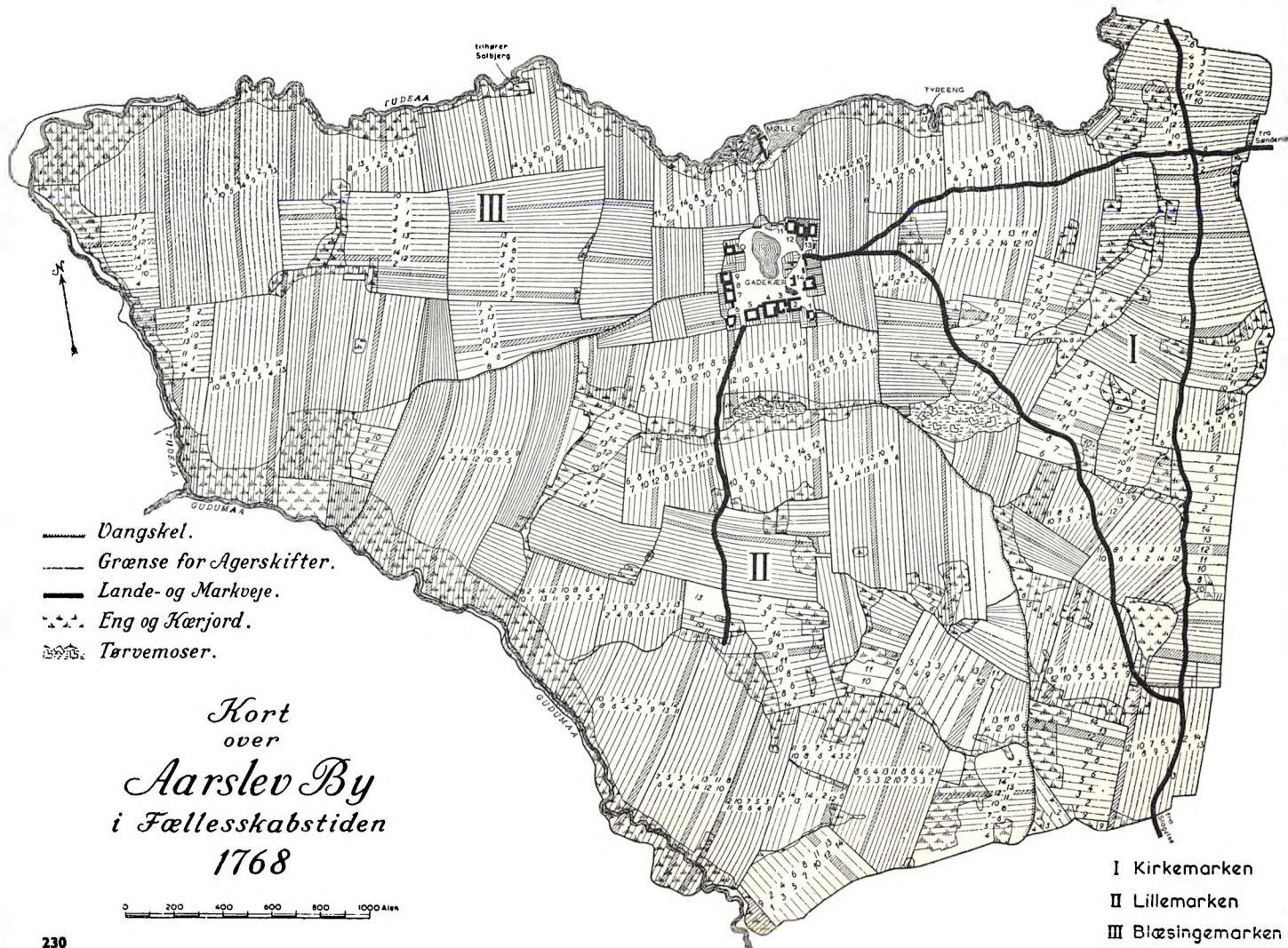

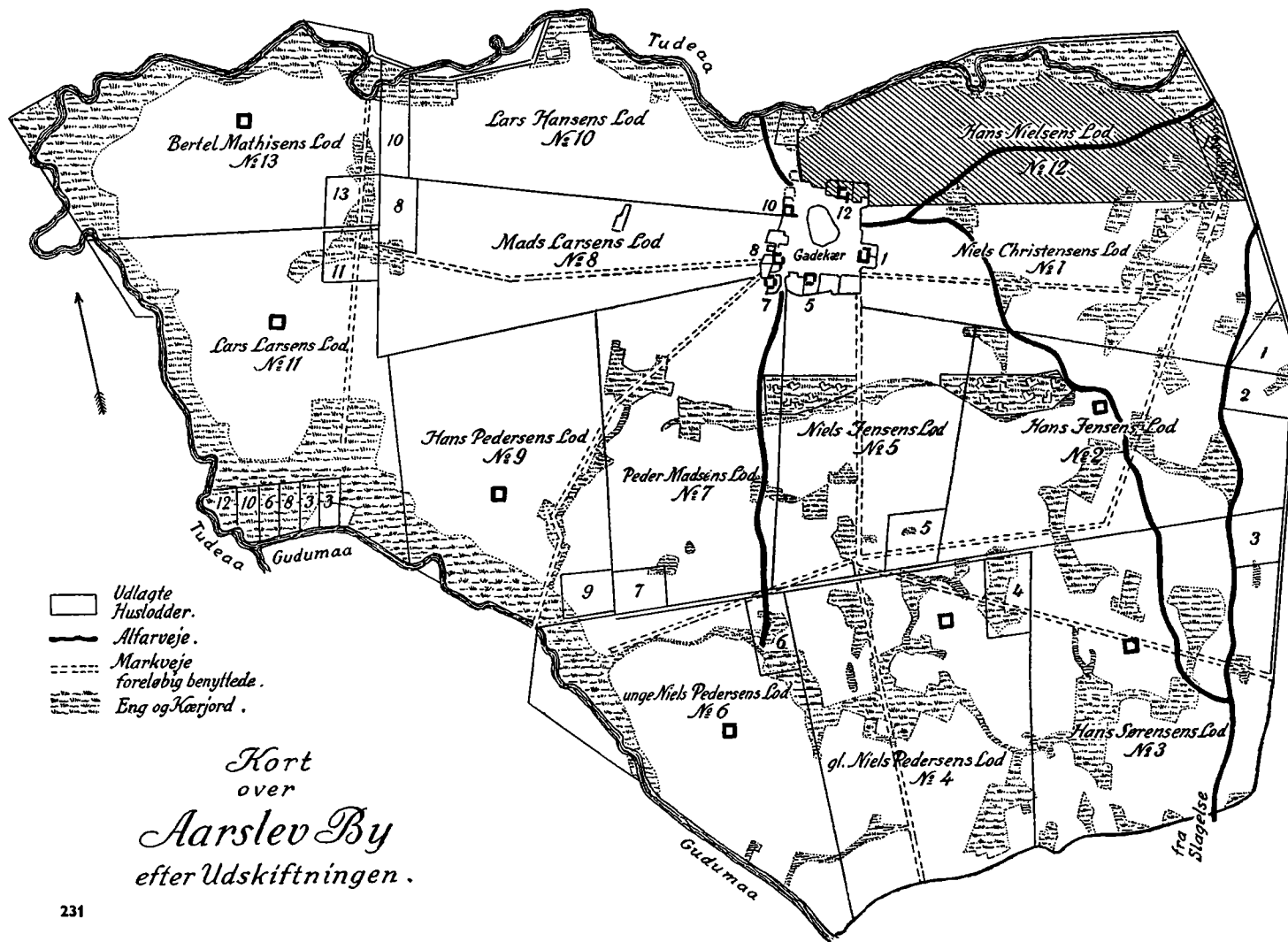
228

*Presten formænen Tømmesvendene i deres Herberge, til fredelege Tanker
den 1ste August 1794.*

229

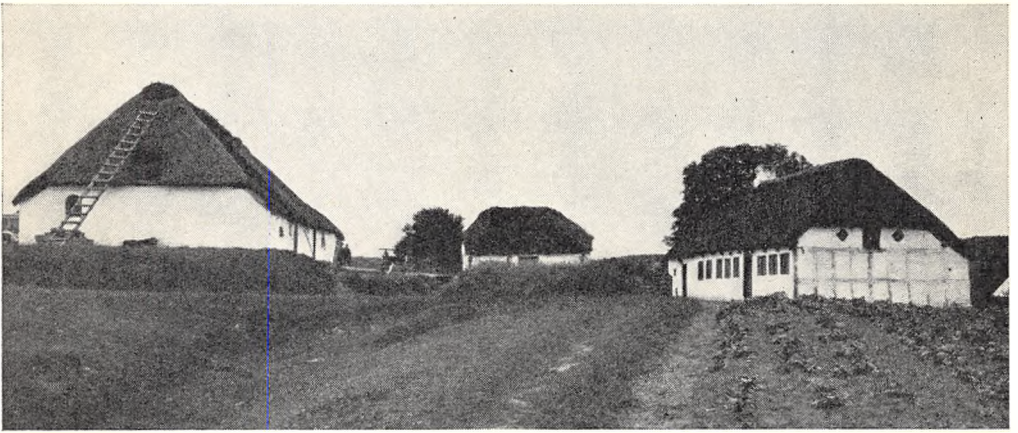

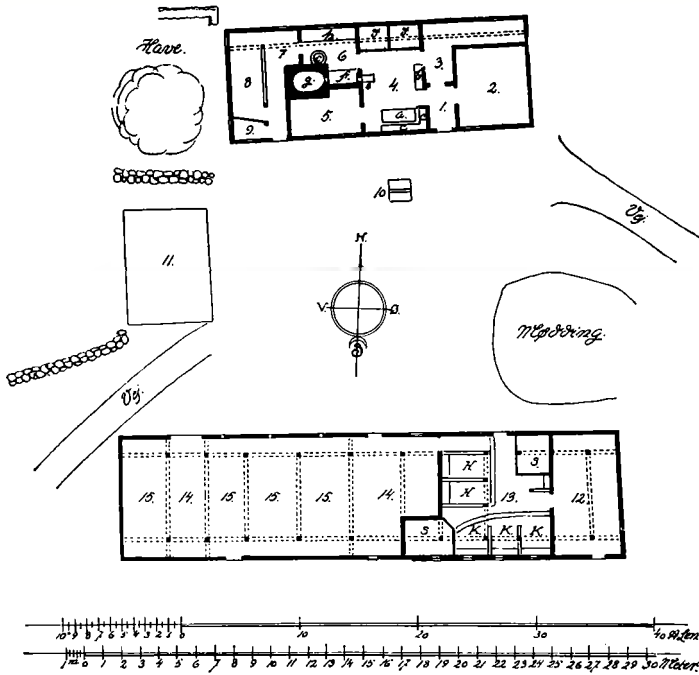
Kort
 over
 Aarslev By
 efter Udskiftningen.

232

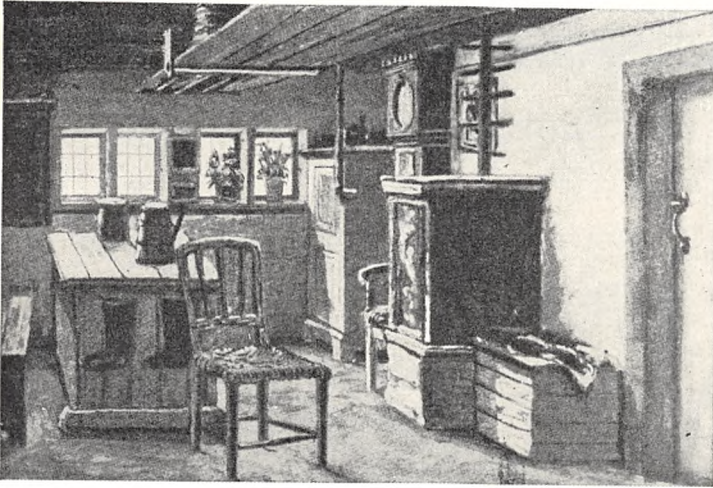
233 a

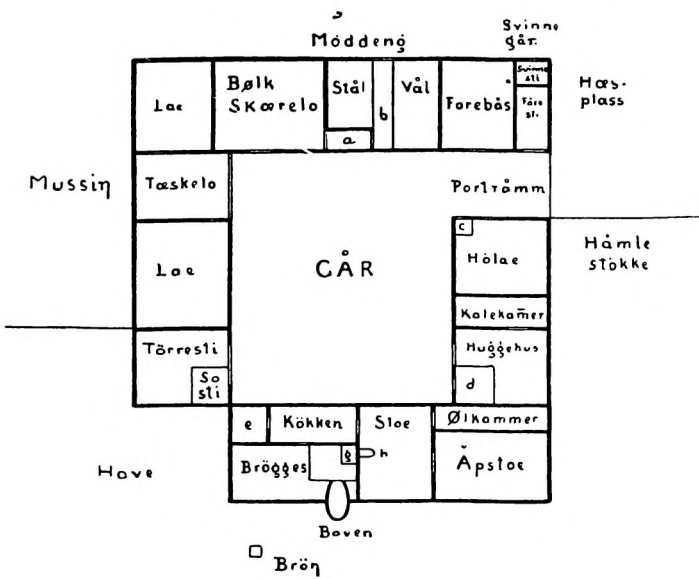
233 b

234

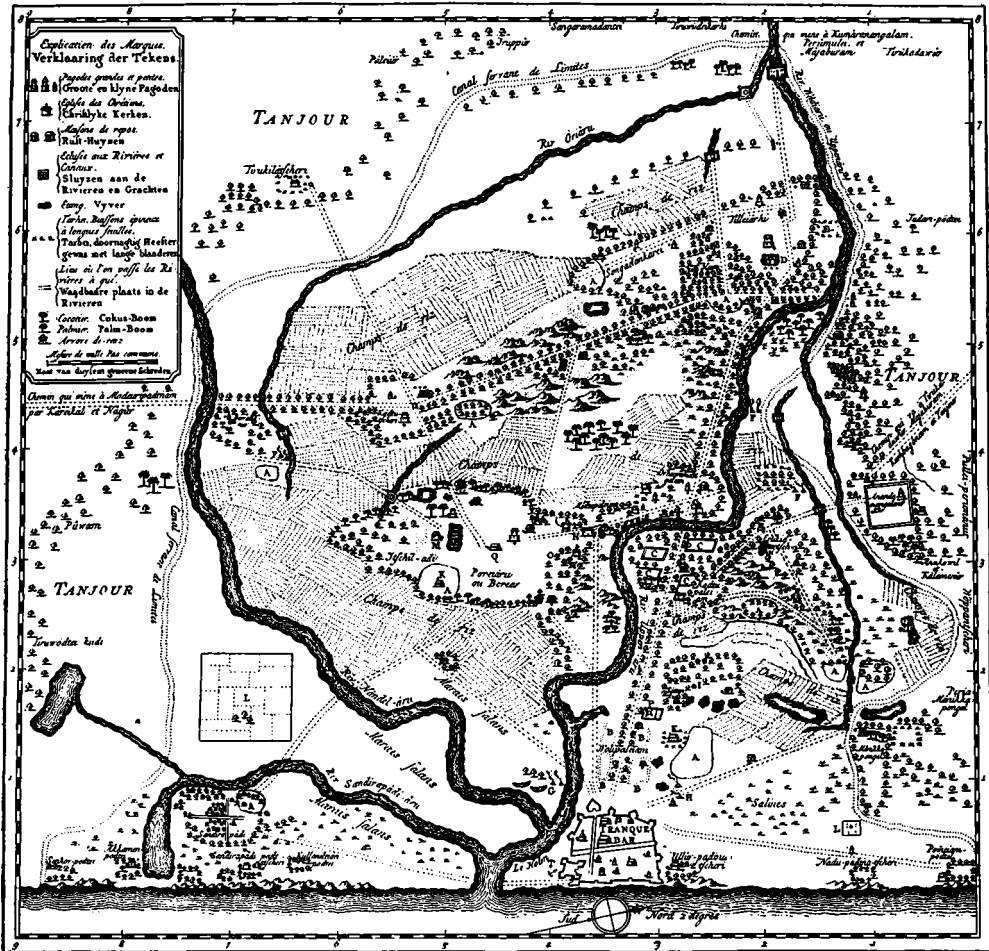
235

236

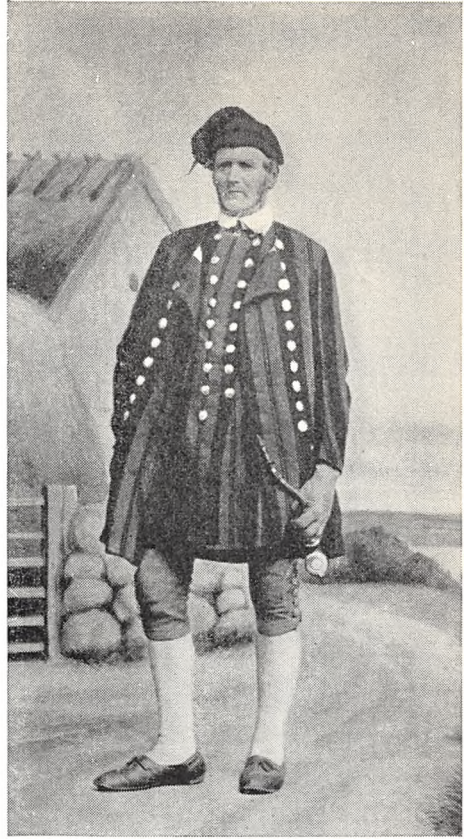
237

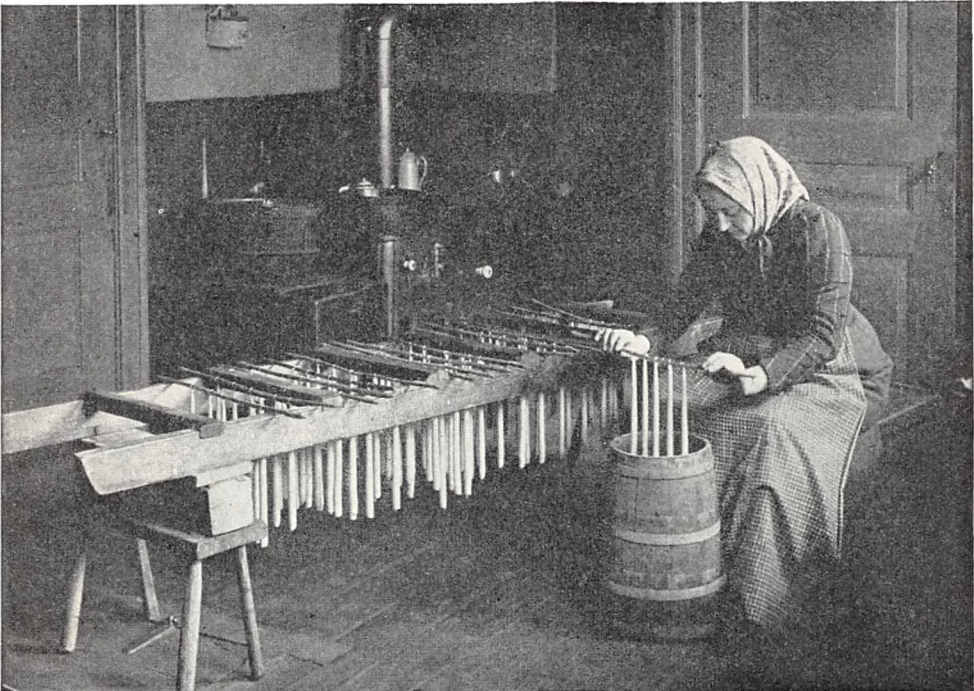
238

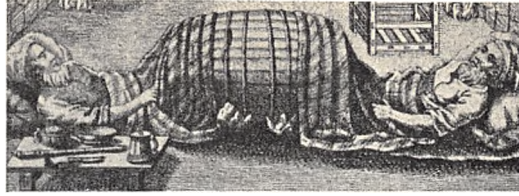
239

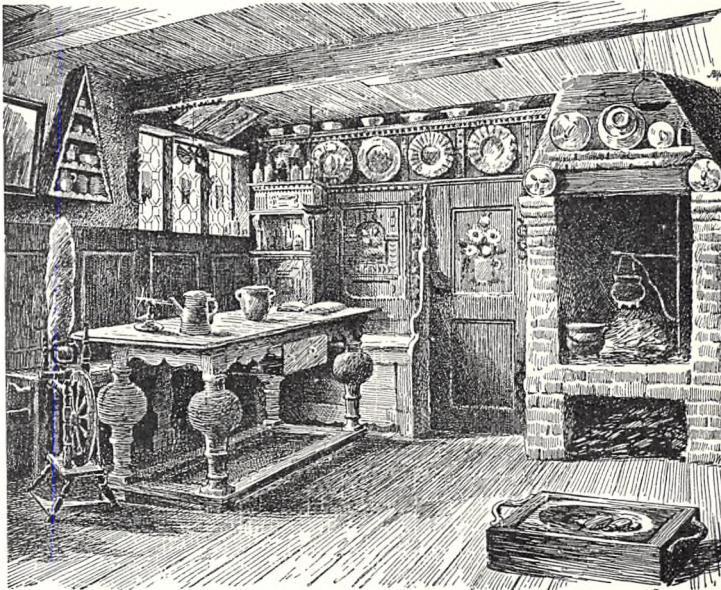
240

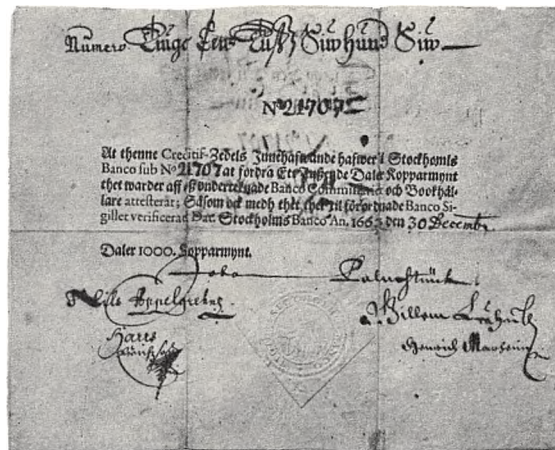
241

242

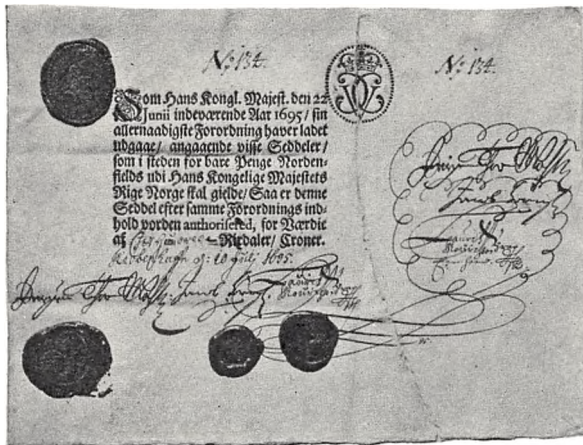
243

245 a

244

245 b

246

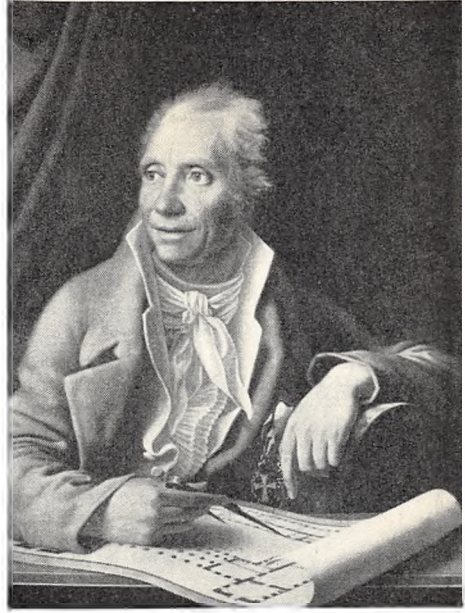
247

248

249

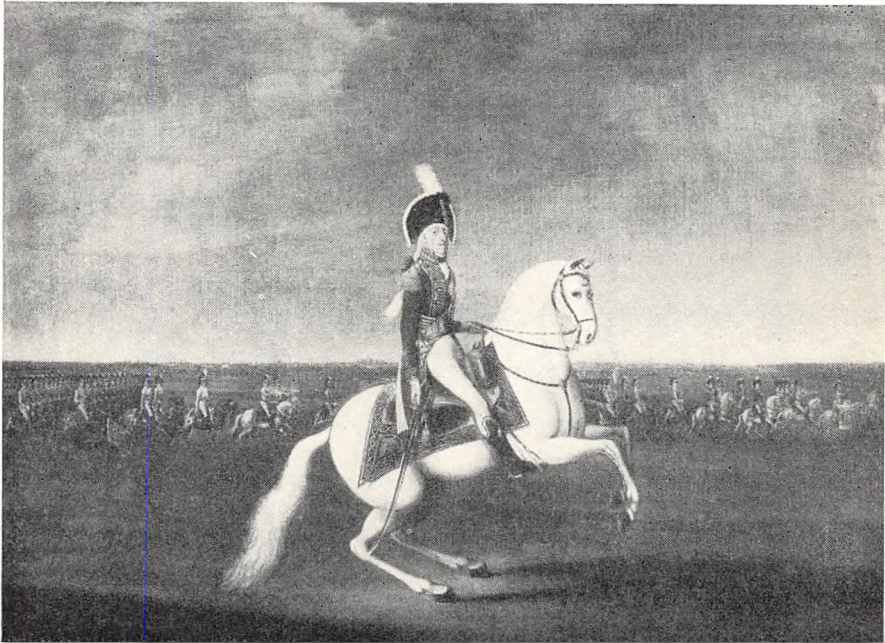
250

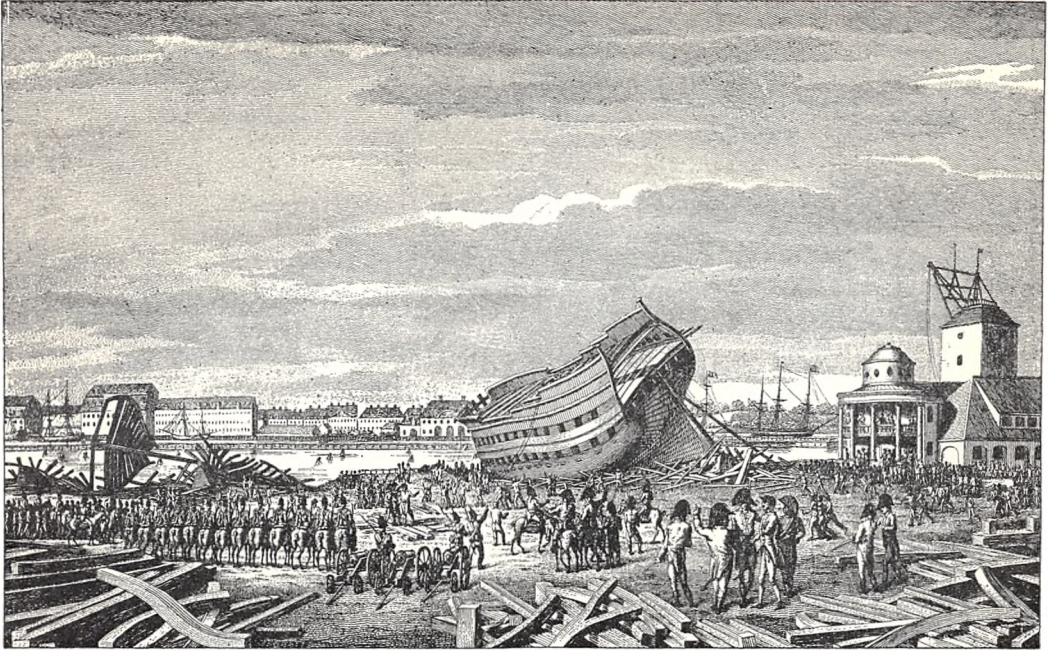

251

Følgeblad til Høberet Slaget 2de April 1801

*Engellandernes sidste Daad i Kiøbenhavn 1807
som en værdig Triumph for Gambier, Colbeurt, Bopham &c*

*Le dernier Exploit des Anglois à Copenhague 1807
ou le Triomphe de Gambier, Colbeurt, Bopham &c.*

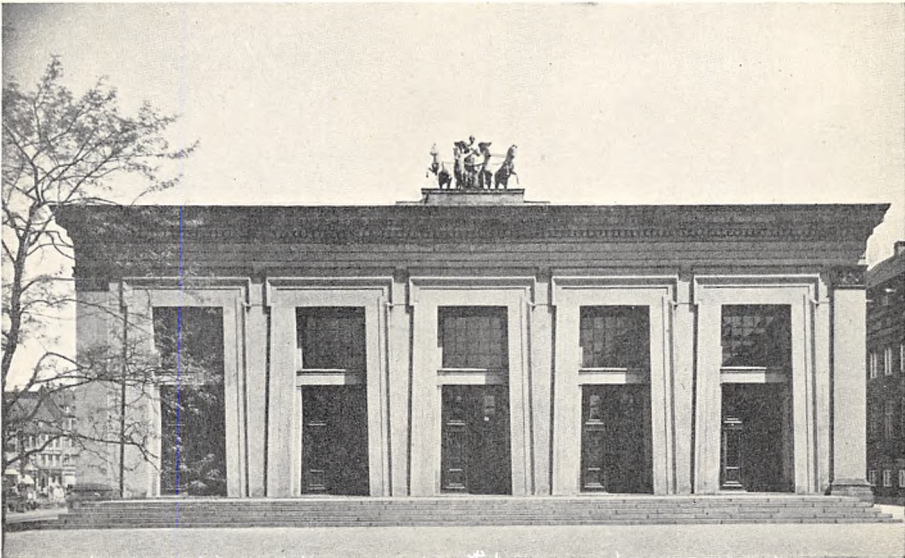
254

255

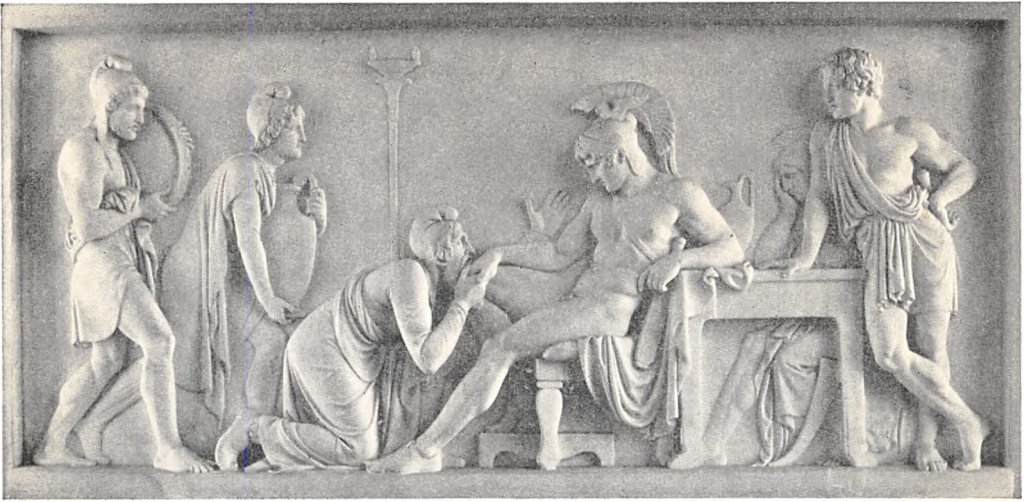

256

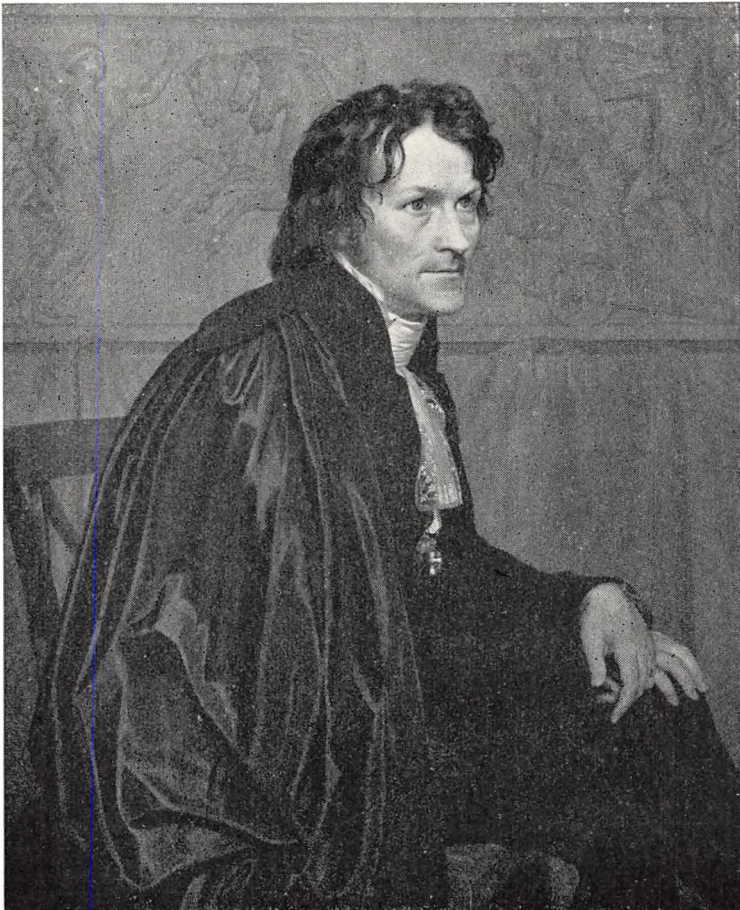

257

259

260

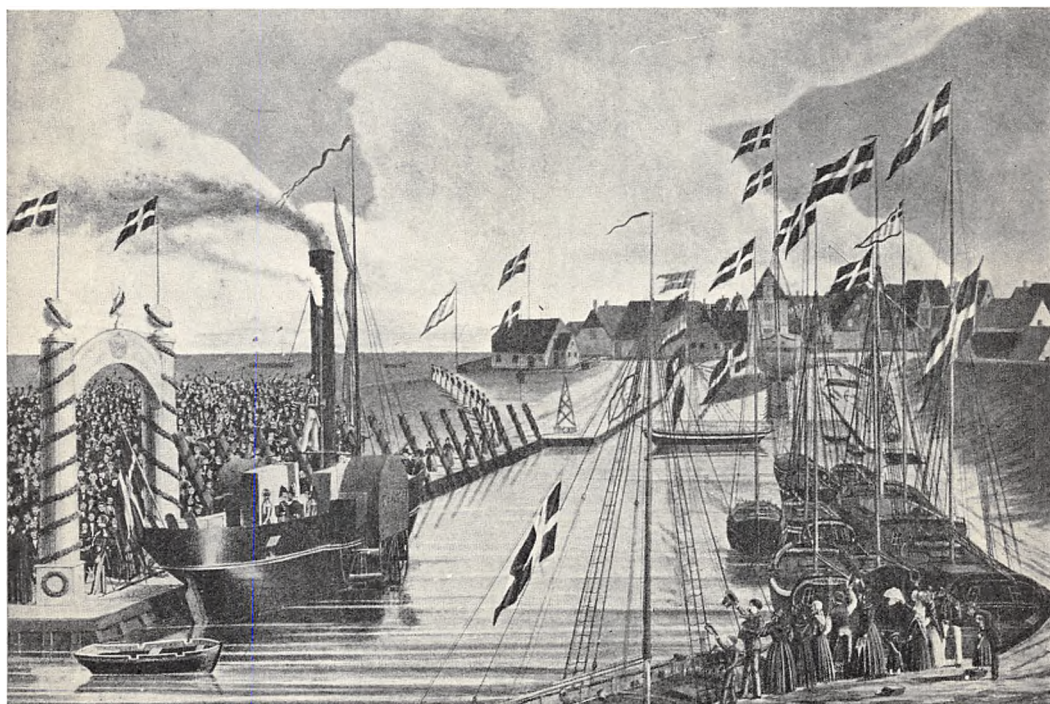
261

262

263

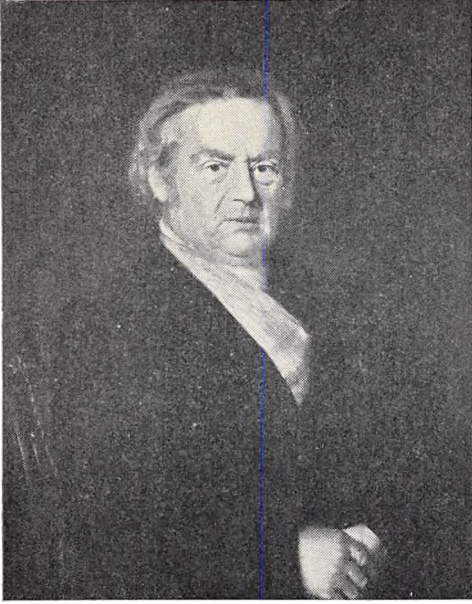
264

265

266

267

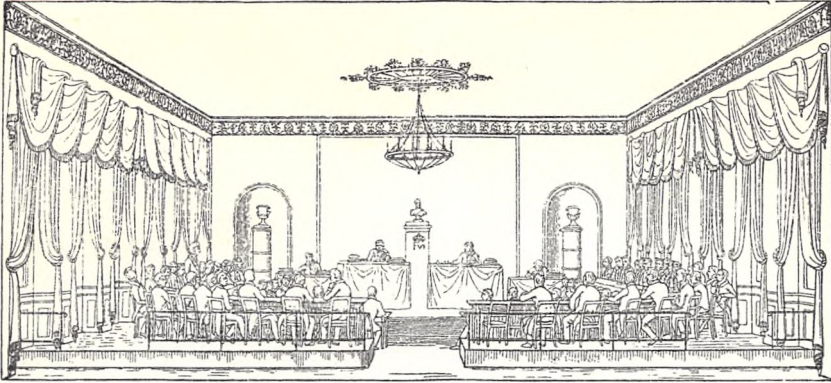
268

269

270

~~Was dem Hofe von Seiten der
 untern der Abg. Lauenzen von
 Seiten der in Lauenzen von
 Seite der Lauenzen Com. in
 England von den Hofe in England
 eine Frage zu wissen, dass
 was in der Lauenzen Com. in
 gefallen, das ist ein
 Lauenzen in England in England
 was in Lauenzen Com. in
 das Lauenzen Com. in England
 Lauenzen Com. in England
 gefallen, das ist ein
 in Lauenzen Com. in England
 wende, was die Lauenzen Com.
 Lauenzen Com. in England
 fällt, was die Lauenzen Com.
 in England in England
 gefallen ist.~~

Das ist ein Hofe von Seiten der
 untern der Abg. Lauenzen von
 Seiten der in Lauenzen von
 Seite der Lauenzen Com. in
 England von den Hofe in England
 eine Frage zu wissen, dass
 was in der Lauenzen Com. in
 gefallen, das ist ein
 Lauenzen in England in England
 was in Lauenzen Com. in
 das Lauenzen Com. in England
 Lauenzen Com. in England
 gefallen, das ist ein
 in Lauenzen Com. in England
 wende, was die Lauenzen Com.
 Lauenzen Com. in England
 fällt, was die Lauenzen Com.
 in England in England
 gefallen ist.

273

274

275

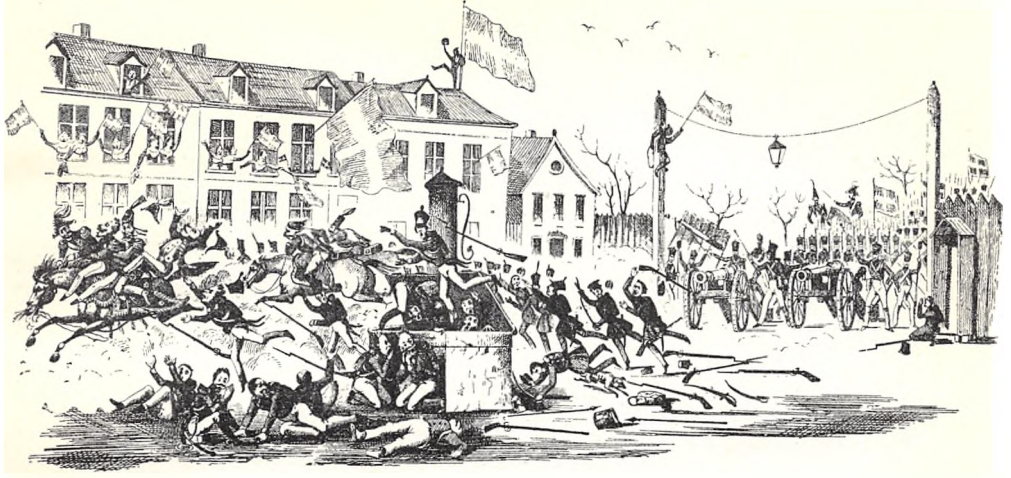
276

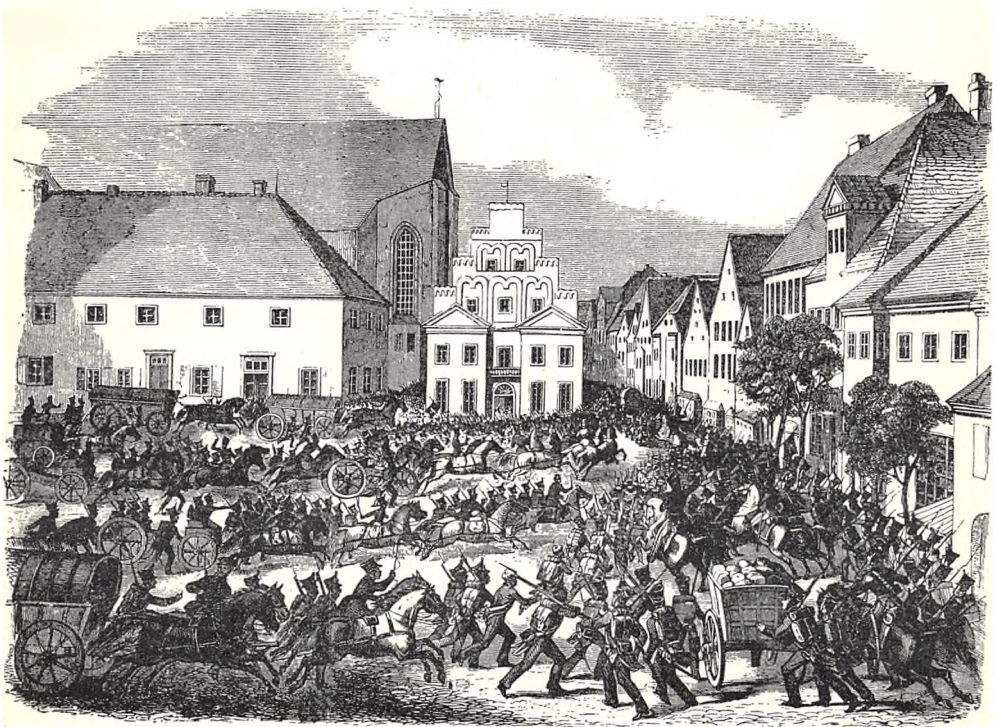
277

278

279

280

285

286

288

287

289

290

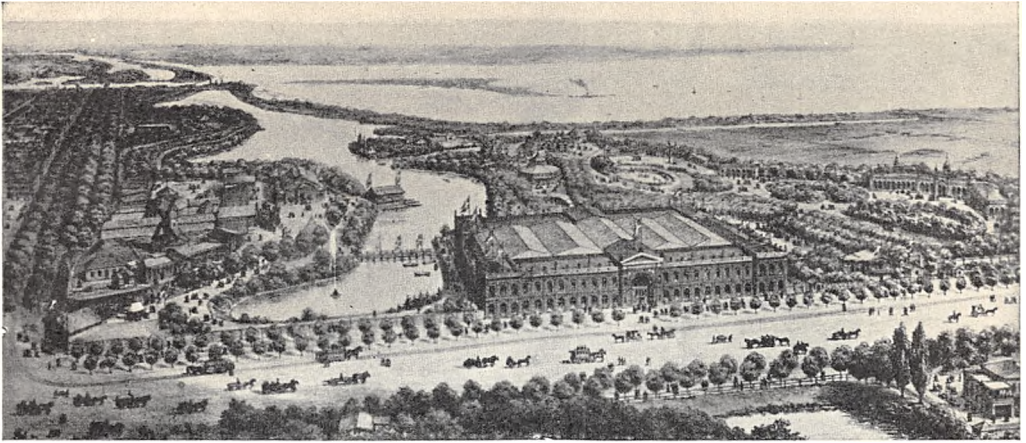
291

292

293

294

295

296

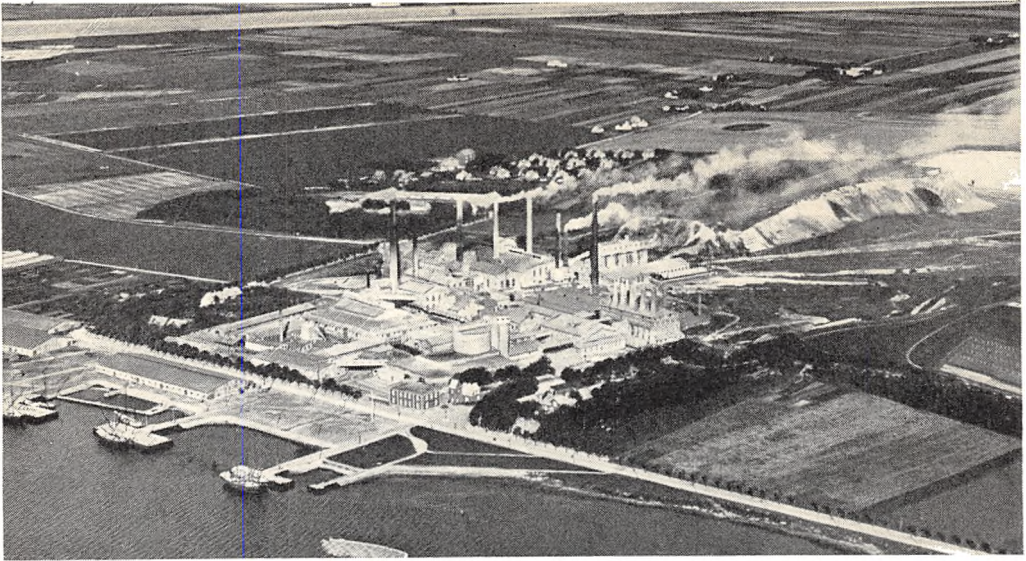

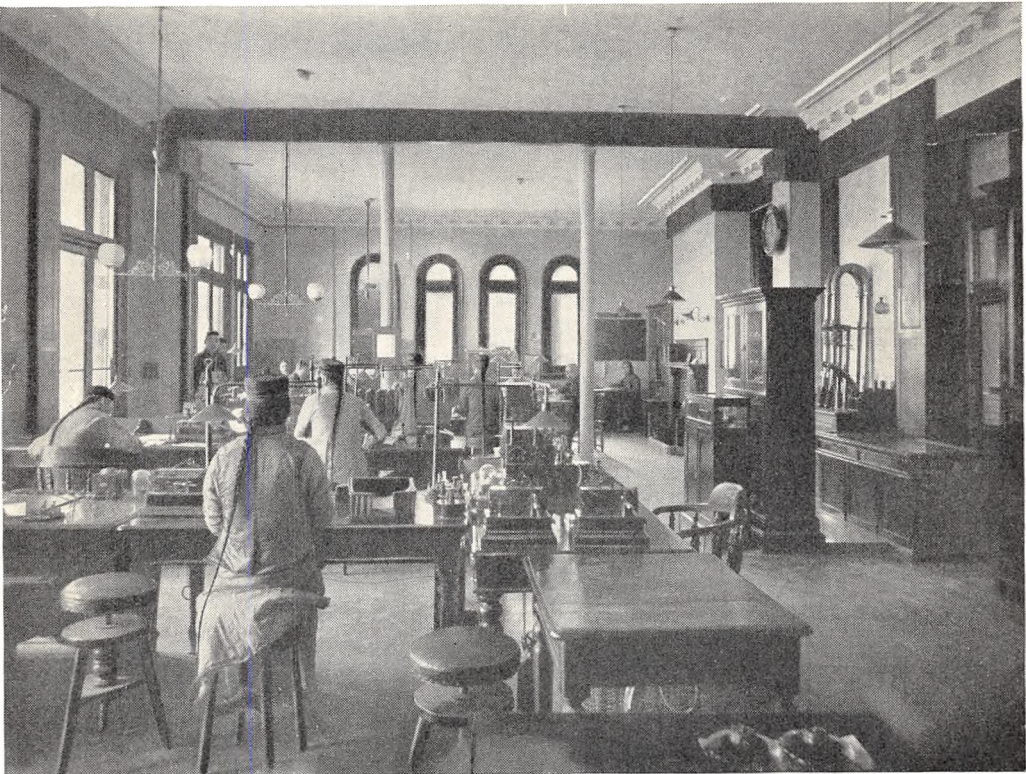
298

299

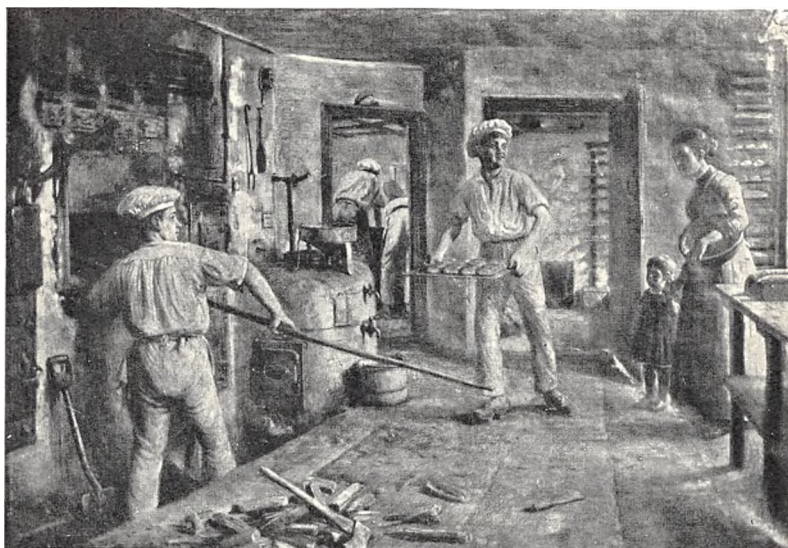
300

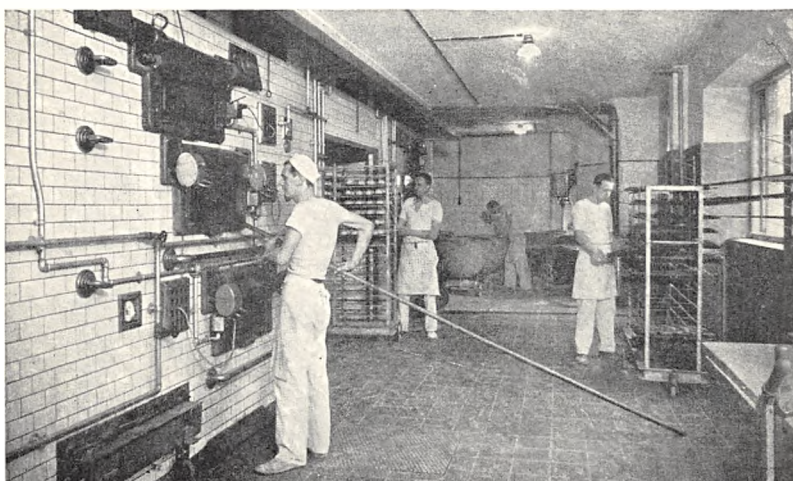
301

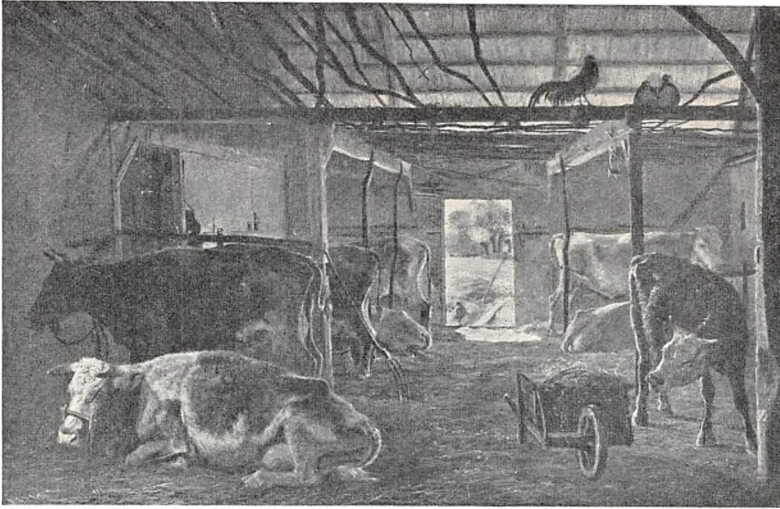
302

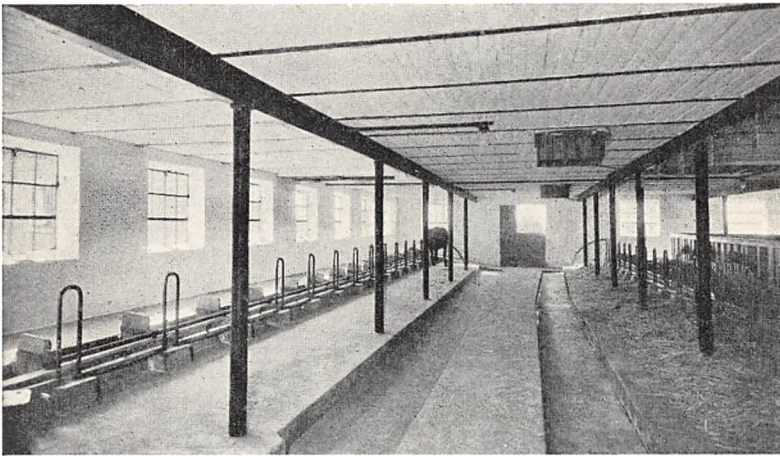
303

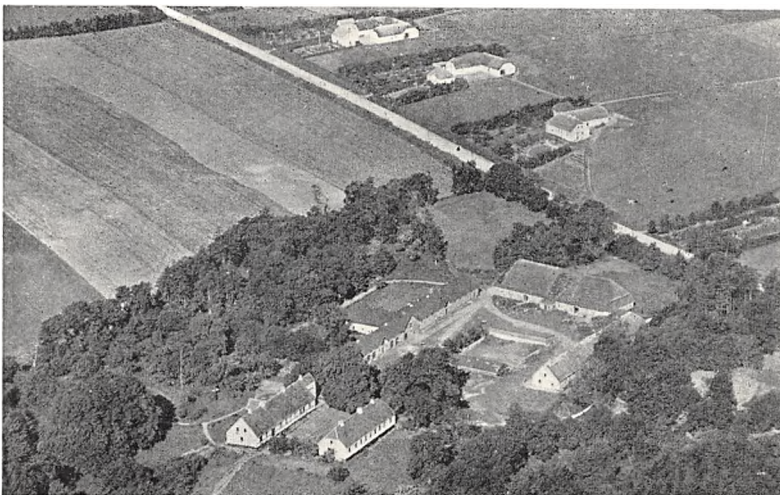
304

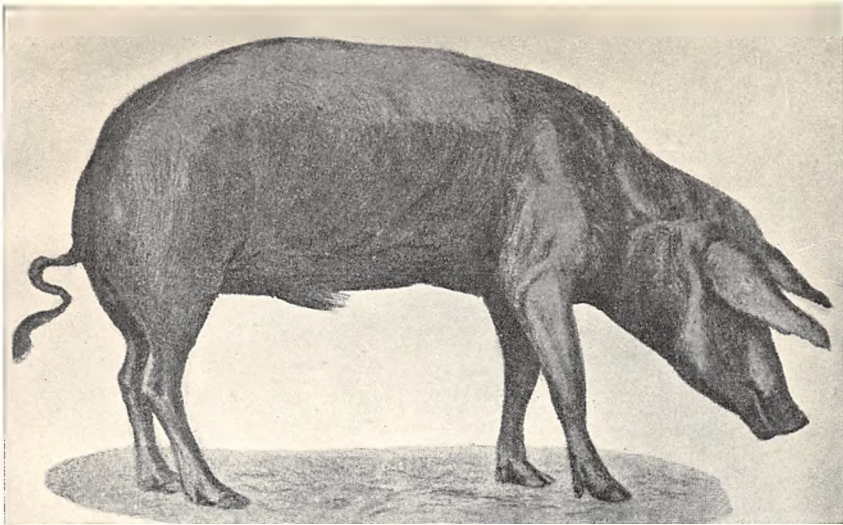
305

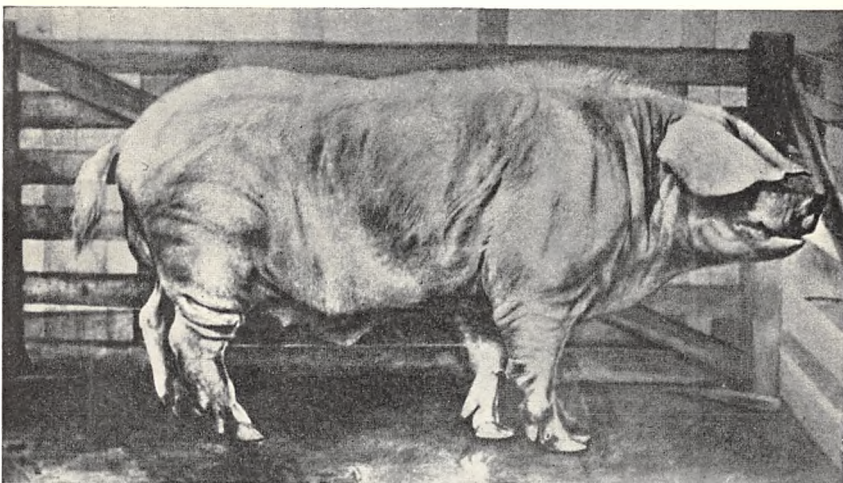
306

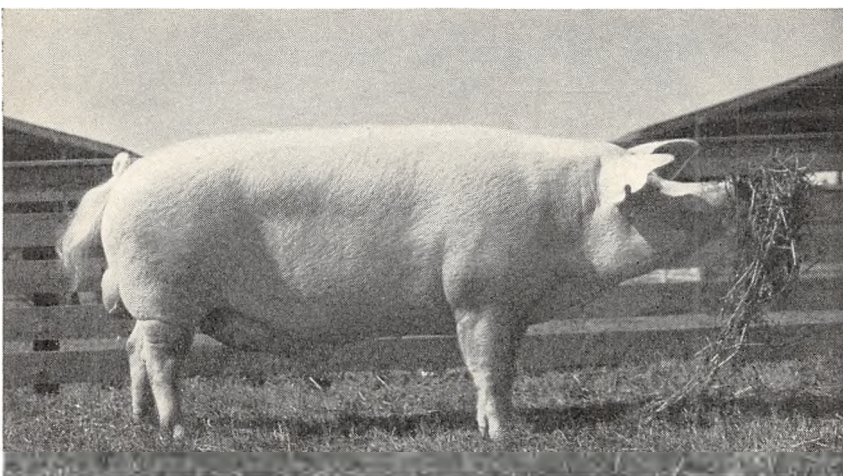
307

308

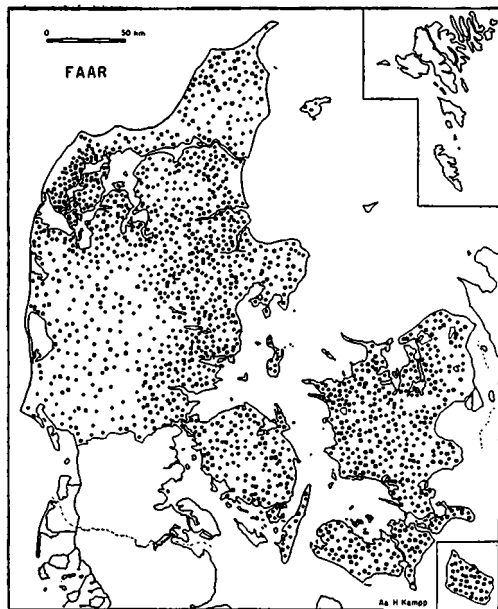

309

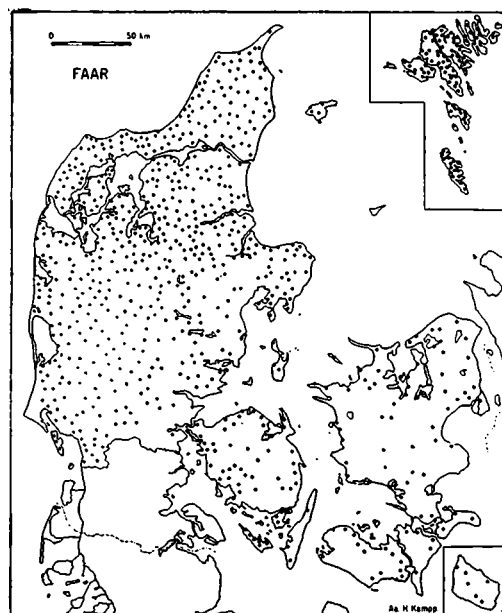
310

1837-38

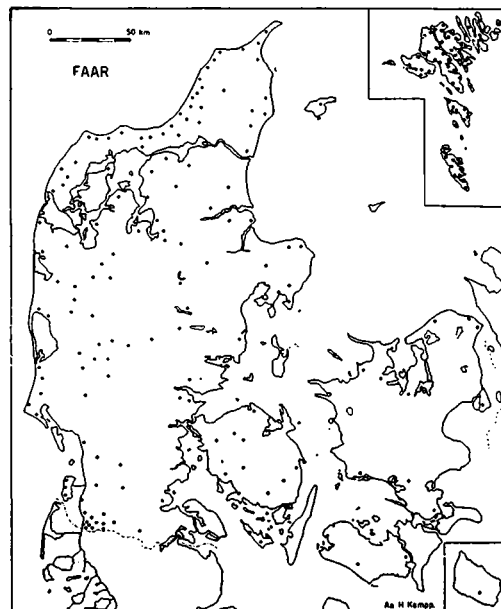
311 a

1909

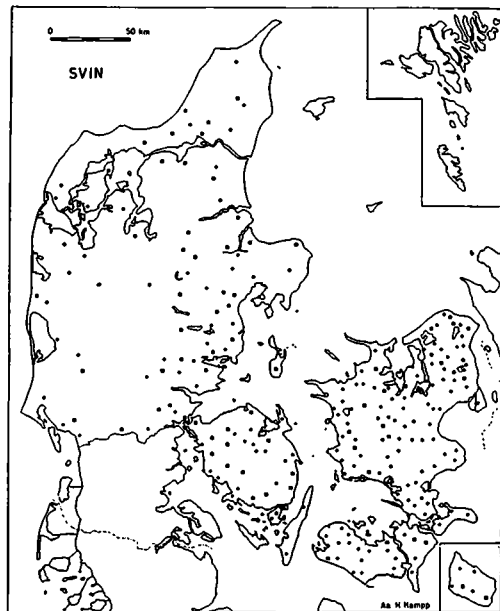
311 b

1939

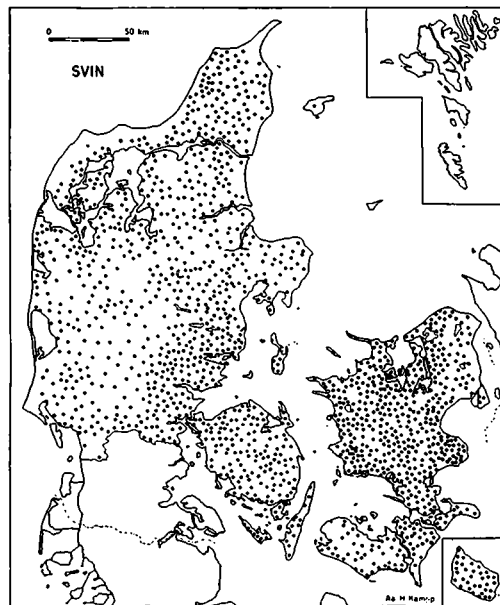
311 c

1837-38

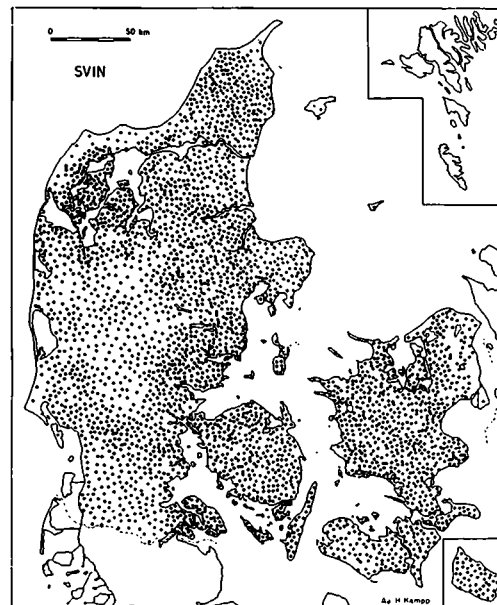
311 d

1909

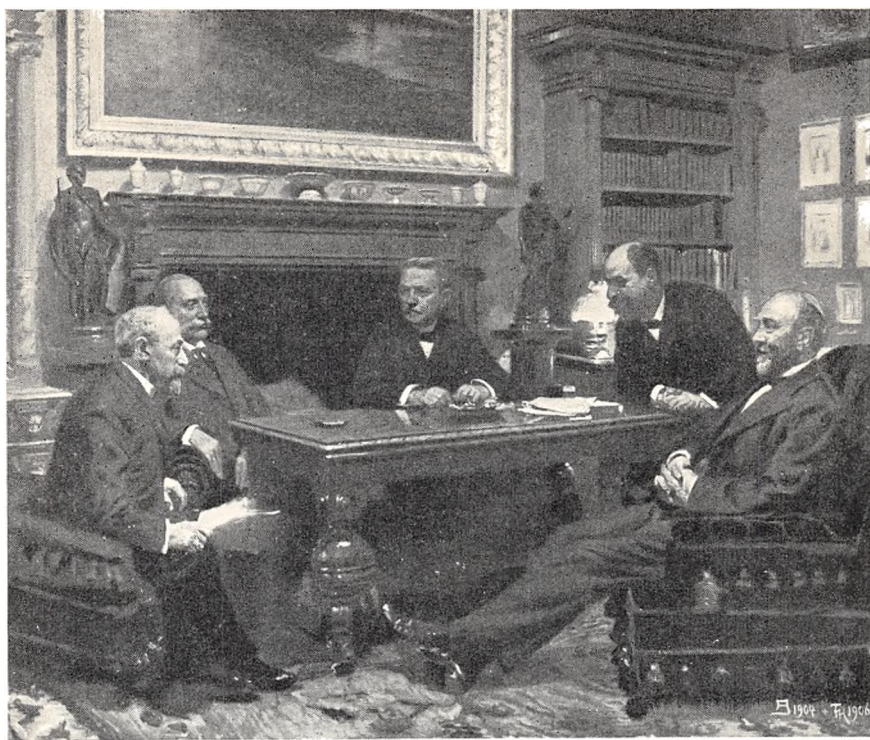

311 e

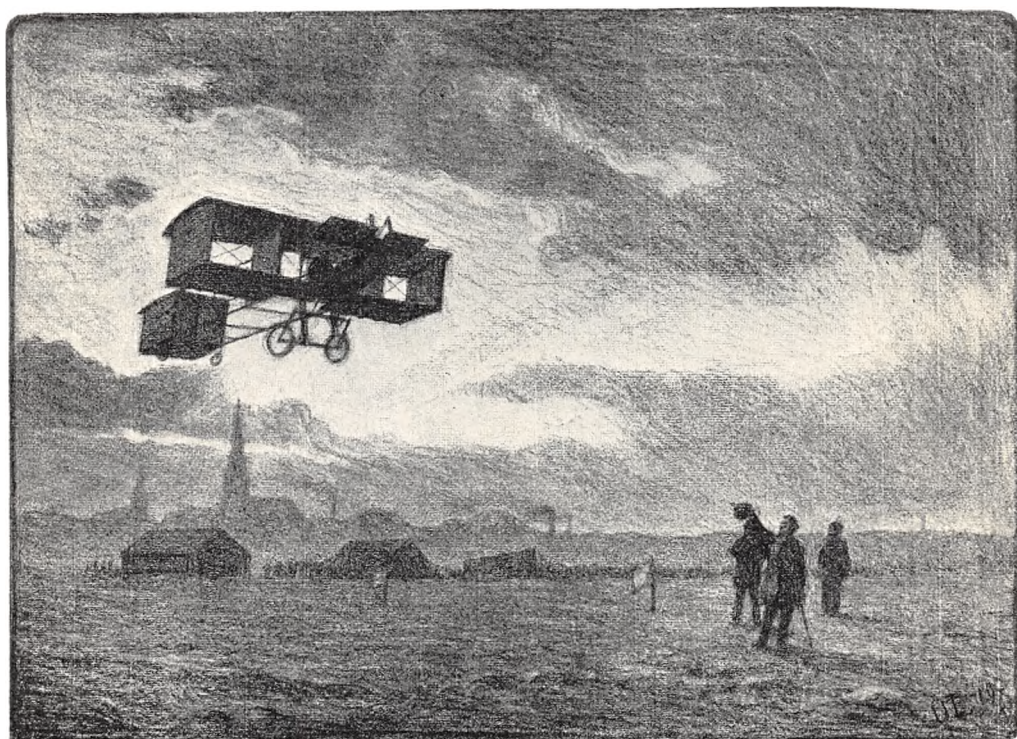
1939

311 f

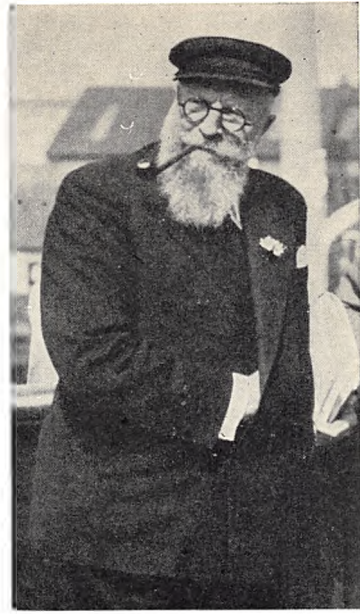
312

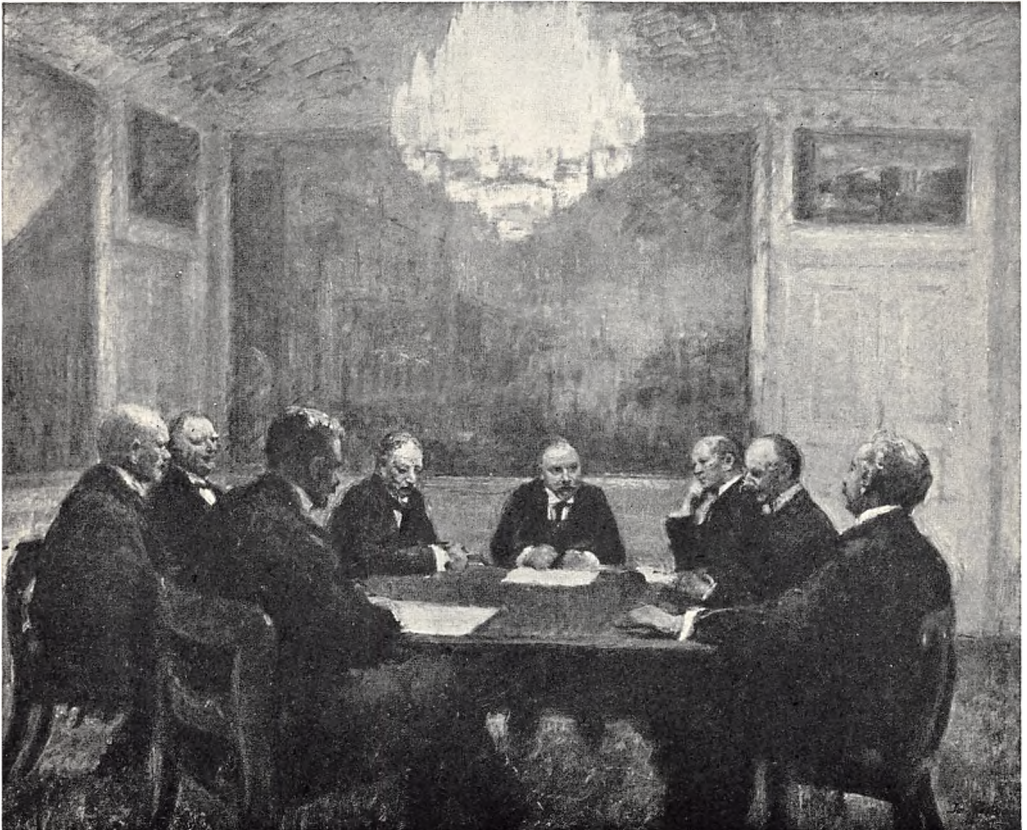
313

314

315

316

317

318

319

320

DE BØD-OS-TRÆLLENS
FORTRYKTE-KAAR
DE BØD-OS-KRIGTIDERS
SULT-OG-SJAAR

1864
X
1918

MED-HARMFULD-T-HJERTE
VI-SLETTET-UD
DE-ONDE-AARINGERS
MAGT-OG-BUD

Wenn
wieder die Fahne
ist weiss und rot

dann ist beendet
die bittere Not

Von Skagen bis zum Eiderstrand
bewohnen Jüten das ganze Land.
Gott wird die Jüten behüten
und die Preussen vertreiben:

Wir wollen
keine Preussen sein,
wir
wollen Jüten bleiben!

NU-KALDER-DANMARK
PAA-SINE-BØRN
FARVEL-FOR-EVIGT
DU-TYJKE-ØRN

Stredkvaliteten
betræflier
FOLKENES RET
til selv at bestemme
deres Skæbne
Gøndermillands
Judelemme i U
Droffen var en
Zoldbandning!
SONDERLYDER
I som gik under
Naget
KRAVEDERS RET
Stem og Danst

OG-DE-TROEDE
AT-HJERTEBAND
+KAM-BRITTE-+
OG-DE-TROEDE
AF-GLEMME-KAN
VOR
RET
+

MUTER
STIMM DANISCH

DENK AN MICH

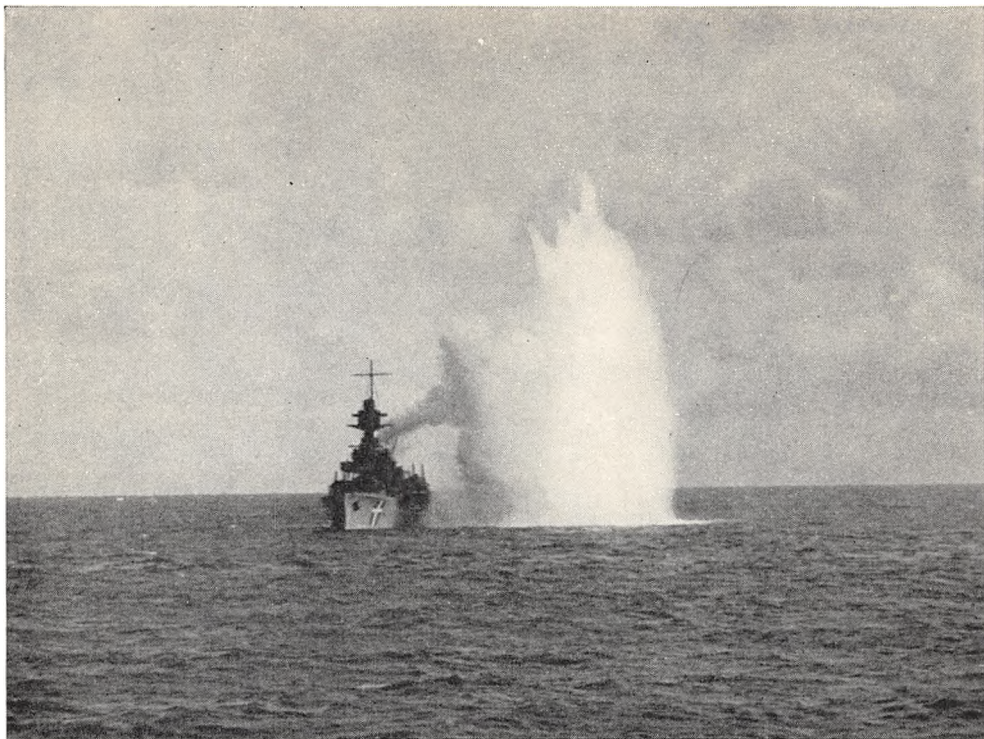

323

324

325

326

2 Sabotagehandlingar i København

GENNEM Ritzaus Bureau meddeles: I Natten mellem den 24. og 25. Maj er der udøvet Sabotage mod Firmaet Burmeister og Wain, Strandgade i København, og mod Accumulatorfabrikken, A/S, i Lyngby

Dødsdom fuldbyrdet

FRA officiel tysk Side meddeles: Dødsdommen over Oris Andersen, født den 7. Oktober 1915 i Hornslet, der havde været Deltager i en Sabotage-Organisation, er blevet fuldbyrdet.

Portner myrdet i Odense

GENNEM Ritzaus Bureau meddeles: Den 23. Maj 1944 ca. Klokken 19,40 er Harald Sørensen, født den 20. Juli 1903 i Ansbjerg, der var Portner i en af Tysk Myndighed benyttet Bygning, blevet myrdet i Thuresensgade i Odense ved Skud med en Maskinpistol.

Voldsforbryder henrettet

FRA officiel tysk Side meddeles: Cyklosted Benny Mikkelsen, født den 23. August 1925 i Aarhus, er for Overfald paa en tysk Politimand, for Attentat imod Politifængslet i Aalborg og for Deltagelse i en Sabotagegruppe blevet dømt til Døden og henrettet.

Under den samme Sag er Grethe Jensen, født Angelund, født den 7. Juli 1917 i København, idemt Tugthus paa Livstid for at have understøttet Sabotagegruppen ved Ydelse af Husly og ved at skjule Sprængstoffer.

En i samme Forbindelse anklaget Henrik Berge Nielsen, født den 1. December 1910 i Thisted, blev frifundet.

Tyske Faldskærmsjægere i Frankrig

De skal gribe ind, naar Invasionen kommer

BERLIN TORSDAG AFTEN De tyske Faldskærmsjægere bliver nu samlet i en Faldskærms-Armé. Den tyske Avis i Paris, der meddeler dette, oplyser ogsaa, at Chetou for den Armé. Flyvegeneralmajor, i disse Dage har inspiceret Faldskærmsjægerne, der i Frankrig staa paa Vagt mod Invasionen. Meddelelsen er interessant, fordi den viser, at ikke blot de allierede, men ogsaa Tyskerne har bemærket Faldskærmsjægerne ved Vestfronten for at lade dem gribe ind ved Invasionen.

Stillestående

Østfronten

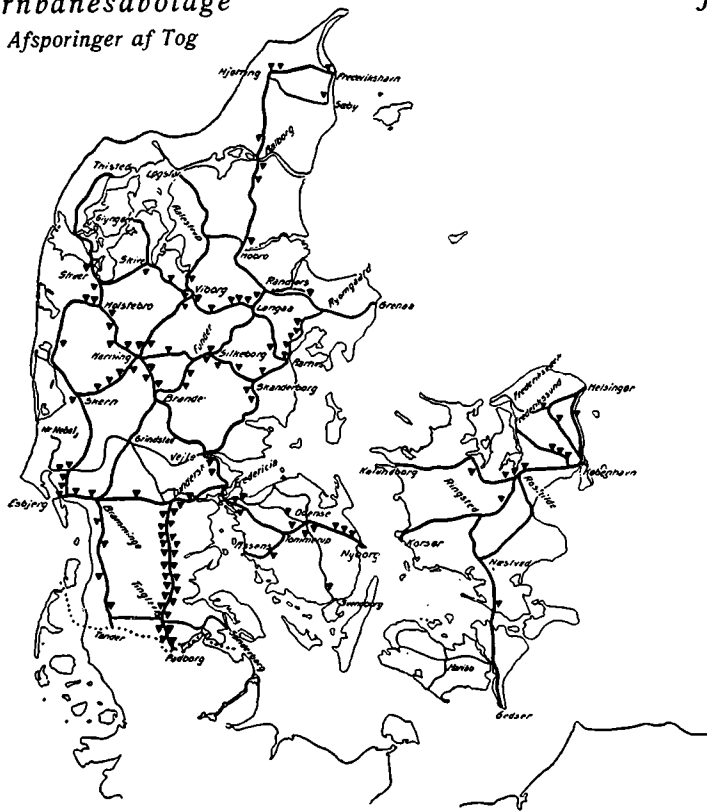
dog rede til en ny Offensiv

BERLIN TORSDAG AFTEN

Jernbanesabotage

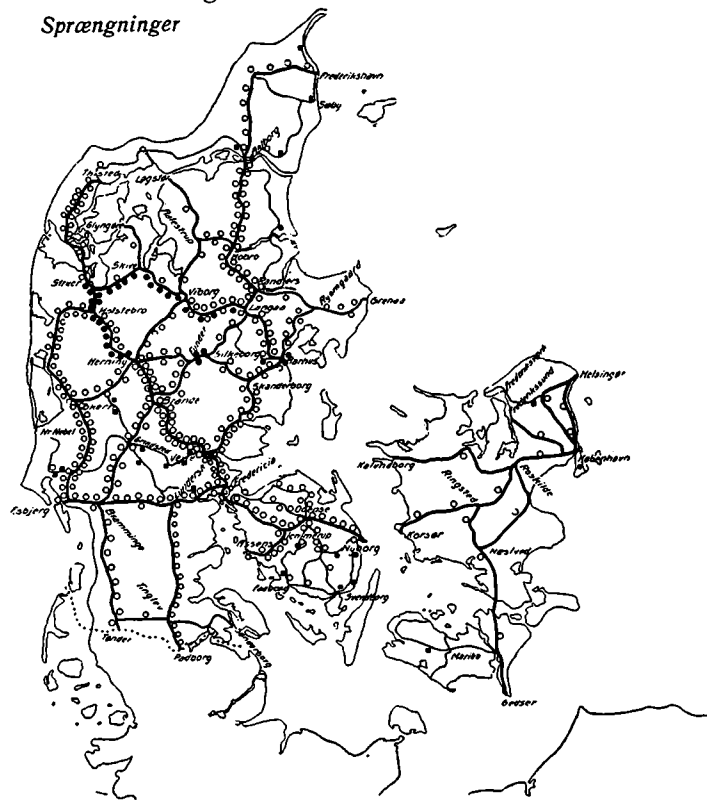
Afspringer af Tog

▼ = Afsporing af Tog

Jernbanesabotage

Sprængninger

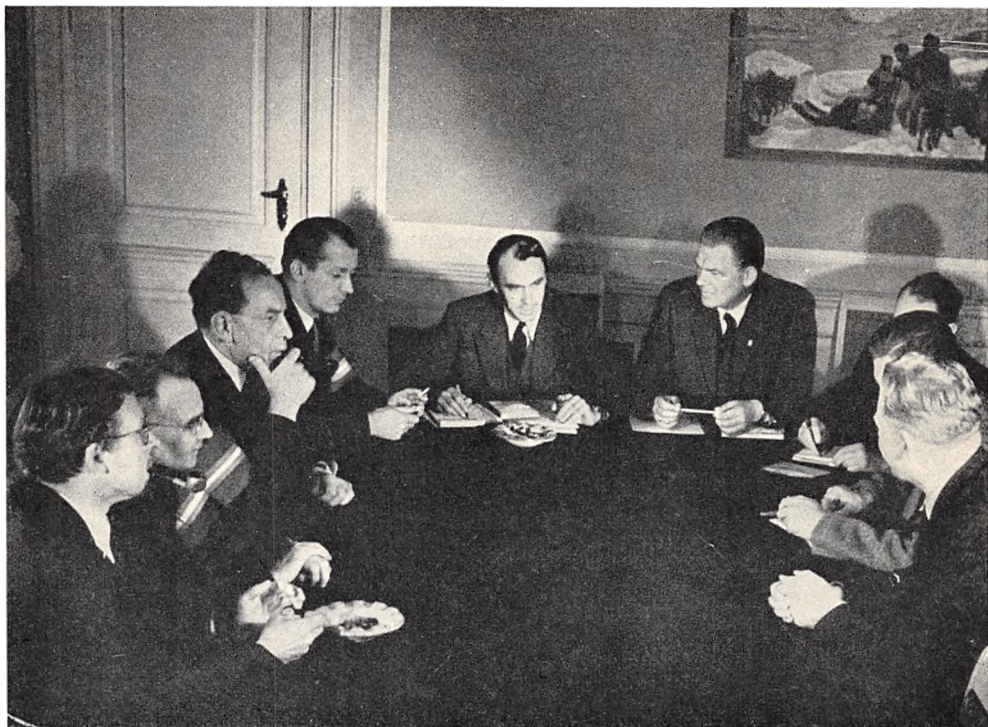
- = 50 Sprængninger
- = 20 Sprængninger
- = 1—5 Sprængninger

331

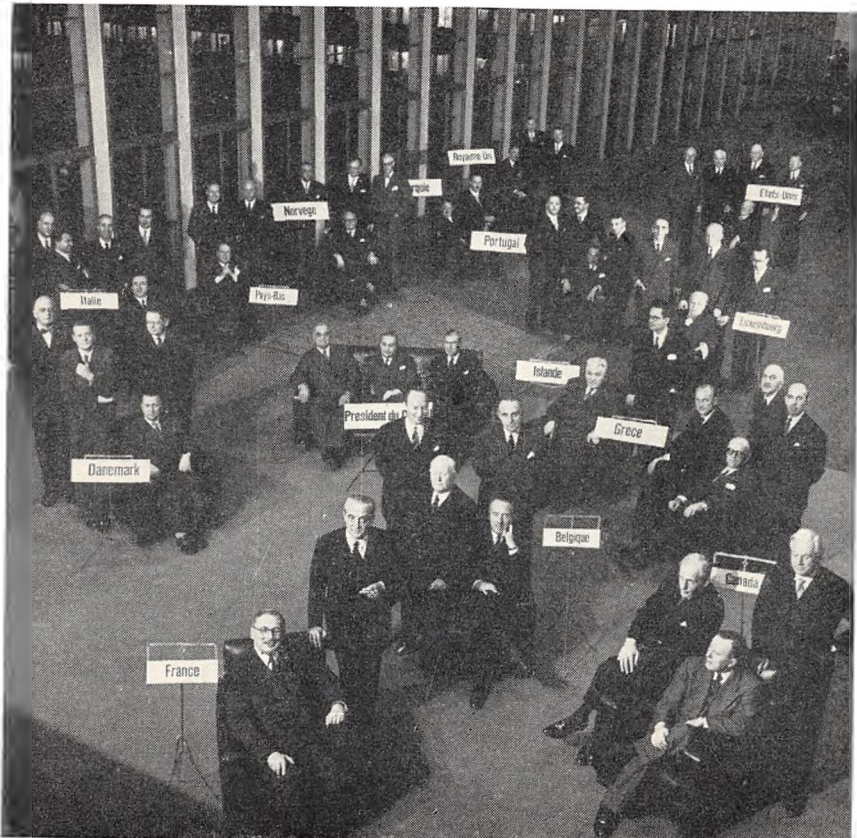
332

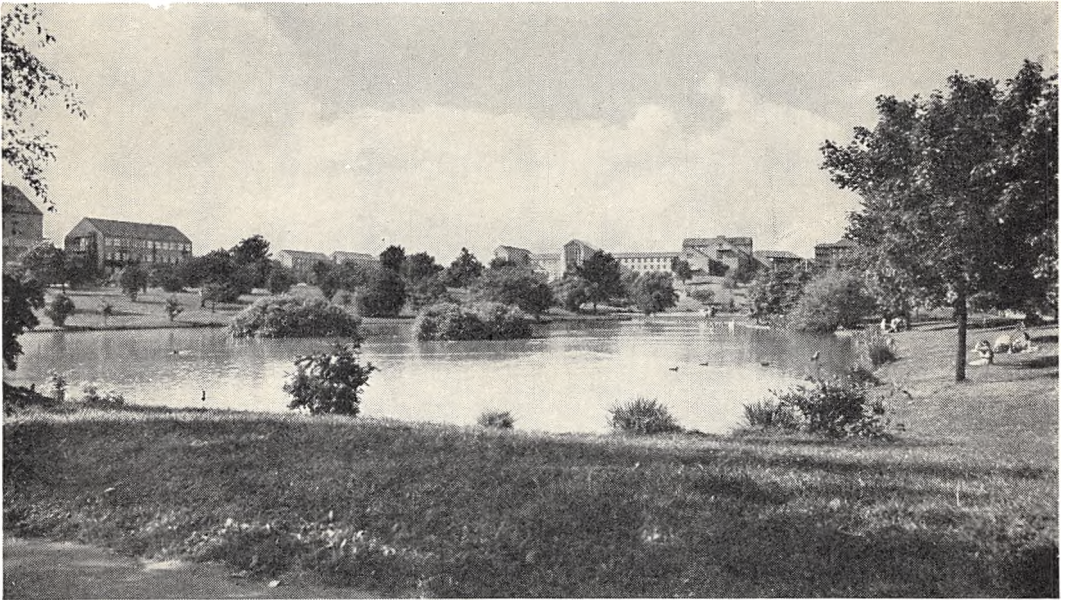
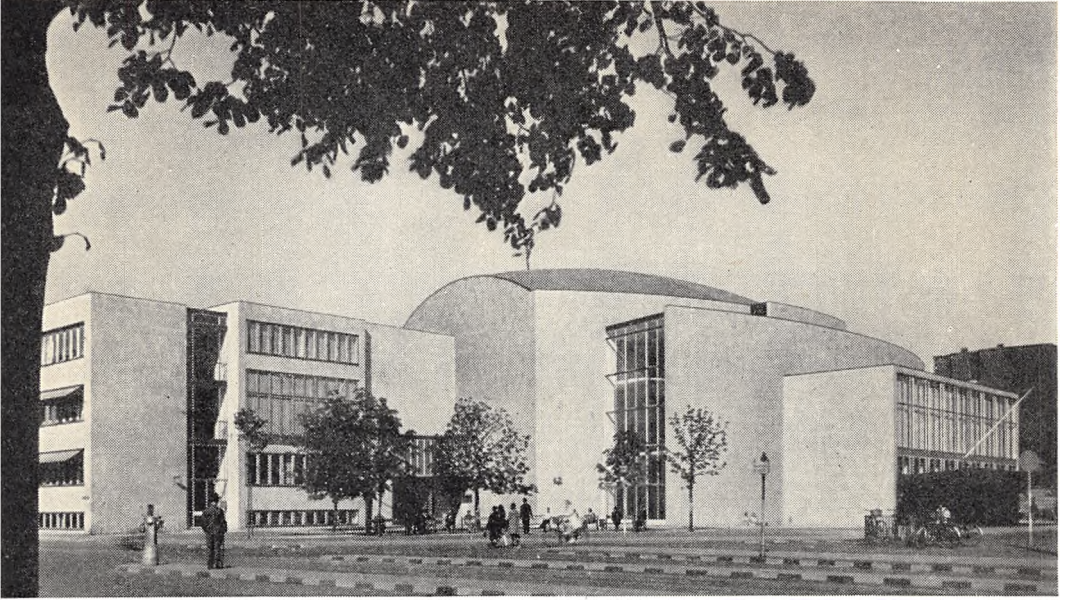

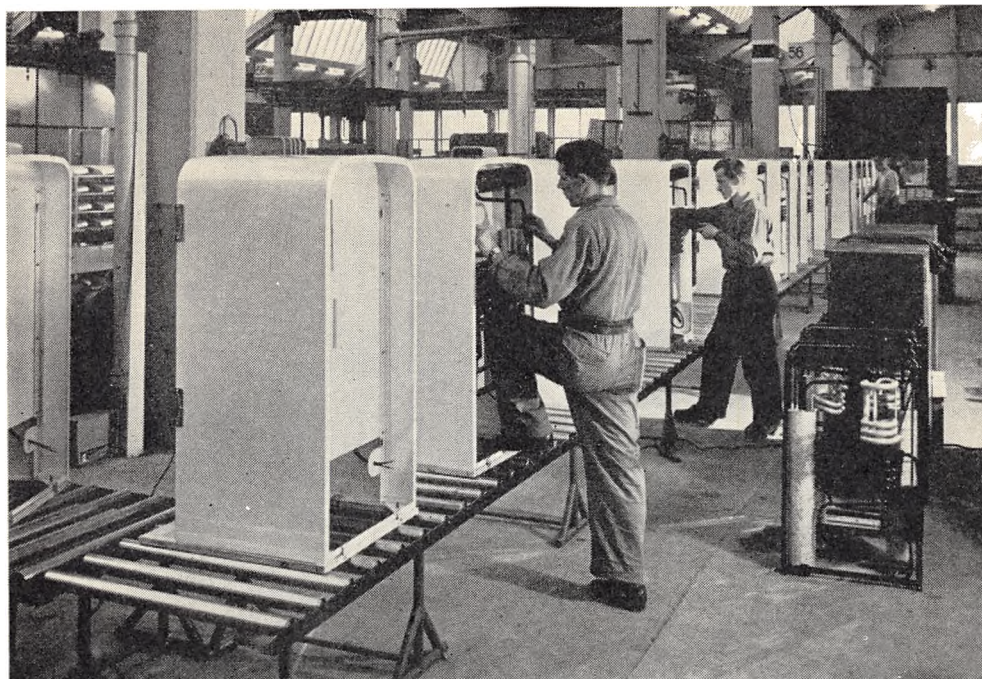
333

334

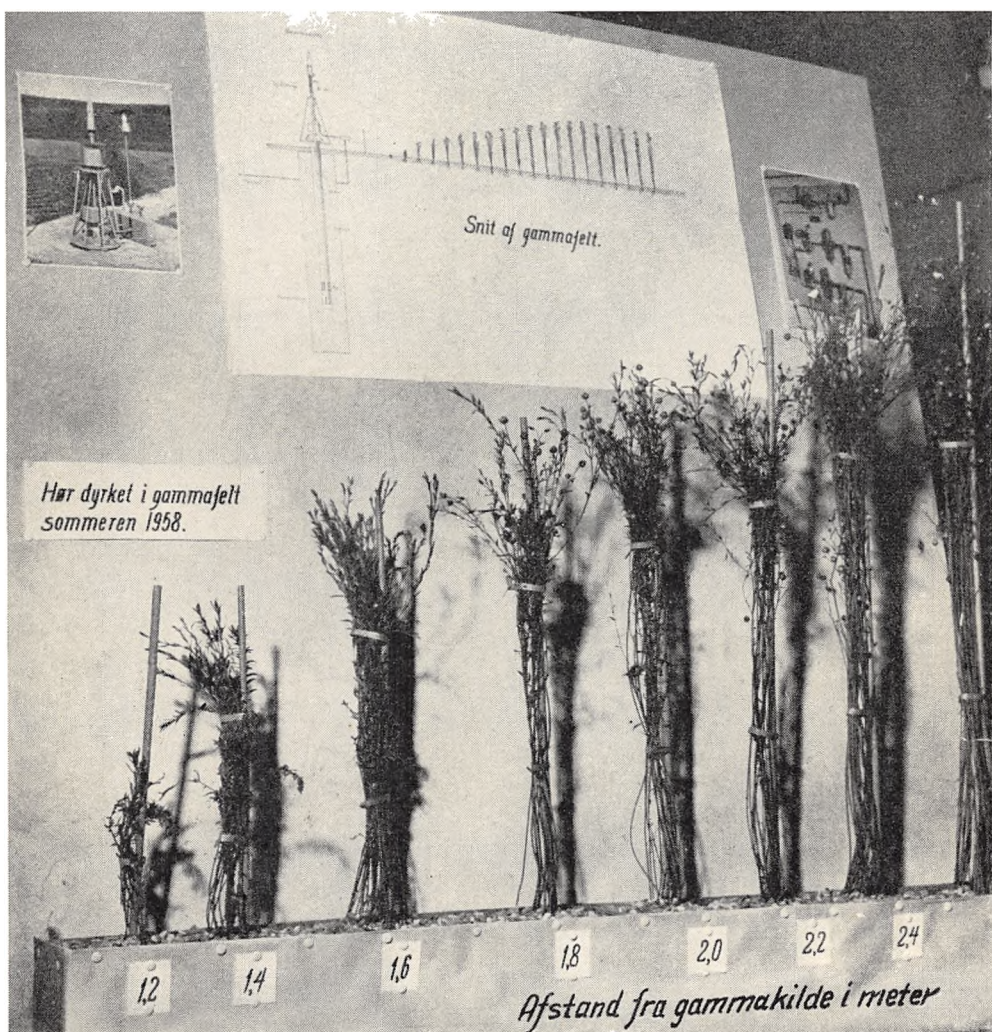
339

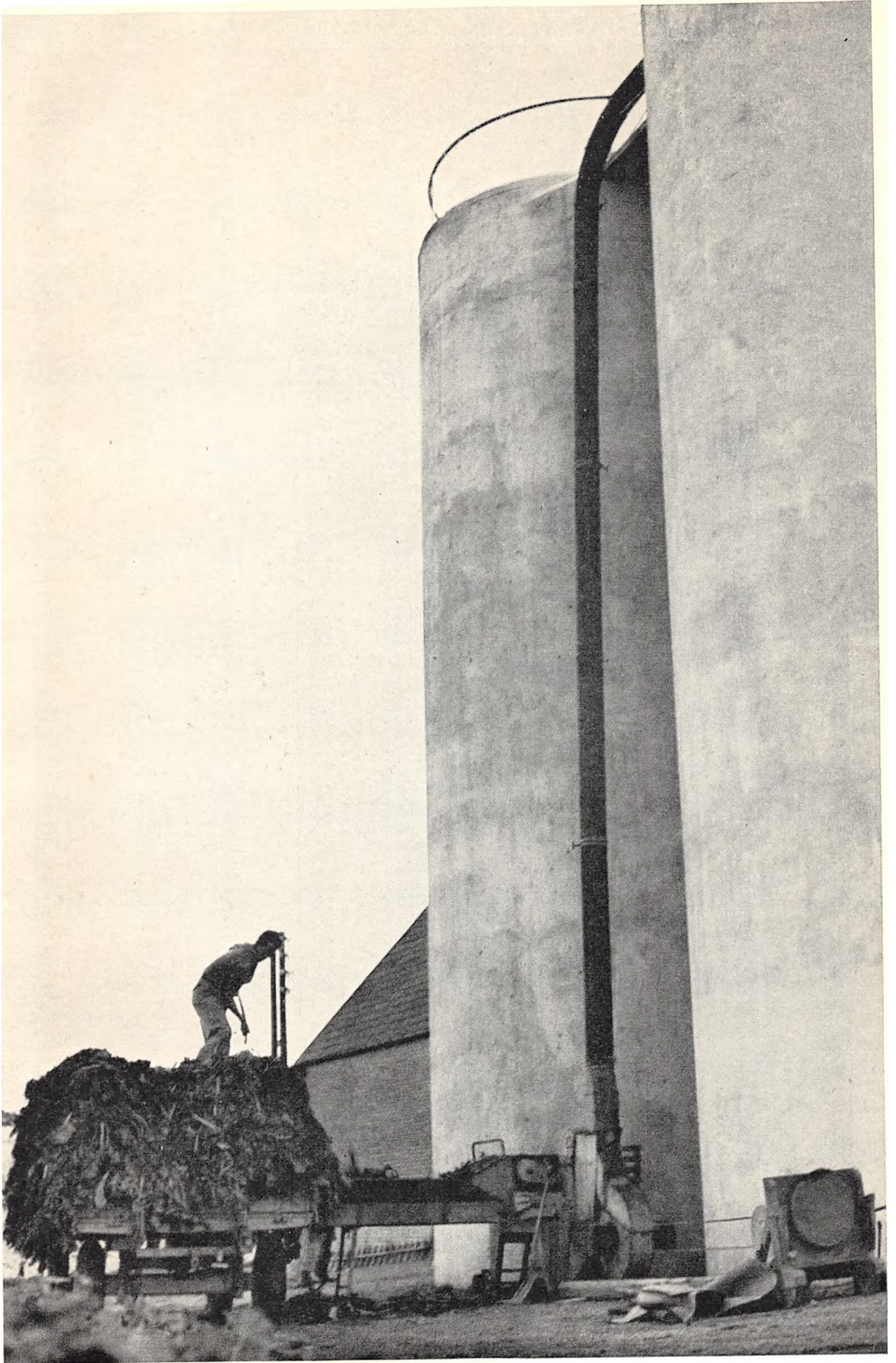
340

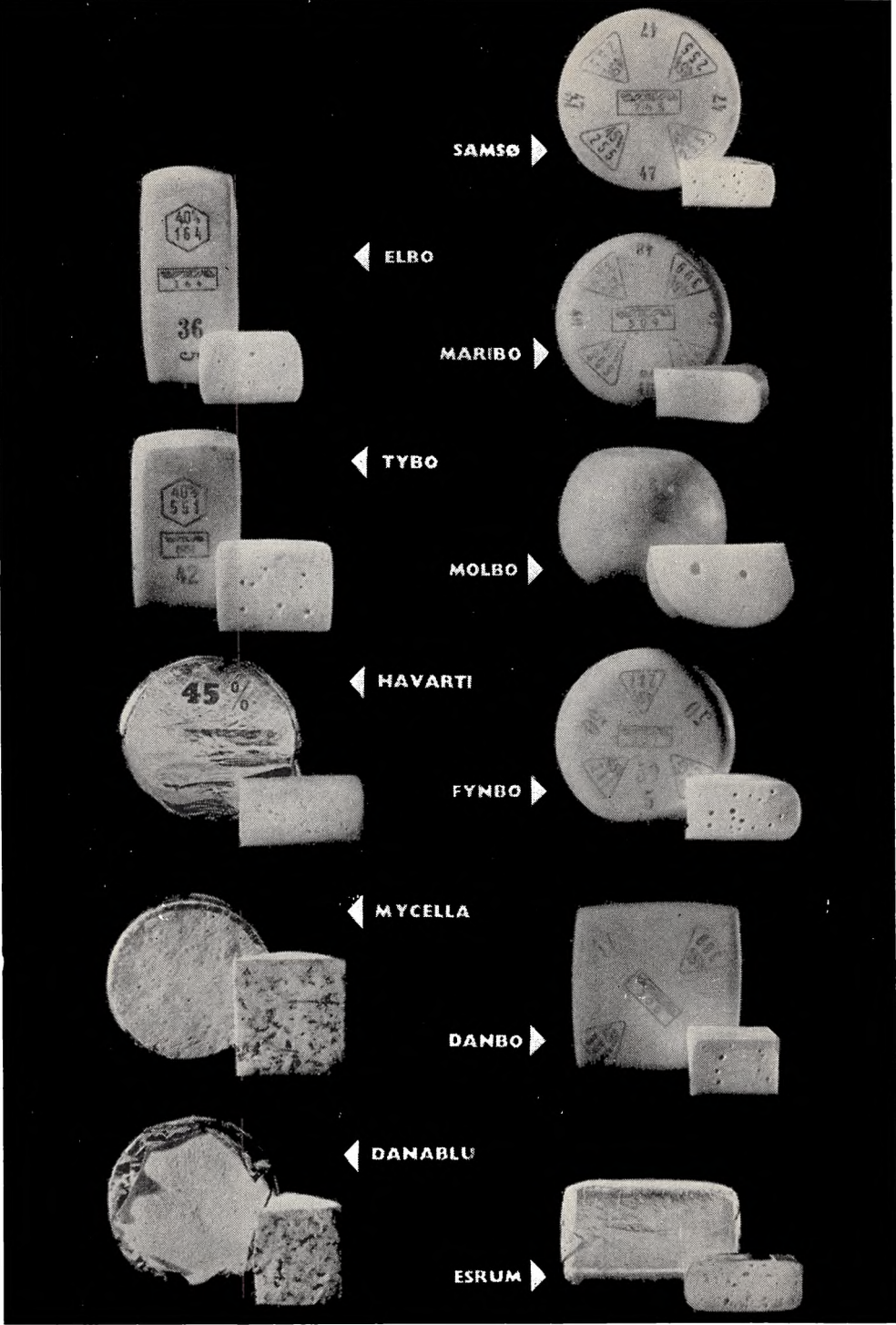

341

342 a

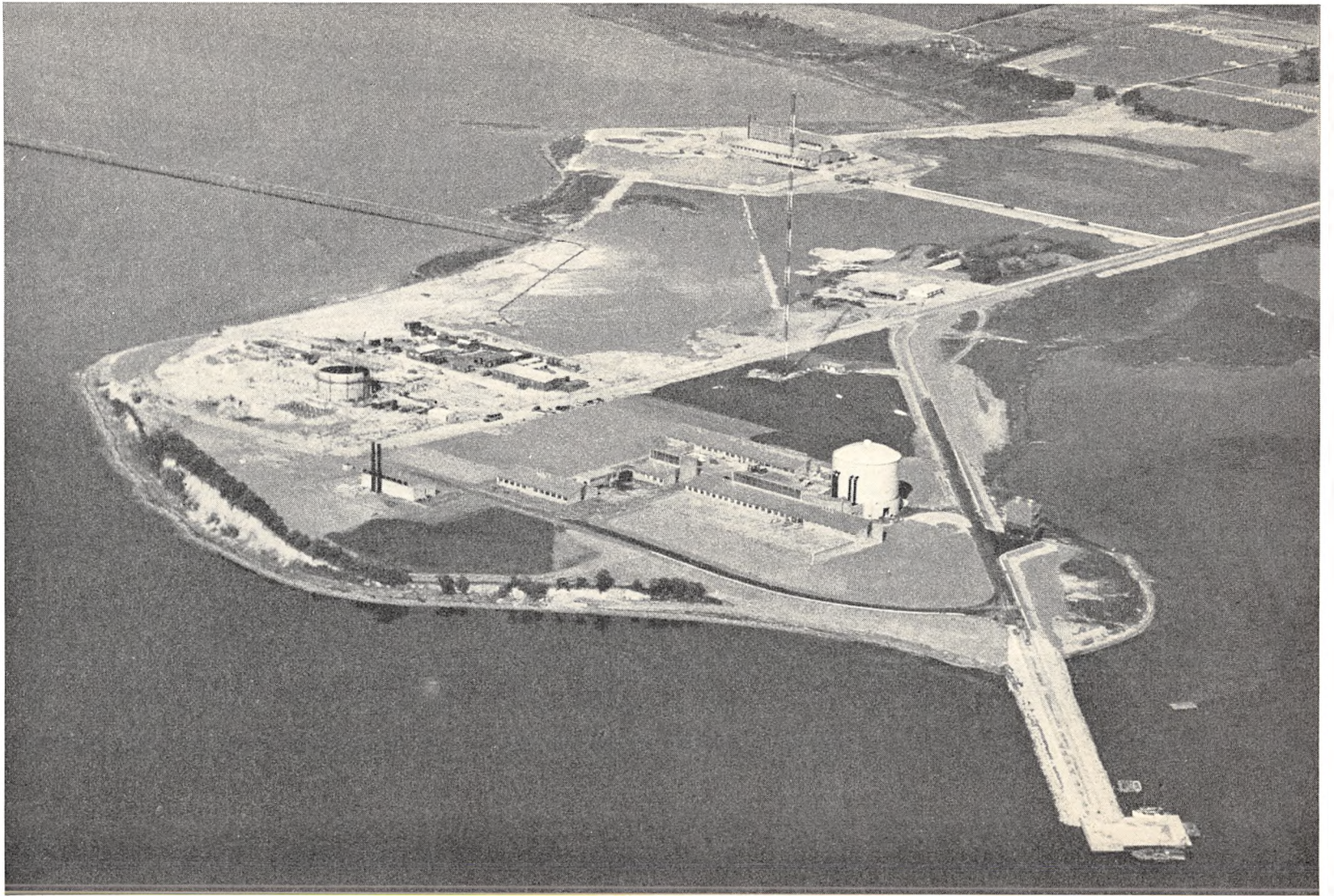

344

345

Tidstavle
Indholdsfortegnelse

Geologiske perioder		Arkæologiske perioder		Omtrentlig tid	
<i>Istidens slutning</i>					
Ishavstid	<i>Arktisk tid</i> Polarplanter	Første spor af mennesker (Bromme)		o. 10.000 f. Kr.	
	<i>Allerødtid</i> Lidt varmere Atter koldt				
Ancylostid	<i>Første skovtid</i> Birk. Bævreasp. Pil. Begyndende fyr Køligt tørt	Ældre stenalder	(Klosterlund)	8000	
	<i>Fastlandstid</i> (Boreal tid) Fyrreskove Hassel Egen indvandrer Varmt tørt		Maglemose- kultur (Mullerupkultur)	Gudenå- kultur	7000
Litorinastid	<i>Stenalderhavets tid</i> (Atlantisk tid) Egeskove Varmt fugtigt Bøgen indvandrer	Ældre stenalder	Ertebølle- kultur (Køkkenmødding- kultur)	Yngre Gudenå- kultur (Køkkenmødding- kultur)	6000
			Ertebølle- kultur fortsat	Dyssetid	5000
	<i>Subboreal tid</i> Egeskove fremherskende Varmt tørt	Yngst-ald.	Yngre jættetuetime. Enkeltgrave		4000
			Dolktid		3000
Myastid	<i>Subatlantisk tid</i> Bøgeskove Koldt fugtigt	Ældre bronzealder		2500	
		Yngre bronzealder		2300	
	Keltisk jernalder		2000		
	Ældre romersk jernalder		1800		
	Yngre romersk jernalder		1500		
	Germansk jernalder		1200		
	Vikingetid		800		
	<i>Nutidsklime</i>	Historisk tid		1900	
				Kristi fødsel	
				200 e. Kr.	

Geologisk-arkæologisk tidstavle.

Indholdsfortegnelse

1. *a*-c**: Redskaber fra Brommetid. *a*. Pilespids med skafttunge, $\frac{1}{2}$. *b*. Flækkeskraber, $\frac{1}{2}$. *c*. Stikkel, $\frac{1}{3}$. *d-g*: Redskaber fra Mulleruptid (Maglemosekulturen). *d*. Økse af urokseknogle, ca. $\frac{1}{3}$. *e*. Hjortetaksøkse med flintskærpe, ca. $\frac{1}{3}$. **f*. Forneden skiveskraber, dannet af flintskive, $\frac{1}{1}$; foroven dværgflint, $\frac{1}{1}$. *g*. Benod til fiskespyd, $\frac{1}{3}$. (Nationalmuseet).
2. Redskaber fra køkkenmøddingtid. *a*. Lerkar fra Brabrand sø, Jylland, ca. $\frac{1}{5}$. **b*. Kerneøkse, ca. $\frac{1}{2}$. *c*. Skiveøkse, ca. $\frac{1}{2}$. *d*. Uskæftede tværpile, $\frac{4}{5}$. (Nationalmuseet).
- *3. Kort over Danmarks sandsynlige udstrækning i slutningen af fastlandstiden, Mulleruptid.
- *4. Kort over Danmarks sandsynlige udstrækning under stenalderhavets største udbredelse, køkkenmøddingtid.
- *5. Runddysse ved Vilsted, Flinterup sogn, Sorø amt.
- *6. Langdysen „Kong Humbles grav“, Humble, Langeland.
7. Stenalderens enkeltgrav fra Frederiksberg, Oxie, Skåne. (Lunds Universitets historiske Museum).
8. Lerkarornamentik, frembragt med (regnet fraoven) tandstok, tosnoet tråd, beviklet trådende og stempel, der efterligner beviklet tråd, $\frac{1}{1}$. (Nationalmuseet).
9. Skæftet flintflække fra Stenild ved Hobro, $\frac{1}{5}$. Antagelig bronzealder. (Nationalmuseet).
- *10. Skæftet tyndnakked flintøkse fra Sigerslev, Stevns, ca. $\frac{1}{5}$. (Nationalmuseet).
- *11. Enkeltgrav fra Tyregod, Jylland.
12. Lerkar fra langdyssekammer, Skarpsalling ved Løgstør, ca. $\frac{2}{5}$. (Nationalmuseet).
13. Bredægget flintøkse, ca. $\frac{1}{3}$. (Nationalmuseet).
14. Ravsmykker (hængesmykker) fra jættestuetid. *a*. Økseformet, ca. $\frac{1}{3}$. **b*. Køllefremet, ca. $\frac{3}{4}$. (Nationalmuseet).
- *15. Jættestuen „Kong Askers høj“ ved Sprove, Damsholte sogn, Møen.
- *16. Bronzedolk fra Bøhmen (Aunjetitz-dolk), ca. $\frac{1}{3}$.
17. Flintdolk fra egnen omkring Hindsgavl, Fyn, ca. $\frac{1}{3}$. Slutningen af yngre stenalder. (Nationalmuseet).

18. Bronzedolk fra ældre bronzealder, ca. $\frac{1}{4}$, kvindeudstyr. Fra Breum i Salting, Viborg amt. (Nationalmuseet).
19. Solvogn fra bronzealderen, fundet i Trundholm mose, Odsherred, Sjælland, ca. $\frac{1}{5}$. (Nationalmuseet).
20. Tre sværd med massivt fæste. Offerfund fra ældre bronzealder (den store stil), $\frac{1}{6}$. (Nationalmuseet).
21. En af lurerne fra Brudevælte mose i Nordsjælland. Yngre bronzealder, ca. $\frac{1}{7}$. (Nationalmuseet).
22. Slæde eller skib, forspændt med heste. Detalje af helleristning ved Ekenberg, Östergötland, Sverige.
23. Egekiste med mandlig fra Borum Eshøj, Århus amt. Ældre bronzealder. (Nationalmuseet).
24. Egekiste med kvindelig fra Egtved, Vejle amt. Ældre bronzealder. (Nationalmuseet).
25. Mandsdragt: Underklædning, kappe og hue, fra egekistegrav, Muldbjerg, Hover sogn, Ringkøbing amt. Ældre bronzealder. (Nationalmuseet).
26. Kvindedragt: Hårbånd, trøje, bælte, kort frynseskørt, fra Egtvedgraven (jfr. nr. 24). (Nationalmuseet).
27. Ragekniv af bronze med skibsornamenter, ca. $\frac{2}{5}$. Yngre bronzealder. (Nationalmuseet).
28. Niptang af bronze, ca. $\frac{1}{5}$. Yngre bronzealder. (Nationalmuseet).
29. Ringguld (fingerring og betalingsguld). Bronzealder, $\frac{1}{1}$. (Nationalmuseet).
- *30. Træplov (arø) fra Donneruplund ved Give, Vejle amt. Keltisk jernalder. (Nationalmuseet).
31. Skematisk fremstilling af snit gennem gravhøj med mange grave: Højen oprindelig kastet over en jættestue. Nedgravet i undergrunden en hellekiste fra yngre stenalder. Senere nedsat i jættestuen en bronzealders egekiste. I mellemhøjde: Skeletgrav og urnegrave fra bronzealderen. Øverst i højen: Urner fra tiden kort før Kr. f. og skeletgrav fra romersk jernalder.
32. Bronzealders helleristning fra Aspeberget, Tanums sogn, Bohuslen.
- *33. Rekonstrueret model af båd fra Hjortspringkobbøl, Als, $\frac{1}{150}$. Keltisk jernalder. (Originalen i Nationalmuseet).
34. Udgravet hustomt fra Ginnerup i Thy. Romersk jernalder.
35. Sølvkar fra Gundestrup mose, Års herred, Himmerland. Keltisk jernalder, ca. $\frac{1}{7}$. (Nationalmuseet).
- *36. Sølvbæger fra høvdingegrav ved Hoby, Lolland. Romersk jernalder, ca. $\frac{1}{2}$. (Nationalmuseet).
- 37 a. Grav fra gravpladsen på Bulbjerg banke, Lisbjerg ved Århus. Romersk jernalder.
- *37 b. Moselig af 30årig mand fra Grauballe ved Silkeborg. Fra o. 300 e. Kr. Forhist. Museum, Århus).

38. Rekonstrueret fremstilling af krigere fra folkevandringstid (4.-5. årh.). Dragt og udrustning efter mosefundene.
39. Rekonstrueret fremstilling af båd fra Nydam mose, Sundeved. Folkevandringstid (4. årh.).
- *40. Hjelm af jern med bronzebelægning fra Vendel, Uppland, Sverige. Germansk jernalder. (Statens historiske Museum, Stockholm). Foto, Allan Fridell.
41. Rekonstruktion af helligdommen i Gl. Uppsala på grundlag af Adam af Bremens skildring, ved Olof Thunman.
- *42. Odin, Tor og Frøj. Detalje af vægtæppe fra kirken i Skog, Hälsingland, Sverige. Fra 1050-1150.
43. Ristning med scener af Sigurd Fafnersbanes historie på Ramsundsberget i Södermanland, n. f. Eskilstuna, Sverige. Vikingetid.
44. Tynd presset bronzeplade med fremstilling af Odin. Detalje af hjelm fra Vendel (jvf. nr. 40). 7. årh. (Statens historiske Museum, Stockholm).
- *45. Thorshamre (hængesmykker) fra Rømersdal, Bornholm. Vikingetid. (Nationalmuseet).
- *46. Fragment af sten med kors og ragnarokmotiv, Kirk Andreas på øen Man, England. Vikingetid.
- *47. Brudstykke af billedsten fra Lindisfarne, Nordøstengland. Vikingetid. For- og bagside, visende de gode og onde magter, de sidste personificerede som en skare vikinger.
- *48. Billedsten fra Smis i Stenkyrka, Gotland, med fremstilling af skibe og krigere, ca. 700. (Gotlands Fornsal, Visby).
49. Rekonstrueret tværsnit af Nydambåden midtskibs, $\frac{1}{75}$. Jfr. nr. 39.
50. Rekonstrueret tværsnit af Osebergskibet midtskibs, $\frac{1}{75}$.
- *51. Vikingeskib fra Oseberg, 9. årh. Rekonstrueret. Set bagfra fra styrbordside. (Norsk Sjøfartsmuseum, Bygdø).
52. Scener fra Bayeuxtapetet (11. årh.s slutning). a. Forberedelser til Vilhelm Erobrerens Englandstog. b. og c. Gæstebud; rådslagning mellem Vilhelm Erobreren og hans halvbrødre. d. „Her kæmper de franske“.
53. Fra samme. Harald Godwinsons fald: „Her bliver kong Harald dræbt.“
- *54. Blotlagt parti af Danevirkes hovedvold mellem Kalegat og Kurborg, med resterne af kampestensmuren og Valdemarsmuren set fra oven og bagfra. Foto.
- *55. Udsnit af udgravet terræn i Hedeby, med bæk og frilagte hustomter (1935-36). Foto.
- *57. Kristussiden af den store Jellingesten. Foto, Nationalmuseet.
- *58. Felter fra elfensbensbindet til Drogosakramentaret, udført i Metz o. 855, ca. $\frac{7}{8}$. Fra venstre: Biskop velsigner to diakoner; bispen korsmærker nydøbte børn; dåbsscene. (Bibliothèque Nationale, Paris).
59. Kong Knud og dronning Emma (Ælfgyfu). Miniatur fra samtidigt angelsaksisk håndskrift. (British Museum).

60. Rekonstruktion af Estrids(?) profil, udført af prof. F. C. C. Hansen på grundlag af kranium i murpille i Roskilde domkirkes kor.
61. Rekonstruktion af Svend Estridsøns profil, udført af prof. F. C. C. Hansen på grundlag af kongens kranium i murpille i Roskilde domkirkes kor.
- *62. Poppo's jernbyrd. Alterprydelse af drevet og forgyldt kobber fra Tamdrup kirke ved Horsens, ca. $\frac{1}{2}$. Hjemligt arbejde. 12. årh. (Nationalmuseet).
63. Harald Blåtands dåb. Relief fra Tamdrupalteret. (Nationalmuseet).
- *64. Skibssætninger, Lindholm ved Nørresundby. Vikingetid.
- *65. Trelleborg ved Slagelse. Militært anlæg fra vikingetidens slutning. a. Under udgravning, set fra VNV. b. Model i Nationalmuseet, set fra SV.
66. Side med mønter, $\frac{1}{1}$. 1. Hedebymønt ca. 800 efter Dorestadmønters forbillede. 2. Hedebymønt ca. 900. 3. Mønt fra Svend Tveskægs tid. 4. Mønt fra Knud den Stores tid, præget i Lund. 5. Mønt fra Svend Estridsøns tid. 6. Mønt fra Valdemar den Stores tid, med Absalon på bagsiden. 7. Borgerkrigsmønt, 14. årh. 8. Fransk Tournos. 9. Hvid fra Kristoffer af Bayerns tid. 10. Skilling fra kong Hans' tid. 11. Kristiern II's klippinge. 12. Sølvgylden, præget af hertug Frederik (I) i Husum 1522. (Den Kgl. Mønt- og Medaillesamling).
67. Ruinerne under den indre slotsgård på Christiansborg; rester af Absalons borg og Københavns slot. Den store buede murlinie A er Absalons ringmur. Foto, taget under udgravningerne 1907.
68. Oversigtskort over ruinerne under Christiansborg. Den fintprykkede linie viser omridsene af det gamle Københavns slot, den tandede det nuværende Christiansborg. Nordvest er opad på billedet.
69. Tympanonfelt over søndre korsarms portal, Slesvig domkirke. 12. årh.
- *70. Stifterbillede fra Fjenneslev kirke. Kalkmaleri. 12. årh.
71. Blyplade med indskrift fra Valdemar den Stores grav i Ringsted kirke. Ca. 1200.
72. Side af Lund domkirkes dødebog, med en ca. 1135 påbegyndt kongerække over Danmarks konger. (Lunds universitet).
73. Kirkedør fra Valthjofstad, Norder-Mulesyssel, Island, ca. $\frac{1}{15}$. Ca. 1200. (Tidligere Nationalmuseet; nu museet i Reykjavik).
74. Gyldent alter. Sal kirke, sydvest for Skive. Ca. 1200.
- *75. Hemse stavkirke, Gotland. Efter Eckhoffs rekonstruktion. 11. årh.
- *76. St. Ols kirke, Nordbornholm. 12. årh.
- *77. St. Ols kirkes oprindelige udseende. Rekonstruktion ved arkitekt Charles Christensen.
78. Ribe domkirke.
- *79. Grundplan af romansk kirke (Lunds domkirke). $\frac{1}{1000}$.
- *80. Grundplan af St. Ols kirke, Bornholm. (Charles Christensen).
- *81. Snit af St. Ols kirke. (Charles Christensen).
82. Gotisk grundplan (Roskilde domkirke). $\frac{1}{1000}$.

83. Fag af midtskibet i Viborg domkirke. Romansk stil.
84. Fag af midtskibet i St. Knuds kirke, Odense. Gotisk stil. Samme målestok.
85. Grundplan af Løgum Kloster. 12.-13. årh. med senere udvidelser.
- *86. Grundplan af romansk landsbykirke (Munkebjergby kirke, Sorø amt). Det krydsskraverede er den oprindelige kirke.
87. Ringsted St. Bendts kirke; parti af nordre korsarm, set mod nordøst. 12. årh.s sidste halvdel.
88. Romansk granitkvaderkirke. Torsted kirke i Thy.
- *89. Kalundborg kirke, 12. årh.s slutning.
90. Kapitelsal, Løgumkloster. 13. årh. Tegning af arkitekt H. Lønborg-Jensen.
- *91. Parti af klostergård. Sortebrødreklostret (St. Cathrine) i Ribe. 14.-15. årh.
- *92. St. Peders kirke, Næstved. Gotisk købstadkirke. 14. årh.
- *93. Klosterkirken i Vadstena, Sverige. Birgittinerkirke. Interiør, set mod vest. Opført ca. 1400.
- *94. Trondheim domkirkes kor. I baggrunden højkorets sengotiske skillevæg. 14.-16. årh.
95. Den hellige Birgittas ligbåre, hvori hun blev ført hjem fra Rom. 14. årh. (Vadstena).
96. Romansk krucifiks fra Åby kirke ved Århus. 11. årh. Ca. $\frac{1}{4}$. (Nationalmuseet).
97. Gotisk krucifiks fra Elmelunde kirke på Møen. Ca. 1350. Ca. $\frac{1}{16}$. (Nationalmuseet).
98. Hellig Olav og trolde. Kalkmaleri fra Danmark kirke i Uppland, Sverige. 15. årh.
99. Alterbordsforside fra Trøndelag, med fremstillinger af Hellig Olavs liv og død. Ca. 1300. (Tidligere Nationalmuseet, nu i Trondheims domkirke).
- *100. Dansescene. Kalkmaleri i Ørslev kirke ved Skelskør. Ca. 1350.
101. Kalkmaleri fra korskæringens hvælv i St. Bendts kirke, Ringsted. Ca. 1300.
- *102. Skematisk plan af landsby fra fællesskabets tid. (Efter tegning af professor, dr. phil. Axel Steensberg).
103. Side af kongelevlisten i kong Valdemars jordebog, $\frac{5}{6}$. Afskrift fra ca. 1300.
104. Det middelalderlige Kalundborg, indtegnet på en plan af den nuværende by, af arkitekt C. M. Smidt.
105. Kort over Skåneøret, udarbejdet på grundlag af kort i D. Schäfer: Die deutsche Hanse.
106. Messingplade fra Erik Mændveds og dronning Ingeborgs grav i St. Bendts kirke, Ringsted. Flamsk arbejde. 14. årh.
107. Valdemar Atterdag og dronning Helvig. Kalkmaleri fra o. 1375 i St. Peders kirke, Næstved.

- *108. Nordøstligt parti af Visby bymur, set fra bysiden. 13. årh.
- *109 a. Dronning Margretes gravmæle i Roskilde domkirke, set fra oven. Flamsk eller vesttysk arbejde. Ca. 1420.
- *109 b. Detalje fra gravmælet.
110. Grev Johan III af Kiels segl. 1. halvdel af 14. årh. Tegning af E. Rondahl.
111. Sveriges rigsklemme (seglstempel) af sølv, med fremstilling af St. Erik og rigsvåbnet. Fra 1430'erne. (Statens historiske Museum, Stockholm).
112. Nordbodragt (mandskjortel) fra Herjolfsnæs (Ikigait), Syd-Grønland. 14. årh. (Nationalmuseet).
113. Mandshætte med strud, Herjolfsnæs. Ca. 1400. (Nationalmuseet).
114. Flyverbillede af Brattahlid, Erik den Rødes boplads. Syd-Grønland. 12.-14. årh. I forgrunden stalde og lader. Til højre kirkeruin med kirkegård udenom. Længst tilbage boligen med front mod kysten.
115. Altingsletten, Island. T. h. Tingvoldkirken bag Økseåen. T. v. Almanagjá.
- *116. Rekonstruktion af Kärnan, Helsingborg, som den oprindeligt så ud. (14. årh.), ved A. Tuulse.
117. Helsingborg slot med kernetårnet (Kärnan) omgivet af ringmur. Efter billede i Braunius: *Theatrum urbium IV*, Köln 1589.
- *118. Dansk skibsflag, erobret af lybækkerne i slaget i Øresund 1427 (gået til grunde, tidligere Mariakirken i Lübeck). $\frac{1}{28}$. Foto efter kopi på Frederiksborg.
119. Engelsk blyplombe fra klædepakke, benyttet som kontrolstempel, fra ca. 1600. Jordfund fra Frederiksholms Kanal, København. Ca. $\frac{3}{4}$. (Nationalmuseet).
120. Blyplombe med Hamburgs våben og årstallet 1588. Jordfund fra Christian IX.s Gade, Kbhvn. (Nationalmuseet).
121. Tiggertegn af bly fra København (med stadens våben). 1605. Ca. $\frac{3}{4}$. (Nationalmuseet).
122. Glasrude, skænket til skomagernes lavshus i Odense 1583 af skomagemester Jesper Pedersen. (Museet i Mønterstræde, Odense).
123. Lavssegl for skomagere i Landskrona, ca. 1510. $\frac{1}{1}$. Tegning af Rondahl.
124. Odense købmænds eller Trefoldighedsgildets segl. Ca. 1500. $\frac{1}{1}$. Tegning af Rondahl.
125. Bogstavstemplede blystykker, benyttede som skattemærker (skattekvitteringer) på sildefiskeriets tid, fundne på Skåneøret. $\frac{1}{1}$.
126. Biskop Oluf Mortensens våbenhus, Roskilde domkirke. 15. årh. Tegning af V. Koch (Storck: Roskilde Domkirke).
127. Biskop Iver Munks ligsten i Ribe domkirke. Udført i Claus Bergs værksted i Odense i 1530erne.
- *128. Maleri af Iver Axelsøn (Thott) til Lillø (ca. 1420-87). Slutningen af 15. årh. (Gaunø).

- *129. Maleri af Iver Axelsøn Thotts hustru, Magdalene Bonde, Karl Knutssons datter († 1495). Slutningen af 15. årh. (Gaunø).
130. Falkejagt ved slottet Malpaga, hvor Kristiern I i året 1474 aflagde besøg hos Condottieren Colleoni. Kopi efter freskomaleri på Malpaga, udført ca. 1525 af Girolamo Romanino og Marcello Fogolino. T. v. Colleoni og Kristiern I. (Frederiksborg).
- *131. Altertavle med portrætter af Kristiern II og dronning Elisabeth, fra Mariakirken (Karmeliterklostrets kirke) i Helsingør. Portrætterne på altertavlen udført på grundlag af malerier, som skyldes mester Michel Sittow (il flamenco), der 1514 besøgte Danmark. Ca. 1518. (Nationalmuseet).
132. Figurer på fodstykket af Claus Bergs højaltertavle, nu i St. Knuds kirke i Odense. Kong Hans med sønnerne Kristiern (II) og hertug Frans. Ca. 1520.
- *134. Kristiern II. Tegning af Jan Gossaert, kaldet Mabuse. Ca. 1525. Tegningen findes i privateje i Haag.
- *135. Christian III. Vægtapet af Hans Knieper, vævet til Kronborg. I baggrunden fremstilling af Københavns belejring. Fra 1580'erne. (Nationalmuseet).
136. St. Laurentius uddeler almisser. Kalkmaleri i Dråby kirke ved Jægerspris. Ca. 1450-75.
137. Jomfru Maria bringer Jesusbarnet i skole. Kalkmaleri i Tudse kirke, Holbæk amt. Ca. 1450-75.
- *138. Høstscene. Herodes' krigere søger efter Jesusbarnet. Kalkmaleri i Rinkaby kirke, Østskåne. 15. århundrede.
- 139-140. Kalkmalerier i Brøns kirke i Sønderjylland, ca. 1530, med satire over den katolske højgejstlighed. På det ene billede udfærdiger paven og hans kardinaler et privilegiebrev, på det andet ankommer de i stort optog til Himmerigs port.
- *141. Bernt Notke: St. Jørgen og dragen. Slutningen af 15. årh. (Stockholms Storkyrka).
142. Frederik I.s gravmæle. Udført i Antwerpen af Cornelis Floris van Vriendt i forståelse med Jacob Binck. 1555 opstillet i Slesvig domkirke. Her gengivet efter farvelagt tegning af Heinrich Hansen i Nationalmuseets arkiv.
143. Katolsk messe; den hellige Gregors messe, hvor Kristus åbenbarer sig i nadverbrødet. Kalkmaleri i Søndersø kirke, Odense amt. Ca. 1520.
- *144. Malet alterbordsforside med fremstilling af protestantisk gudstjeneste, fra Thorslunde kirke, Sjælland. 1561. (Nationalmuseet).
145. Glimmingehus (Sydøstskåne), opført ca. 1500, nordsiden. Tegning i Nationalmuseets arkiv.
- *146. Pragtgemak, Glimmingehus. Vinduet t. h. vender mod nord. Foto.
147. Længdesnit af Glimmingehus, set fra nord (efter O. Rydbeck: Glimmingehus).

148 a. og b. Skematisk plan og snit af forsvarssystemet for indgang og trappe ved Glimmingehus, tegnet af P. A. Olsson.

149. Glimmingehus og dets nærmeste omgivelser. Stik efter tegning fra ca. 1675.

*150. Egeskov, Svendborg amt, Fyn. Opført ved midten af 16. årh. af Frands Brockenhuus.

*151. Rygård, Svendborg amt, Fyn, Set fra nordøst. Opført o. 1530 af Johan Urne.

*152. Samme, set fra vest.

*153. Hans Tausen, biskop over Ribe stift. Kopi fra 1579 efter ældre maleri. (Frederiksborg).

*154. Anders Sørensen Vedel. Malet af Tobias Gemperle 1578. (Frederiksborg).

*155. Frederik II. Maleri af Hans Knieper 1581. (Frederiksborg).

*156. Jørgen Rosenkrantz, regeringsråd. Malet af Tobias Gemperle 1589. (Rosenholm).

*157. Birgitte Gøye. Herluf Trolles hustru. Malet af Jacob Binck(?) 1550. (Frederiksborg).

159. Uraniborg, opført af Tyge Brahe 1576 og følgende år som bolig og studiested. Snit nord-syd. Rekonstruktion af arkitekt Charles Christensen. (Efter Beckett og Ch. Christensen: Uraniborg og Stjerneborg. Kbhvn. 1921).

160. Kort over Hven samt planer og facade af Uraniborg. Efter Braunius: *Theatrum urbium IV*, 1588-90.

*161. Markarbejde. Foto efter Jacob Ulfeldts jordebog fra 1588 i Nationalmuseets arkiv.

*162. Holckenhavn i dets ældste skikkelse, som det så ud i 1580erne. Som 161.

163. Gisselfeld og omegn ved midten af 17. årh. Akvarel på Nationalmuseet. U. A.

164. Kobberstik fra Caspar Ens' *Historia Friderici II* (1593), der navnlig fremhæver slægten Rantzaus fortjenester under Frederik II.

165. Lenshylding i Odense 3. maj 1580. Stik fra ovennævnte bog.

*166. Scener fra Christian IV.s kroning 29. aug. 1596. Samtidigt kobberstik, der viser både kroningen i Frue kirke, optoget på Amagertorv og festlighederne.

167. Optog og ringridning 3.-6. sept. 1596 i anledning af Christian IV.s kroning. Samtidigt kobberstik.

168. To sider (skrevne 1583) af Christian IV.s stilebog 1583-91. (Original i Kgl. bibliotek).

*169. Scene fra en pogeskole, malet af Reinholdt Thim eller af Frants Cleyn ca. 1620 til Christian IV.s udstyr af den lange sal på Rosenborg. (Kronborg).

170. Apoteker Herman Reimingks gård (Borchs gård) Torvet 2, Kolding. 1595.

171. Flensborg sidst i 16. årh. Stik fra Braunius: *Theatrum urbium IV*, 1588–90.
- *172. Kobberstik af København 1611, udført af Jan Diricks van Campen efter maleri af Jan Classen van Wijk. (Nationalmuseet).
- *173. Corfitz Ulfeldt, greve, rigshofmester. Malet i Stockholm ca. 1653 af en af dronning Christinas hofmalere, Sébastien Bourdon eller David Beck. (Frederiksborg).
- *174. Hannibal Sehested, greve, statholder i Norge. Malet af Karel van Mander ca. 1660. (Frederiksborg).
- *175 a. Christian IV. Malet af Karel van Mander og Marten van Steenwinkel 1642. (Frederiksborg). b. Del af et brev med Christian IV.s autograf fra samme år.
- *176. Peder Schumacher, senere greve af Griffenfeld og storkansler. Malet af Abraham Wuchters ca. 1672. (Frederiksborg).
- *177. Udsnit af maleri, forestillende Niels Juel, generaladmiral-lieutenant. Malet omkring 1675. (Frederiksborg).
178. Hertug Frederik III af Slesvig-Holsten-Gottorp (1597–1659), hertug 1616. Malet 1639. (Frederiksborg).
179. Leonora Christine grevinde Ulfeldt, Christian IV.s datter. Malet af Karel van Mander ca. 1648. (Rosenholm).
- *180 a. Havmand tages om bord på orlogsskib. Matthäus Merian: *Theatrum europæum*, I, 321 (1619). b. Jens Munks vinterhavn ved Hudsonbugten. Træsnit i Jens Munks *Navigatio septentrionalis*. København 1624.
181. Mænd på tingstokke under åben himmel. (Olaus Magni: *Historia de gentibus septentrionalibus*, 1555).
182. Landsting. Stik i Ostersen Vejle: *Glossarium juridicum Danicum* 1641.
183. Herredsting. Stik sammesteds fra.
184. Herredag under Christian IV.s forsæde. Stik sammesteds fra.
185. Københavns tredje rådhus. Stik fra Resens *Atlas Danicus*, ca. 1650. Rådhuset ombygget af Christian IV 1606–10.
186. Højesteret på Frederik V.s tid. Kobberstik af J. Haas i C. P. Rothes *Kongelige Reskripter*, 1754.
187. Tamperret. Kobberstik af O. H. de Lode, sammesteds fra.
188. Musketér. Kobberstik fra H. Ullrich: *Zwölf Blätter*. Ca. 1600.
189. Pikenér. Kobberstik. Sammesteds fra.
190. Slaget ved Lützen 1632. Stik fra Matthäus Merian: *Theatrum Europæum*, II, 1637.
- *191. Gustav Adolf i „polsk frakke“. Maleri af Matthäus Merian, 1632. (Skokloster). Under billedet Gustav Adolfs autograf.
- *192. Børsen i København, bygget af Chr. IV, påbegyndt 1619, fuldført 1640.
- *193. Flyverbillede af Frederiksborg slot, 1935.
194. Kort over København efter branden 1728. Den brændte del angivet

ved de sort optrukne linier. Efter et af J. Hassing tegnet kort i rådstuearkivet. 195. Kronborg 1659. Stik i Pufendorfs Res gestæ etc., 1696, efter tegning af Erik Dalbergh.

196. Frederik III og hans mænd: Peder Reedtz, Hans Schack, Hannibal Sehested og Christoffer Gabel. I forgrunden professor Simon Paulli, der knælende overrækker kongen sin botanik (Quadripartitum botanicum, 1667). Samtidigt stik af Alb. Haelwegh.

197. Banket på Frederiksborg for Karl X Gustav efter Roskildefreden. 1658. Stik efter tegning af Dalbergh i Pufendorf: Res gestæ. 1696.

198 a. Arvehyldingen på slotspladsen i Kbhvn. 18. okt. 1660. Malet af Wolfgang Heimbach 1666. (Rosenborg). *b. Udsnit af arvehyldingsbilledet.

199. Udsnit af prospekt af København under belejringen 1658-59. Formentlig tegnet af Erik Dalbergh. Kobberstik fra Pufendorfs Res gestæ etc., 1696.

200. Prospekt af Bergen. Efter stik i Braunius: Theatrum urbium IV, 1588-90.

201. Ole Worm og hans pårørende. Maleri fra 1647. (Nationalmuseet).

202. Kobberstukket titelblad af G. Wingendorph til værket om Ole Worms museum, 1655.

203. Prospekt af Gyldenløves palæ (Charlottenborg) med omgivelser. Ulrik Fr. Gyldenløve i palæets have. Malet 1694 af Jacob Coning. (Frederiksborg).

*204. Herregården Nysø ved Præstø, opført 1671-73.

*205. Gravmæle over Marcus Gøye († 1698), udført af Thomas Quellinus 1700. (Herlufsholm kirke).

*206. Rådhuset i Viborg (nu museum), opført 1728 af C. Stallknecht.

207. Vor Frelses kirkes indre, set mod orgelet. Kirken opført 1682-94.

208. Karl XII, maleri af David v. Krafft 1717 („Lundeportrættet“).

209. Karl XII i sin kiste. Foto 1917.

210. Karl XII.s (mumificerede) hoved efter foto 1917. Hullet er den dødbringende kugles udgangsåbning. Indsnit omkring såret er foretaget ved undersøgelsen i 1859 for at løsne huden.

*211. Karl XII. Maleri af David v. Krafft 1707, kopi efter J. D. Schwartz' maleri fra foregående år („Altranstädtportrættet“). (Frederiksborg).

212. Billedlig fremstilling i anledning af forordning af ³¹/₁₂ 1701 om matroernes indrullering. Stukrelief i loftet i den lange sal, Rosenborg. Udført af Frants Biener.

213. Billedlig fremstilling af vornedskabets ophævelse ifølge forordning af ¹⁵/₈ 1700. Stukrelief i loftet i den lange sal, Rosenborg. Udført af Leonhard Schwabe 1707.

*214. Hans Adolf Brorson (1694-1764), biskop i Ribe, salmedigter. Malet af J. Hörner 1756. (Frederiksborg).

*215. Johan Hartvig Ernst Bernstorff (1712-72), greve, udenrigsminister. Malet af Peder Als. (Frederiksborg).

216. Ludvig Holberg. Maleri fra 1752 af J. Roselius. (Sorø Akademi).
- *219. Frederik V i kroningsdragt. Malet af C. G. Pilo ca. 1750. (Kunstmuseet).
220. Christiansborg, set fra Marmorbroen. Slottet færdigt 1745. Stik af H. Quist efter tegning af J. J. Bruun 1754.
221. Stik af det påtænkte anlæg i Frederiksstaden 1766, udført af J. M. Preisler efter tegning af le Clerc.
222. Riddersalen i Moltkes (Chr. VII.s) palæ på Amalienborg. Foto. N. Eigtved og N. H. Jardin har skabt arkitekturen 1752-54 og 1757, den ornamentale skulptur er udført af le Clerc og loftet af italieneren G. B. Fossati. Portrætterne blev malet af Louis Tocqué 1758-59, dørstykkerne af François Boucher.
- *223. Familiebillede fra det Slesvig-Holsten-Pløn-Nordborgske hof i Travendal, Holsten, malet af J. H. Tischbein d. Æ. 1759. (Frederiksborg).
224. Kobberstik af lavsprocession 1770.
225. Interiør fra Christian VII.s tid i Prinsens Palæ. Salen endnu bevaret (i stueetagen, hj. mod Marmorbroen). Statsminister Ove Høegh Guldberg med familie. Samtidig tegning.
226. Satirisk tegning i anledning af bondereformerne. Kakkellorum er en magisk trylleformular, der anvendes af taskenspillere ved en hurtig forandring (jfr. hokuspokus).
227. Struensees fængsling. Samtidigt kobberstik.
228. Samtidigt stik med satire fra reformfjendtlig side over C. D. Reventlows og Chr. Colbjørnsens indflydelse hos kronprinsen. 1789 (?).
229. Kapellan Rørby taler til de strejkende tømmersvende 1794. Samtidigt stik.
- *230. Kort over Årslev by, n. f. Slagelse, før udskiftningen (1768). Skraveringen og enkelte andre forandringer foretaget for overskuelighedens skyld.
231. Kort over Årslev by efter udskiftningen. (Landbrugsmuseet, Lyngby).
- *232. Gård med bulvægge fra Vonsbæk, Haderslev amt. Foto 1909.
- *233 a. Parallelgård fra Dorfgade, Dronninglund sogn, Vendsyssel. b. Grundplan af parallelgården fra Dorfgade. Målt af arkitekt H. Zangenberg.
- *234. Haveside af Klokkergården, Systofte, Falster. Firlænget udflyttergård fra 1809. Foto i Nationalmuseet.
235. Dagligstue i Klokkergården.
236. Grundplan af Klokkergården.
- *237. Christianssted på St. Croix i 1830erne. Tegning af Th. Chr. Sabroe (Nationalmuseet).
- *238. Kort over Trankebarområdet, udført på grundlag af en korttegning, hjemsendt af missionen i 1730.
- *239. En bondekone fra Hedeboegnen. (Fot. Hansen og Weller, Nationalmuseet).
- *240. En bonde fra Hedeboegnen. (Fot. som foregående).

241. Lysestøbning. (Fot. Bay, Asnæs).
242. Valkning af vadmel, Island, 18. årh. Parti af stik efter tegning af præsten Sæmundur Magnússon Holm i Olavius: Oeconomisk rejse, Kbhvn. 1780.
243. Bondestue fra Samsø. Folkemuseet. Tegning af Alfr. Larsen ca. 1900.
- *244. Bystævne. Hillestrup, Idestrup sogn, Falster.
245. Pengesedler. a. Svensk pengeseddel, udstedt af Palmstruchs bank, grundlagt 1656. b. Norsk pengeseddel, udstedt af Commercedirektør Jørgen thor Møhlen 1695 og autoriseret af staten.
- *246. A. P. Bernstorff, statsminister, greve. Malet af Jens Juel omkring 1770. (Frederiksborg).
- *247. Hertug Frederik Christian af Augustenborg. Maleri af Anton Graff ca. 1791. (Frederiksborg).
- *248. Det Rybergske familiebillede, malet af Jens Juel henimod 1800. I baggrunden ses Frederiksgave ved Assens. Tidligere på Svanholm.
- *249. Chr. Ditlev Reventlow til Christianssæde (1748–1827), greve, statsminister. Maleri af Hans Hansen. (Pederstrup).
- *250. Arkitekten C. F. Hansen, malet af C. C. A. Böhndel 1812. (Charlottenborg).
- *251. C. W. Eckersberg: Det Nathansonske Familiebillede, malet 1818. (Kunstmuseet).
- *252. Slaget på Reden 2. april 1801. Prospektet formentlig taget fra Vor Frelseres kirketårn. Følgeblad til J. F. Clemens' stik efter C. A. Lorentzens Maleri.
- *253. Kronprins Frederik (VI) holder revy på fælleden. Vistnok malet af W. Haffner ca. 1790. (Rosenborg).
254. Englændernes ødelæggelse af danske krigsskibe under bygning på orlogsværftet 1807. „Englændernes sidste dåd 1807“. Kobberstik af J. F. Clemens efter Eckersbergs tegning.
255. „British Tars, towing the Danish Fleet into Harbour; – the Broadbottom Leviathan trying to swamp Billy's old Boat & the little Corsican tottering on the Clouds of Ambition“. Engelsk satirisk tegning af J. Gillray. Publiceret $\frac{1}{10}$ 1807.
- *256. Råd- og Domhuset i København. Opført af C. F. Hansen, indviet 1817.
257. Thorvaldsens Museum, opført af M. G. B. Bindsøll 1839–48.
258. Prospekt af Nytorv, malet i 1839 af C. Balsgaard. (Frederiksborg).
259. Priamos hos Achilleus, relief af Thorvaldsen, 1815. (Thorvaldsens Museum).
- *260. C. W. Eckersberg: Portræt af Thorvaldsen, 1814. (Kunstakademiet).
261. W. Marstrand: Musikaften hos etatsråd, vinhandler Waagepetersen. 1834. (Frederiksborg).
262. D. C. Blunck: Thorvaldsen sammen med andre danske kunstnere i et romersk osteri. Malet 1836. (Frederiksborg).

263. C. W. Eckersberg: Christian VIII og Caroline Amalie under kroningen i 1840. Malet 1840. (Frederiksborg).
264. Kong Christian VIII.s ankomst til Wyk på Føør. C. Stenbock lith. (1844). (Underskrift: „Sei willkommen uns Innigstersehnter. Treue begrüsst Dich und Liebe“).
265. Jernbanetur til Roskilde. Satirisk tegning, vistnok af Fritz Jürgensen. Samlingen på Øregård).
266. H. C. Andersen læser højt for hertug Chr. August og hans familie på Gråsten. Tegning af Carl Hartmann, 1845. (Frederiksborg).
- *267. Geheimestatsminister A. S. Ørsted (1778–1860). Ufuldført maleri af C. A. Jensen fra 1842. (Frederiksborg).
- *268. P. Hiort-Lorenzen, malet ca. 1843 af C. A. Jensen. (Frederiksborg).
- *269. Professor C. Flor. Skitse, malet af Constantin Hansen til brug for det store grundlovsbillede. (Frederiksborg).
270. Uwe Jens Lornsen, slesvigholstensk politiker. Malet af C. Bordon i Rio de Janeiro, 1834. (Sylter Heimatmuseum, Keitum).
271. Stændersalen i Palæet i Roskilde 1835–1836. Heliogravure.
272. Stænderprotokollens (overstregede) gengivelse af P. Hiort-Lorenzens indlæg på dansk ved stændermødet i Slesvig ¹¹/₁₁ 1842. I margin det protokollat, der tryktes i Stændertidende.
- *273. C. W. Eckersberg: Christianshavns vold med bommen; Amagerport set udefra; i baggrunden Frelser kirke. Akvarel 1809. (Bymuseet, København).
- *274. W. Marstrand: Konsul Hage og hustru i købmandskontoret i Stege. 1849. (Malerisamlingen på Nivågård).
275. J. V. Sonne: De syges søvn St. Hansnat på Helenes grav ved Tisvilde. 1847. (Kunstmuseet).
276. C. Dalsgaard: Hos en fattig bødker på landet i Salling foretages en udpantningsforretning af sognefogden med hans to vidner. 1859. (Kunstmuseet).
277. F. Vermehren: Reservesoldaten tager afsked med sin familie for at drage i krig. Malet 1849. (Kunstmuseet).
278. J. V. Sonne: Angrebet fra Dybbøl bjerg 5. juni 1848. Malet 1848–49. (Frederiksborg).
279. Samtidigt satirisk litografi af de tyskes flugt gennem Flensborg efter slaget ved Bov 9. april 1848. (Bing og Ferslev).
280. Satirisk træsnit af de danskes flugt gennem Flensborg efter slaget ved Slesvig 23. april 1848. (Leipzig).
281. Das Laboratorium oder Dänemark müssen wir helfen. Tysk litografi. Satire over de europæiske magters holdning over for den tyske friheds- og enhedsbevægelse. Udført af F. Schmidt 1849.
- *282. Orang Lehmann. Tysk satirisk fremstilling af Orla Lehmann i fangenskab 1849. Satyrische Zeitbilder nr. 26, udført af B. S. Berendsohn i Hamburg.

283. E. D. Young: Farvelagt tegning af Frederik VII, 1853. (Frederiksborg).
284. Den grundlovgivende rigsforsamling 1848. Maleri af Constantin Hansen, 1860-64. (Frederiksborg).
285. Oscar I modtager på Drottningholm danske studenter med Carl Ploug som ordfører under studentermødet i 1856. Maleri af Constantin Hansen, 1867. (Frederiksborg).
286. H. W. Bissens originalmodel til Den danske Landsoldat efter sejren (1850). (Kunstmuseet).
287. Parti fra Dybbøl skanser, fotograferet dagen efter stormen 18. april 1864. (Museet på Sønderborg slot).
288. N. Simonsen: 1. regiment afslår østrigske husarers angreb ved Sankelmark. Maleri gråt i gråt. 1864. (Glorup).
289. H. P. Hanssen. Maleri af N. V. Dorph, 1923. (Frederiksborg).
290. Fra kampen mod de danske farver. Tysk politianmeldelse i anledning af de rød-hvide farver på hjulmand H. J. Jepsens gård i Gesing, Vestslesvig. 1901. Efter foto tilhørende dr. Vilh. la Cour.
- *291. Konseilspræsident Estrup. Malet af Aug. Jerndorff, 1895. (Frederiksborg).
292. Enrico Mylius Dalgas (1828-94), Hedeselskabets stifter. Malet af A. Jerndorff, 1897. (Frederiksborg).
- *293. På Askov højskole 1902. Forstander Ludvig Schrøder på talerstolen. Malet af Erik Henningsen, 1902. (Frederiksborg).
294. Den nordiske kunst- og industriudstilling i København 1872. Farvelitografi af Har. Jensen, efter maleri af O. A. Mankell.
295. Triangelen, Kbhvn. 1884. Træsnit gengivet i Illustreret Tidende april 1884, efter tegning af K. Gamborg.
- *296. Hans Smidth: Fra Herning marked; malet 1895, men efter ældre indtryk.
297. P. S. Krøyer: Et møde i Videnskabernes Selskab. 1897. (Videnskabernes Selskab).
- *298. Niels Bjerre: Bønnemøde i Harboøre. Malet 1897. (Privateje).
299. Et møde i „Bogstaveligheden“ ca. 1880. Kultegning af Erik Henningsen 1910. (Frederiksborg).
300. Rørdal cementfabrik ved Limfjorden, ligger nær ved råstofferne og med let adgang til afskibningsstedet. Opført 1889.
- *301. Interiør fra Store Nordiske Telegrafselskabs bygning i Shanghai ca. 1900.
302. Socialdemokratisk demonstrationstog over Højbro plads 1. maj 1905. I forreste række fra venstre E. Svendsen, C. C. Andersen, C. Hørdum, Marott og Borgbjerg. I anden række mellem Andersen og Hørdum Sigvald Olsen, regnet fra venstre endvidere E. Berg og (bag Borgbjerg) Th. Stauning.
303. Bageri, indrettet omkring århundredskiftet. Efter et maleri.

304. Bageri, indrettet i 1935. (Billederne 303–304 velvilligt overladt af Fabriks-tilsynet).
305. J. Th. Lundbye: Det indre af en kostald. Maleri fra 1844. (Kunstmuseet).
306. Fotografi af en moderne kostald.
307. Flyverbillede af udstykket herregård. (Dalsgård, Vive sogn, Hindsted herred).
- 308–10. Den danske svineraces udvikling. (Billederne velvilligt overladt af De samvirkende danske Andelsslagteriers Fælleskontor). – 308. Orne fra tiden før svineracernes forædling. – 309. Orne af dansk landrace ca. 1900. – *310. Orne af dansk landrace 1954 („det strømliniede svin“).
- *311. Kort over fårebestanden (a, b, c) i Danmark 1837–38, 1909 og 1939 og svinebestanden (d, e, f) i samme tidsrum. Efter Atlas over Danmark, udg. af Det kgl. geografiske Selskab ved professor Niels Nielsen.
- *312. Danske finansmænd ca. 1900; fra venstre: Direktør for Landmandsbanken Isak Glückstadt, direktør for „Ø. K.“ H. N. Andersen, admiral i den siamesiske flåde A. Richelieu, direktør for Privatbanken A. Heide og konseilspræsident, dr. jur. J. H. Deuntzer. Malet af Aug. Jerndorff og Frants Henningsen 1904–06. (Frederiksborg).
313. Aviatikeren Robert Svendsen flyver på fælleden ved Kløvermarksvej 5. januar 1910. Tegning af Oscar Bojesen. (Frederiksborg).
- *314. J. C. Christensen, fotograferet i rigsdagens gård 1912 eller 1913.
- *315. Thorvald Stauning. Fotografi fra 1930erne.
316. Ministeriet Zahle (1913–20). Maleri af Julius Paulsen 1916–17. Tilhører Frederiksborgmuseet, deponeret i Folketinget.
317. Københavns rådhus, bygget af Martin Nyrop 1894–1905.
318. Nyere parkbebyggelse. Blidah, Hellerup, opført 1932 ff. Arkitekterne Skjøt Petersen, prof. Iver Bentsen, Carl Larsen, E. Heiberg m. fl.
- *319. Fængslede sønderjyder føres fra Sønderborghus til Sønderborg slot 8. aug. 1914. Foto.
- *320. Kong Christian X rider 10. juli 1920 over grænsen til de genvundne sønderjyske landsdele. Foto.
- 321–22. Afstemningsplakater fra 1. og 2. zone 1920.
- *323. 9. april 1940: Københavnerne undrer sig over den nye tone. (Fotograf Helmer Lund-Hansen).
- *324. Tysk gaderazza i København under folkestrejken 1944.
- *325. Artilleriskibet „Niels Juel“ 29. aug. 1943 under bombardement fra tyske bombeflyvere.
- *326. Ofre for tysk beskydning under folkestrejken sommeren 1944; hjørnet af Nørrebrogade og Solitudevej.
- *327. Udklip af „Berlingske Tidende“ 26. maj 1944.
- *328. Den 9. april 1945 – femårsdagen for Danmarks besættelse – mindes i

København med 2 minutters stilhed, da rådhusuret slår 12. Stilheden brydes ved voldsom skydning af civilklædte tyske provokatører og hipo-folk, og befolkningen må søge dækning bag bunkers og i gadedøre.

*329. Jernbanesabotagen: Afsporinger af tog.

*330. Jernbanesabotagen: Sprængninger.

*331. Våbenedkastning fra luften natten 3.-4. aug. 1944. Højris eng ved Nykøbing Mors.

*332. En falden mindes. Blomster nedlagt på gaden, hvor en dansk mand er blevet myrdet.

*333. Medlemmer af frihedsrådet til møde. (C. A. Bodelsen, Ole Chievitz, Aage Schoch, Børge Houmann, Mogens Fog, Arne Sørensen, Frode Jakobsen, Niels Banke, Alfred Jensen).

*334. Feltmarskal Montgomerys indtog i København, 12. maj 1945.

*335. Kong Haakon og den kongelige familie sætter den 7. juni 1945 atter foden på norsk jord efter 5 års landflygtighed.

*336. Møde i det nordatlantiske råd december 1953. T. v. i mellemgrunden Danmarks repræsentanter: udenrigsminister H. C. Hansen, forsvarsminister Rasmus Hansen, økonomiminister Jens Otto Krag og Danmarks permanente repræsentant i rådet, ambassadør Steensen-Leth.

*337. Radiohuset i København, opført 1937-46. Arkitekt Vilhelm Lauritzen.

*338. Århus universitet, set fra luften. Arkitekt C. F. Møller, Kay Fisker og Poul Stegmann. Komplekset påbegyndtes 1932, hovedbygningen indviedes 1946.

*339. Køleskabe fremstilles på samlebånd på dansk fabrik (Atlas).

*340. Hedens opdyrkning. I forgrunden er heden forvandlet til kornmark, til venstre til kartoffelager, i baggrunden til plantage. Foran beplantningen ses endnu en rest af lyngheden. Motivet fra Himmerland.

*341. Landbrugets mekanisering. Mejetærskeren t. v. mejer og tærsker kornet, der nu spyes over på lastbilen til hjemtransport.

*342. a. Hørplanter dyrket i gammelfelt sommeren 1958. b. Ensilering af roetoppe. Roetoppene føres pr. transportør hen til knive, der sønderdeler dem, hvorefter en blæser sender bestanddelene gennem røret op i en beholder; røret er drejeligt. (Landbrugets Informationskontor).

*343. Forskellige danske ostetyper. I 1952 blev der indgået en international konvention til beskyttelse af betegnelserne for originale oste. Billedet viser de danske ostetyper, der eksporteres, med hosstående navne.

*344. Parti fra Godthåb, Grønlands største by.

*345. Interiør fra grønlandsk konservesfabrik. Grønlænderinder pakker rejer.

*346. Atomværket på Risø, set fra luften. (Nord. Pressefoto).

